

פרק א הלכה א

[דף א עמוד א] מתני': מגילה נקראת, באחד עשר בשנים עשר, בשלשה עשר בארבעה עשר בחמשה עשר, לא פחות ולא יותר. כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון, קורין בחמשה עשר. כפרים ועיירות גדולות, קורין בארבעה עשר. אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה:

גמ': ר' אילא ושמעון בר אבא אמרו בשם ר' יוחנן, כתיב [אסתר ט לא] לקיים את ימי הפרים האלה בזמניהם, מה תלמוד לומר בזמניהם? ר' יונה ור' יוסה. ר' יונה אמר, כשתקנו אנשי כנסת הגדולה לקרא מגילה בארבעה עשר ובחמשה עשר, הם נתנו רשות לחכמים ליתן להן זמנים אחרים. ועל פי זה חכמים בדורות מאוחרים קבעו שאפשר לקרא גם באחד עשר בשנים עשר ובשלשה עשר. ר' יוסה אומר, כל אלו הם זמנים שקבעו להם חכמים כנסת הגדולה עצמן, ואלו הן, י"א וי"ב וי"ג וי"ד וט"ו. או אינו אלא י"ו וי"ז? אמר ר' אבהו בשם ר' אלעזר, כתיב[שם כז] ולא יעבור להיות עושים שני ימים האלה, וכתיב בתריה, יומי פורים האלה לא יעברו. כתיב ולא יעברו. כתיב לא יעברו שלא יאחר וזכר פעמים לעכב. וכן אמר ר' יצחק בר נחמן בשם שמואל, לא יעברו ולא יעברו. או אינו אלא תשיעי ועשירי? אמר שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן, ימים אין כתיב כאן, אלא כימים. תן ימים כנגד ימים, אחד עשר ושנים עשר, כנגד ארבעה עשר וחמשה עשר. או שנים עשר ושלשה עשר כנגד ארבעה עשר וחמשה עשר? א"ר חלבו, יום שלשה עשר יום מלחמה היה, הוא מוכיח על עצמו שאין בו ניחה וכתיב כימים אשר נחו בהם. מעתה אל יקראו בו? לפניו ולאחריו קורין ובו אינן קורין? או אינו [דף א עמוד ב] אלא תשיעי ועשירי? כימים, ימים שהן סמוכין לימים. ואם ימים שהן סמוכין לימים, אולי אינן אלא ששה עשר ושבעה עשר? לית יכיל, דא"ר אבהו בשם רבי אלעזר כתיב[אסתר ט כז] לא יעברו ולא יעברו שלא יאחר. וכן אמר ר' יצחק בר נחמן בשם שמואל, לא יעברו ולא יעברו. תני בשם רבי נתן, כל החדש כשר לקריאת המגילה, מה טעמא דכתיב[שם כב] והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה וגו'. א"ר חלבו, ובלבד עד חמשה עשר. דא"ר אבהו בשם ר' אלעזר, כתיב לא יעבור ולא יעבור שלא יאחר, וכן אמר ר' יצחק בר נחמן בשם שמואל לא יעברו ולא יעברו. הדא דאת אמר, לקריאת המגילה. אבל לעשות סעודה, אינן עושין אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר. ואין מחלקין לעניים, אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר, שאין עיניהם של עניים תלויות אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר. ויהיו אלו י"א וי"ב לקריאה ואלו י"ד וט"ו לסעודה? ר' חלבו ור' חונה אמרו בשם רב, כתיב[שם כח] והימים האלה נזכרים ונעשים, נזכרים בקריאה ונעשים בסעודה מכאן שקריאה וסעודה צריכים להיות באותם ימים. זאת אומרת שמגילת אסתר ניתנה להידרש. מניין שהמגילה נתנה להידרש? רבי חלבו ור' יסא אמרו בשם ר' אלעזר, נאמר כאן [שם ל] דברי שלום ואמת. ונאמר להלן [משלי כג כג] אמת קנה ואל תמכור, הרי היא כאמיתה של תורה. מה זו צריכה סירטוט, אף זו צריכה סירטוט. מה זו ניתנה להידרש, אף זו ניתנה להידרש. אמר ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק, מגילה עם תוכנית המקדש שמסר שמואל לדוד, ניתנה להידרש. מה טעמא [דברי הימים א כח יט] הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל. הכל בכתב, זו המסורת. מיד ה', זו רוח הקדש. עלי השכיל, מיכן שניתנה להידרש. ר' ירמיה בעי, ולמה לית אנן אמרין שנתנה ברוח הקדש מדכתיב, ותבנית כל אשר היה ברוח עמו? א"ר מנא, אי מהתם הוי אמינא מהו ברוח? ברוח פיו: תנן, כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר. אמר ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי, חלקו כבוד לארץ ישראל שהיתה חריבה באותן הימים, ותלו אותה מימות יהושע בן נון. ויקראו הכל בין אלו שיש להם חומה עכשיו בין אלו שהיתה להם חומה מימות יהושע בן נון? אמר ר' אבהו. דרש ישיבה ישיבה. נאמר ישיבה ביהושע דכתיב[יהושע יג ו] כל יושבי ההר. ונאמר ישיבה במגילה דכתיב[אסתר ט יט] היושבים בערי הפרזות. מה ישיבה שנאמר להלן מימות יהושע בן נון, אף ישיבה שנאמר כאן מימות יהושע בן נון. ויקראו הכל בי"ד שהרי כיום אן להם חומה? אמר ר' יודה בר פזי, דרש פרזי פרזות. נאמר כאן [אסתר ט יט] כל כן היהודים היושבים בערי הפרזות [דף ב עמוד א] ונאמר להלן [דברים ג ה] לבד מערי הפרזי הרבה מאוד, מה פרזי שנאמר להלן מימות יהושע בן נון, אף פרזות שנאמר כאן מימות

יהושע בן נון קראים ב"ד אף אם נוספה להם חומה אח"כ, והוא הדין מוקפות חומה מימות יהושע יקראו בט"ו אף אם כיום אין להם חומה. תני רבי יהושע בן קרחה אומר, מימות אחשורוש כמו שבשושן שהיתה מקפת חומה בימי אחשורוש קוראים בט"ו אף ששושן לא הייתה מוקפת חומה מימות יהושע, כך בכל המקומות שמקפות חומה מימות אחשורוש קראים בט"ו אף שלא היו מקפות בימות יהושע. א"ל ר' יוסי בי ר' יהודה. וכי מה ענין שושן הבירה לבא לכאן? אם משושן הבירה את למד להוכיח שערים מקפות חומה מימות אחשורוש קראים בט"ו, אין מכאן ראייה. כיוון שבשושן לא היתה ברירה. כי אם נאמר שלא יקראו בט"ו כיוון שאין להם חומה מימות יהושע, מעתה בשושן הבירה לא יקראו בכלל. שהרי אף ב"ד לא יכולים לקרא בשושן שהרי לא נחו בו, ורק שאר כל המקומות יקראו. והרי בשושן היה עיקר הנס, לכן קבעו שבשושן יקראו בט"ו. אלא עיר מכל מקום. הא תלתא תניין. תנייא קדמייא סבר מימר, מימות יהושע בן נון. תנייא אחרייא רבי יהושע בן קרחה סבר מימר, גם מימות יהושע וגם מימות אחשורוש. תנייא אחרייא ר' יוסי בי ר' יהודה סבר מימר, עיר מ"מ גם מימות יהושע וגם מימות אחשורוש כיוון שמי שהיה מוקף חומה היה פחות בסכנה. נמצאת אומר, ריב"ק ור' יוסי בי ר' יהודה, שניהם אמרו דבר א', אלא שזה למד מטעם א' וזה למד מטעם א' רבי יהושע בן קרחה למד משושן, ורבי יוסי בן יהודה למד מגזרת הכתוב ממה שנאמר עיר שכתוב היושבים בערי הפרוזות קראים ב"ד מכאן היושבים בערי חומה קראים בט"ו. תנן, הסמוך לכרך והנראה עמו הרי הוא כיוצא בו. אמר ר' אייבו בר נגרי בשם ר' חיייה בר אבא, כגון הדא חמתה. לא אמר אלא כגון חמת שסמוכה ורואה את טבריה, אבל גם בלי זה היו קראים בה בט"ו דהא חמתה עצמה, מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, מן הדא דכתיב לבני נפתלי וכו' [יהושע יט לה] וערי מבצר הצדים, צר וחמת רקת וכינרת וכו'. הצידיים זה כפר חיטייא, צר העיר דסמיכה לה. חמת זו חמתה. רקת זו טיברייא. כנרת זו גינוסר. התיב רבי לוי, והכתיב [שם יב ג] והערבה עד ים כנרת וכו' ויתנה משה לראבני ולגדי משמע שהיתה מעבר לירדן בצד המזרחי וכאן אתה אומר שכנרת בתחום נפתלי שהיתה בצד המערבי? [דף ב עמוד ב] שני גינוסריות היו, או שלא היו אלא שני אבטוניות ערים צמודות אחת ממזרח לירדן ואחת ממערב לירדן, כגון, בית ירח וצינבריי, ונקראו כנרות כיוון שהן מגדלות כינרים י"א קנים וי"א פרות מתוקים. חרב הכרך או נעשה של עכו"ם מה דין הערים הסמוכות לה? איתא חמי, בו אינן קורין ובחוצה לו קורין? חזקיה קרי לה בטבריה בארבעה עשר ובט"ו בו, חשש להיא דתני רשב"י כתיב [ויקרא כה כט] ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה, פרט לטיבריא שהים חומה לה. אולי כשם שאינה עיר חומה לענין בתי ערי חומה גם לענין מגילה אינה עיר חומה, או שלענין המגילה מה שחשוב זה שהיא מוגנת ואף טבריה מוגנת. רבי יוחנן קרי לה בכנישתא דכיפרא בט"ו ואמר, הדא היא עיקר טיבריא קדמייתא. ולא חשש להדא דתני רשב"י, דסבר רבי יוחנן שאף שלענין בתי ערי חומה טבריה אינה כעיר חומה, קל היקילו בקריאתה. דתנינן תמן גבי בתי ערי חומה, כל שהוא לפנים מן החומה הרי הוא כבתי ערי חומה, חוץ מן השדות. ר"מ אומר, אף השדות אבל לדעת כולם מה שחוץ לחומה אינו בכלל הדין של ערי חומה. ואילו לגבי מקרא מגילה גם מה שחוץ לחומה נידון כעיר חומה. ותני כן, הסמוך לכרך והנראה עמו הרי הוא כיוצא בו אף שהוא חוץ לחומה. א"ר יוחנן, מגבית ועד אנטיפרס ששים ריבוא עיירות היו. והקטנה שבהן היתה בית שמש. מה כתיב ביה [שמואל א ו יט] ויך באנשי בית שמש שבעים איש וחמישים אלף כי ראו בארון ה' וגו' ואילו מרוח אחת היו, וכדון עכשיו אין את מבצע מכניס לתוכה לה קנים במספר הזה לא נסבה. א"ר חנינה, התקווצה לה ארץ ישראל. איך ר"י אומר שמגבת ועד אנטיפטרוס היו ששים ריבוא עיירות, והא כל העיירות שמנה יהושע בכל ארץ ישראל אפי' שלוש מאות אינן? רשב"ל אמר, רק את המוקפות חומה מנה. ר' יוסי בר חנינה אמר, רק את הסמוכות לספר מנה. קרייא מסייע לר' יוסי בן חנינה דכתיב [יהושע יט לג טו] ויהי גבולם מחלף וגו' קטת ונהלל ושומרון ויראלה ובית לחם. מחלף זו חלף, מאילון זה איילון, בצעננים זו אגנייא דקדש, ואדמי זה דמין, הנקב זה ציידתה, ויבנאל זה כפר ימה, עד לקום זה לוקים, וקטת זו קטינית, ונהלל זה מהלול, ושמרון זו סימונייה, ויראלה זו חורייה, בית לחם זה בית לחם צרייה. ר' אחא ר' יודה בן לוי וריב"ל אמרו בשם רבי, לוד וגיא החרשים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון, ולמה לא אמרן ואונו? בגין דכתיב שאין בזה חידוש שאונו מפורשת בפסוק. והא כתיב לוד ואיתאמרת? אלא בגין דתנינן במשנה ממקום אחר דתנן, ואלו הן בתי ערי חומה של חצרות של שני בתים מוקפת חומה מימות יהושע בן נון כגון קצרה הישנה של ציפורי וחקרה של גוש חלב ויודפת הישנה וגמלה וגדור והדיר ואונו וירושלם וכן כיוצא בהן. איך אתה אומר שלוד ואונו מקפת חומה מימות יהושע בן נון [דף ג עמוד א] והכתיב [דברי הימים א ח יב] ובני אלפעל

עבר ומשעם ושמר הוא בנה את אונן ואת לוד ובנותיה? אמר רבי אלעזר בי ר' יוסה, בימי פילגש בגבעה חרבה, ועמד אלפעל ובנייה. הה"ד [שופטים כ מח] גם כל הערים הנמצאות שלחו באש. ר' חנניה אמר בשם ר' פינחס, באמת רבי מנה את לוד ואונן, שאונן הן גיא החרשים. אמר רבי חלבו, רב הונה ורב אמרו בשם ר"ח רבה, הכל יוצאין בי"ד שהוא זמן קריאתה. תנן התם, באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים. ובחמשה עשר בו קורין את המגילה בכרכים. לא כן אמר רבי חלבו, דרב הונה ורב אמרו בשם ר"ח רבה, הכל יוצאין בי"ד שהוא זמן קריאתה? ולמה הזכיר רק את יום ט"ו? התנא לא בא ללמד הלכות מגילה אלא כל כוונתו ללמדך שכל המצות הנוהגות באדר שני, אינן נוהגות באדר ראשון. ולזה די בדוגמא אחת, וכיוון שעסק במנהגים שנוהגים בט"ו, הזכיר גם מקרא מגילה בכרכים שחל בט"ו. ר' יוסה ור' אחא הוון יתבין. א"ר יוסה לר' אחא, לא מסתברא שדברי רבי חלבו, שאמר שאם קרא בי"ד יצא ואן צריך לחזור ולקרא בט"ו, זה דווקא לשעבר בדיעבד שכבר עבר ט"ו. אבל להבא לכתחילה לא וחיוב לחזור ולקרא בט"ו. דהא תני מקום שנהגו לקרותה שני ימים מספק, קורין אותה שני ימים ואם אפילו לכתחילה בן כרך יוצא בי"ד למה לקרא יומים? הרי קראו בי"ד. א"ל אוף אנא סבר כן. אמר רבי מנא ויאות, אילו בן כרך משקרייא בי"ד אינו חוזר וקרייא בט"ו, שמא שומעין לו? אם את אומר כן, נמצאת עוקר זמן כרכים בידיך. אמר נחמן בריה דר' שמואל בר נחמן, כתיב [אסתר ט כב] והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה וששון. שמחה וששון, מיכן שהן אסורין בהספד. ומשתה, מיכן שאסורין בתענית. ויום טוב, מיכן שאסורין בעשיית מלאכה. א"ר חלבו, זימנין סגין יתבית קומי ר' שמואל בר נחמן, ולא שמעית מיניה הדא מילתא. א"ל נחמן בריה דר' שמואל בר נחמן, כל מה דהוה אבא אמר את שמיע? מילתיה דרבי פליגא, דרבי הוה מפרסם עצמו שני ימים בשנה, רוחץ בי"ז בתמוז לפרסם שהוא מותר ברחיצה [דף ג עמוד ב] ונוטע נטיעות בפורים לפרסם שהוא מותר בעשיית מלאכה. אמר רבי חביבה בשם רבנן דתמן, בכל מקום שכתוב יום טוב, אין כתיב וקיבל שמשמעו שקיבלו לדורות לעשות כן אלא מעצמן עשו כן בשנה הראשונה שהגיע להם הבשורה טובה דכתיב ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב. בכל מקום שכתוב וקיבל, אין כתיב יום טוב.. וכאן בפסוק [אסתר ט כב] לעשות אותם ימי משתה ושמחה וששון ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים וקיבל היהודים את אשר החלו לעשות, לא כתיב יום טוב וקתיב וקיבל. כתיב [אסתר ט כח] והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר. אמר ר' סימון בשם רבי שמואל בר נחמן, משפחה ומשפחה, אלו הכפרים. מדינה ומדינה, אלו הכרכים ערים מקפות. עיר ועיר, אלו העיירות. תני שמואל, מפני מה הכפרים מקדימין ליום הכניסה? כדי שיספקו מים ומזון לאחיהם שבכרכים. ר' פליפא בר פרוטה אמר קומי רבי יונה, לית הדא אמרה שהוא מותר בעשיית מלאכה? שאם לא כן הם מספקים מים ומזון לאחיהם שבכרכים? א"ל, אין מן הדא, לית שמע מינה כלום. שבמלאכות אלו הקלו חכמים, דהא חולו של מועד הרי הוא אסור בעשיית מלאכה, והם מספקין מזון לאחיהם שבכרכים. לית לך ראייה שהוא מותר במלאכה אלא מהדא דרבי, דרבי הוה מפרסם עצמו שני ימים בשנה, רוחץ בי"ז בתמוז, ונוטע נטיעות בפורים. קס"ד שמרדי ואסתר הם שתקנו שהכפרים יקדימו ליום הכניסה ר' יוסטא בי ר' שונם בעא קומי ר' מנא. ולא עזרא תיקן שיהו קורין בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה, ומרדכי ואסתר מתקינים על מה שעזרא עתיד להתקין? א"ל, מי שסידר את המשנה סמכה למקרא [אסתר ט כח] משפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ב

מתני': כיצד? חל להיות בשני, כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר. חל להיות בשלישי או ברביעי, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר:

גמ': תנן, כיצד? חל להיות בשני וכ"ו חל להיות בשלישי או ברביעי וכ"ו. כל הן דתנינן, חל להיות, בארבעה עשר און קיימין שחל ארבע עשר להיות ביום שני או בשלישי או ברביעי וכ"ו. א"ר יוסא, מתניתא אמרה כן דתנן, עיירות גדולות קורין בו ביום ומוקפות חומה למחר. א"ר יוסה, לית כאן חל להיות בשני, ולית כאן חל

להיות בשבת כמו שמופיעה בהמשך, **שאם י"ד חל להיות בשני, יוצא שצומא רבא יצא בחד בשובא. ואם י"ד חל להיות בשבת, צומא רבא בערובתא** ביום שישי. ותמיד דאגו שיהיה"כ לא יצא לא ביום שישי ולא ביום ראשון כדי שלא יהיו שתי שבתות רצופות משום מתיא שאסור לקבור ויסריחו ומשום ירקיא שיתבשו הירקות ולא יהיו רואים לאכילה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ג

מתני': חל להיות בחמישי, כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר. חל להיות ע"ש, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום. חל להיות בשבת, כפרים ועיירות גדולות מקדימין ליום הכניסה, ומוקפות חומה למחר

[דף ד עמוד א] גמ': בעון קומי ר' זעירא, איתא חמי, חל להיות לכרכים ט"ו בשבת, קורין בערב שבת. חל להיות לעיירות י"ד בשבת, **מקדימים ליום הכניסה ולמה בני כרכים לא מקדימים ליום הכניסה?** אמר רב אילא, מפני כבוד כרכים, **שהרי גם הכפרים מקדימים ליום הכניסה**, שלא יהו אומרים ראינו כרכים וכפרים קורין כאחת ויבואו לטעות ולחשוב שכפרים קראים ביחד עם בני כרכים. מעתה לא ידחו בני עירות ליום הכניסה, שלא יהו אומרים ראינו כפרים ועיירות קורין כאחת? **מעיקר הדין בני כפרים קראים בי"ד ביחד עם העירות, אלא שהקלו עליהם להקדים ליום שהרי כשחל להיות בשני, או כשחל להיות בחמישי בני כפרים קראים עם העירות בי"ד ולא חששו, חל ט"ו להיות בשבת, אשכח תני כפרים ועיירות וכרכים קורין כאחת. בני כפרים מקדימים ליום הכניסה כפי שאמרנו, ובני כרכים כיוון שנדחו ממקומם מקדימים אף הם ליום הכניסה. וכיוון שלעולם בני עירות אינם קראים אחר בני כרכים לכן אף בני עירות מקדימים ליום הכניסה וכלם קראים ביום חמישי. וההן תנייה, לא נסב לא נושא פנים אפילו לברייה ואינו חושש לכבוד הכרכים. דאית ליה כל שהוא נדחה ממקומו ידחה ליום הכניסה ולכן מקדימים בני כרכים ליום חמישי. ואית ליה, שלא יקדמו כרכים לעיירות, לכן מקדימים גם את העירות ליום הכניסה. כדרכי דרבי אומר, כולהם ידחו ליום הכניסה, דאית ליה, שלא יקדמו כרכים לעיירות. ואית ליה, כל שהוא נדחה ממקומו ידחה ליום הכניסה. היך עבדין עובדא? אמר ר' יוסה, כמתניתא שעירות ומוקפות יקראו ביום שישי **דתנן, חל י"ד להיות ע"ש, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום.** בעון קומי רבי זעירא, כמה דאת אמר, **כשחל להיות לכרכים בשבת קורין בע"ש ולא מקדימים ליום הכניסה, כשחל להיות לעיירות בשבת, למה מקדימים ליום הכניסה? שיקראו בע"ש?** [דף ד עמוד ב] אלא מתניתא כתרין תנייא, תניי חדא סבר מימר, כל שהוא נדחה ממקומו, ידחה ליום הכניסה. **לכן הוא אמר שאם חל להיות בשבת, כפרים ועיירות גדולות מקדימין ליום הכניסה,** וגם בני כרכים אם יחול יום ט"ו בשבת יקדימו ליום הכניסה ותנייא חורנא סבר מימר, כל שהוא נדחה ממקומו, לא ידחה ליום הכניסה. **לכן הוא אמר שאם חל להיות י"ד בערב שבת עיירות ומוקפות קוראים בו ביום.** אמר לון, כן אמר רב, חד תנייא הוא. מפני מה אמרו, חל להיות לכרכים ט"ו בשבת קורין בע"ש? דא"ר חלבו, רב חונה **ורב אמרו בשם ר' חייה רבה, הכל יוצאין בי"ד שהוא זמן קריאתה, אם כך, דכוותה, חל להיות לעיירות י"ד בשבת למה נדחים ליום הכניסה ולא ליום שישי שהוא יום י"ג. ואף שאמר ר' חלבו, יום י"ג יום מלחמה היה, והוא מוכיח על עצמו שאין בו ניחה, הא אמרינן שקורין בו מק"ו, לפנינו ולאחריו קורין ובו אינן קורין? ולמה מקדימין ליום חמישי ולא קורין בשישי? אשכח תני אם חל י"ד בשבת, כפרים קורין בע"ש, ועיירות גדולות ידחו ליום הכניסה, ומוקפות חומה לאחר השבת. היך עבדין עובדא? א"ר יוסה, לית איפשר שיצא י"ד בשבת כיוון שאז יצא יוה"כ בע"ש. ואין תאמר דאיפשר שיחול י"ד בשבת כגון כשקידשו על פי הראיה במקרה כזה הלכה כמתניתא דידן. אמר ר' אבא בשם רב יהודה, כל שאמרו ידחה ממקומו, ובלבד בעשרה שאין קראים אלא במנין. והא אנן חמיין רבנן אפילו ביחיד כגון כשחל ט"ו בשבת ובני כרכים מקדימים וקורין בשישי אע"פ שנדחו אינם מקפידים לקרא דווקא בעשרה? אמר ר' אבינא בשם ר' אסי, הכוונה לכל שאמרו ידחה ליום הכניסה היינו בני הכפרים שמקדימים ליום הכניסה, שרק עליהם נאמר ובלבד בעשרה שחייבים לקרא במנין. ר' חנניה אמר, איפלגון רב חונה ורב יהודה. חד אמר, ובלבד בעשרה. וחורנה אמר אפילו ביחיד. מתיב מ"ד ובלבד בעשרה****

למ"ד אפי' ביחיד, אם יכול לקרא אפילו ביחיד, למה בני כפרים מתכנסים לעירות? עד שהוא במקומו יקרא ביחיד? אמר רבי, סלקת מתניתה בסיפא בטל הסדר שהתחילה בו המשנה שבתחילה מנתה י"א י"ב וי"ג וי"ד וט"ו כסדר מנין ימי החודש, ובסיפא כשבא לפרש נקט סדר ימי השבת, חל להיות ערב שבת כפרים מקדימין ליום הכניסה הרי שלשה עשר, חל להיות בשבת הרי שנים עשר, חל להיות אחר השבת כפרים מקדימין ליום הכניסה הרי אחד עשר, כיוון שאם היה אוחז ימי השבת לפי סדר ימי החדש יהו נהפכין לו. שהיה צריך לומר קוראים באחד עשר אם חל בשבת. בשנים עשר אם חל בערב שבת. והיה בא לטעות, להכי נקט סידורא דיומא.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ד

מתני': איזו היא עיר גדולה? כל שיש בה עשרה בטלנין, פחות מיכן הרי זה כפר. באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין, אבל זמן עצי כהנים והעם וט"ב וחגיגה והקהל, מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין ולא מאחרין, מותרין בהספד ובתענית ובמתנות לאביונים. א"ר יהודה, אימתי? מקום שנכנסין בשני ובחמישי, אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא חמישי קורין אותה בזמנה.

[דף ה עמוד א] גמ': תנן, איזו היא עיר גדולה? כל שיש בה עשרה בטלנין, פחות מיכן הרי זה כפר. תני, עשרה בטלנים ממלאכתן לבה"כ. ר' יהודה אמר, כגון אנו שאין אנו צריכין אלא לתלמודינו ואינם עסוקים במלאכה אחרת לפרנסתם. תני כפר שאין בו עשרה אנשים, תקנתו קלקלתו, דכיוון שאין בו עשרה אנשים בטל מתורת כפר והרי הוא כיחידים שאינם מקדימים ליום הכניסה אלא הכפר הזה נעשה כעיר וקראים בי"ד. באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין, קריאת מגילה ותרומת שקלים שבט"ו באדר מושיבים שלחנות לגבות מחצית השקל ואם חל בשבת מקדימים, מקדימין ולא מאחרין. סעודת ראש חדש וסעודת פורים אם חל בשבת, מאחרין ולא מקדימין. ר' זעירה בעא קומי ר' אבהו, ויעשו אותן שבת? א"ל כתיב[אסתר ט כב] לעשות אותם ימי משתה ושמחה. את ששמחתו תלויה בב"ד, יצא זה שבת ששמחתו תלויה בידי שמים שמצווה לשמוח ולעשות סעודות לכבוד בשבת ואם יעשו סעודות בשבת לא יהיה ניכר מגבת פורים לפורים. א"ר אלעזר, ובלבד שלא ישנה ממנה העני רצועה למנעלו שלא ניתן לו אלא לצורך סעודת פורים. אין מדקדקין במעות פורים, אלא כל מי שהוא פושט את ידו ליטול נותנין לו. אין משנין במעות פורים, הא שאר כל המעות משנין? אלא כל המעות, עד שלא ינתנו לגיזברין את רשאי לשנותן. משניתנו לגיזברין, אין את רשאי לשנותן: אבל זמן עצי כהנים: מה ראה זמן עצי כהנים והעם להימנות? אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה ולא מצאו עצים בלישכה, עמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן ומסרום לציבור ונקרבו מהן קרבנות ציבור. והיתנו עמהן הנביאים שביניהן, שאפילו לישכה מליאה עצים ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן, שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה. אמר רבי אחא, המשנה שאמרה שעצים לקרבנות ציבור יכולים לבא מאדם פרטי, דרבי יוסה היא. דתנן, שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכר מתרומת הלשכה אבל לא מהתנדבות של אדם פרטי שמא לא ימסרם יפה לציבור. רבי יוסי אומר, אף הרוצה מתנדב שומר חנם. אמר ר' יוסי בשם רבי אילא, דברי הכל היא. מה פליגין? בגופו של קרבן כמו העומר. אבל במכשירי קרבן כמו עצים, כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן ציבור. תני, אשה שעשתה כתונת לבנה כשירה, ובלבד שתמסרנה לציבור. א"ר אחא, דרבי יוסי היא. דרבי יוסי אומר, אף הרוצה מתנדב שומר חנם. אמר רבי יוסי בשם ר' אילא, דברי הכל היא. מה פליגין? בגופו של קרבן כמו העומר. אבל במכשירי קרבן כמו בגדי כהונה, כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן ציבור. מתני' פליגא על רבי אחא דתנן. אותן הימים, נוהגין בשעת קרבן ושלא בשעת קרבן. רבי יוסי אומר, אין נוהגין אלא בשעת קרבן בלבד משמע שלא רק רבי יוסי אלא אף רבנן מסכימים שעצים לקרבנות ציבור יכולים לבא מאדם פרטי וכל המחלוקת היתה רק האם אותם ימים נוהגים גם אחרי החרבן. ועוד מן הדא דתניא, אמר רבי אליעזר בי רבי צדוק, אנו היינו מבני סנאה בן בנימין. וחל תשעה באב להיות בשבת, ודחינו אותו למוצאי שבת. והיינו מתענין ולא משלימין. ורבי אליעזר בי רבי צדוק ודאי נהג בשיטת חכמים: [דף ה עמוד ב] ובתשעה באב. אמר ר' ירמיה בשם רבי חייה בר אבא. בדין היה שיהו מתענין בעשירי, שבו נשרף בית אלקינן. ולמה מתענין בתשיעי? שבו התחילה הפורענות. ותני כן, בשביעי נכנסו לתוכו, בשמיני היו מקרקרין בו, בתשיעי

הציתו בו את האור, ובעשירי נשרף. רבי יהושע בן לוי ציים תשיעי ועשירי. רבי אבון ציים תשיעי ועשירי. רבי לוי ציים תשיעי ולילי עשירי. אמר ר' אבא בר זבדא בשם רבי חנינה, ביקש רבי [דף כו עמוד א] לעקור ט' באב, ולא הניחו לו. אמר לו רבי אלעזר, עמך הייתי ולא איתאמרת הכי. אלא ביקש רבי לעקור ט' באב שחל להיות בשבת ולא הניחו לו. אמר, הואיל ונדחה ידחה. אמרו לו, ידחה למחר. וגזי ליה ושלמו לו במקרה דומה **ההיא דתנינן תמן, רבי יוחנן בן ברוקה אומר, על שניהן הוא אומר [בראשית א כח] ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו וגו'.** אמר רבי אלעזר בשם רבי חנינה, הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה. **א"ל רבי אבא בר זבדא, עמך הייתי ולא איתאמרת, אלא אם היתה תובעת להינשא, הדין עמה, שיכולה לטעון שרוצה בנין שישעו בזקנתה.** וקרא עליהו [קהלת ד ט] טובים השנים מן האחד. ובחגיגה: כתוב א' אומר [שמות כג טז] וחג הקציר בכורי מעשיך **משמע שקוצרים בחג, וכתוב אחד אומר [ויקרא כג ז] כל מלאכת עבודה לא תעשו, א"ר חנינה הא כיצד יתקיימו שני כתובים? בשעה שהוא חל בחול את חוגג מביא קרבן חגיגה ושובת שאסור במלאכה, בשעה שהוא חל בשבת, שקרבן חגיגה נדחה למחר ביום ראשון את חוגג מקריב קרבן חגיגה וקוצר שזה יום חול ואינו אסור במלאכה.** א"ר יוסה בי רבי בון **אעפ"כ אינו מותר בכל מלאכה ובלבד שיבליע לעיסתה שרק מלאכה שהיא לצורך אוכל נפש מותר שכייון שהקריב אסור במלאכה כל היום, כהדא דתני להן אינש דיהו עלי אעין ובכורין, כגון האומר הרי עלי עצים למזבח וגזירין למערכה, אסור בהספד ובתענית ומלעשות מלאכה בו ביום: ובהקהל: ולמה לא יעשה בשבת? ר' אבא בריה דר' חייא בר אבא אומר, מפני התקיעה שהיו תוקעים להודיע לכולם לבא. ר' יצחק בי ר' חייא אומר, מפני הבימה. ויעשו אותה מאתמול? שלא לדחוק את העזרה. רבי מתניה אומר, על שם [דברים טז כא] לא תטע לך אשרה כל עץ. **תנן, אף על פי שאמרו מקרא מגילה בכפרים או אם חל בשבת מקדימין ולא מאחרין, מותרין בהספד ובתענית ובמתנות לאביונים.. הא בפורים עצמו אסורים בהספד ובתענית מתני' דר"מ. דר"מ אומר, כל יום שכתוב עליו במגילת תענית די לא למספד, אסור להתענות. ודלא להתענות, מותר בהספד. ודי לא סתם מה שנמנה ולא מפורש מה נאסר בו, אסור בתענית. ומי שחולק על ר"מ סובר, שכל מקום שכתוב דלא למיספד, מותר להתענות. ולכן בפורים שכתוב דלא למספד מותר להתענות. לכן המשנה לא כמותו. א"ר יונה, כתוב במגילת תענית, אילין יומיא די לא להתענאה בהון, ומקצתהון די לא למיספד בהון. אמר רשב"ג, מה תלמוד לומר בהון בהון ב' פעמים? אלא מלמד שלילה מותר והיום אסור. [דף ו עמוד א] כהדא דתני, שהימים האלו אסורים בתענית להן חוץ מאינש דיהו עליהו. עלוהי שקיבל עליו תענית קדם שנקבעו הימים הללו אסור בצלו, מאי אסור בצלו? א"ר יוסי בי רבי בון, שהוא צריך להזכיר מבערב תפילת ענינו בתפילת ערבית אף שאוכל. ואתיא כהיא דא"ר זעירה בשם רב חונה, שתפילת ענינו אומרו כלילי שבת וכיומו כמו שבשבת מזכירים גם בלילה וגם ביום כך תפילת ענינו אף שעדין אוכלים מזכירים בלילה. **תנן התם, אף על פי שאמרו מקרא מגילה בכפרים שמקדימים ליום הכניסה מקדימין ולא מאחרין מותרין בהספד ובתענית. ומקדימים פעמים ל"א פעמים ל"ב ופעמים ל"ג. וכיוון ש"ג הוא יום ניקנור שאסור בתענית נמצא שהבריתא שאמרה שמתענים בהם כוונתה או ל"א כר' יוסי שהרי לפי רבי יוסי י"ב אסור שהוא יום לפני יום ניקנור, או בי"א ובי"ב כר' מאיר שסובר שרק י"ג אסור אבל לפניו ואחריו מותר. וקשיא על דר' יוסי, לא כן תני, בתרין עשר ביה, יום טיריון ואם כך גם י"א אסור שהוא יום קדם, אז איך אמרה הבריתא שמתענין בהם, הרי כל הימים הללו אסורים בתענית? אבל על ר"מ אפשר להעמיד שהבריתא חידשה שמתענין בי"א. א"ר יעקב בר אחא, בטל יום טיריון, שהוא יום שנהרגו בו לולנינוס ופפוס. בתלת עשר ביה יום ניקנור, מהו יום ניקנור? שלטון משל מלכות יון היה עובר לאלכסנדריאה וראה את ירושלים, וחירף וניאץ וגידף ואמר, בשובי בשלום אתוץ את המגדל הזה. ויצא אחד משל חשמוניי, והיה הורג בחיילותיו עד שהגיע לקרוכין מרכבה שלו. וכיון שהגיע לקרוכין שלו, קטע את ידיו וחתך את ראשו ותחבן בעץ וכתב מלמטון, הפה שדיבר באשמה, והיד שפשטה בגאווה. יתלו בקונטס עמוד נגד ירושלים. על דעתיה דרבי יוסא ניחא שמנו והוסיפו את יום ניקנור שבא לוסר לפניו. על דעתיה דר' מאיר מה בא לוסר? הרי לפניו, לית ליה. והוא עצמו, אסור מפני פורים שהרי בי"ד נאמר דלא למספד ותנן, די לא למיספד, לפניו אסור. להודיעך שהוא אסור גם בהספד, שאם היה נאסר רק מפני שהוא יום קדם פורים, היה אסור רק בתענית. ואפי' על דר"י לית היא קשייא? לא כן תני, בתרין עשר ביה יום טיריון? אם כן למה היה צריך למנות את יום ניקנור. הרי הוא כבר אסור מפני שהוא יום קדם פורים, ויב' אסור מפני שהוא יום טיריון. א"ר יעקב בר אחא, בטל יום טיריון, שהוא יום שנהרגו בו לולנינוס ופפוס. בי"ד ובט"ו פורייא, די לא למיספד. בשית עשר ביה, שרון למיבנא שור ירושלם, די לא למיספד. על דעתיה דר"מ ניחא, בא לוסר עצמו******

על דעתיה דר' יוסה, מה בא לאסור? לאסור שלפניו לית ליה לא צריך, שהרי לפניו זה יום זה ט"ו. לאסור עצמו לא צריך, שהוא אסור מפני ט"ו. שלר"י גם לאחריו נאסר. אלא בא להודיעך שהוא אסור בהספד. שאם היה נאסר רק מפני שהוא יום אחרי פורים, היה אסור רק בתענית. בשבועת עשר ביה, קמון עממיא על פליטת ספרייא, במדינת בלקיס ובית זבדין, והוה פרקן. על דעתיה דר"מ ניחא, בא לאסור עצמו. על דעתיה דר' יוסה מה בא לאסור? הרי הוא יום שאחר שישה עשר שבו התחילו בבנין חומת ירושלים? א"ר יוסי, כל אילין מיליא, לא מסייען ולא תברן, לא על דר"מ ולא על דר' יוסי. לא בא אלא למנות ימים שנעשו בהן ניסים לישראל. תדע לך שהוא כן, דתנין, בריש ירחא דניסן דיתקם תמידא, די לא למיספד. בלא כך אינו אסור משום ר"ח? על כרחך לא בא אלא למנות ימים שנעשה בהם נס לישראל. אבל בשבתות ובימים טובים מתענין לפנין ולאחריהן, מה ראיתה להקל באלו ולהחמיר באלו? שאלו דברי תורה, ואין דברי תורה צריכין חיזוק. ואלו דברי סופרים, ודברי סופרין צריכין חיזוק. הדא דאת אמר עד שלא בטלה מגילת תענית, אבל משבטלה מגילת תענית בגלל החרבן, בטלו כל אלו. ר' חנינה ורבי יהושע בן לוי, תריהון אמרין, בטלה מגילת תענית. ר' אבא ור' סימון אמרי, בטלה מגילת תענית. ר' יונתן אמר, בטלה מגילת תענית. א"ר יוחנן, אמש היית יושב ושונה, מעשה שגזרו תענית בחנוכה בלוד, ואמרו עליו על ר' אליעזר שסיפר ועל ר' יהושע שרחץ, אמר להן רבי יהושע, צאו והתענו על מה שהתעניתם, ואת אמר בטלה מגילת תענית? א"ר אבא, אף על גב דאת אמר בטלה מגילת תענית, חנוכה ופורים לא בטלו. מילהון דרבנן אמרין, בטלה מגילת תענית. ר' אבון ציים כל ערובת שובא. ר' יוחנן ציים כל ערובת ריש שתא. ר' זעירה צם תלת מאון דצומין, ואית דאמרין תשע מאון ולא חש על מגילת תענית. ר' יעקב בר [דף ו עמוד ב] אחא מפקד לספרייה, אין אתת איתא מישאלנכון, אימרין לה, בכל מתענין, חוץ משבתות וימים טובים וראשי חדשים וחולו של מועד וחנוכה ופורים. תנן התם, אין גוזרין תענית על הצבור בתחלה בחמישי, שלא להפקיע את השערים. אלא שלש תעניות הראשונות, שני וחמישי ושני. ושלא שניות, חמישי שני וחמישי. רבי יוסה אומר, כשם שאין הראשונות בחמישי, כך לא שניות ולא אחרונות. שמעון בר אבא אמר, אתא עובדא קומי ר' יוחנן, והורי כרבי יוסי שגם את השניות והשלישיות לא מתחילים בחמישי. והוה ר' אלעזר מצטער ואמר, שבקין סתמא ועבדין כיחדייא? אשכח תני לה ר' חיייה לא בסתם אלא בשם ר"מ. כד שמע דתני לה ר' חיייה בשם ר"מ אמר, יאות סבא ידע פירקי גרמיה. ר' מנא בעא קומי ר' יודן, לא כן אמרו רבי חזקיה ור' אבהו בשם ר' אלעזר, כל מקום ששנה רבי מחלוקת ואח"כ שנה סתם, הלכה כסתם? ולמה כאן שרבי שנה סתם לא נפסוק כמותו. א"ל כל הכלל זה כשרבי עצמו למד מחלוקת ואח"כ שנה בסתם. במקרה כזה הלכה כסתם. אבל דילמא חורן? האם זה נאמר גם כשאדם אחר שנה מחלוקת? אולי במקרה כזה הכלל לא תופס. ולא ק"ו הוא? מה הן אן דאשכח רבי מחלוקת, וחזר ושנה סתם, הלכה כסתם. אתר דלא אשכח רבי מתני מחלוקת, אלא אחרים שנו מחלוקת, ורבי שנה סתם, לא כל שכן תהא הלכה כסתם? אתא ר' חזקיה ואמר, רבי יעקב בר אחא ור' שמעון בר אבא אמרו בשם ר' אלעזר, אפי' כשאחרים שנו מחלוקת ורבי שנה סתם, הלכה כסתם. ולמה כאן הוא רבי יוחנן מורה ליה כיחדייא? אמר ר' שמואל בר יונה בשם ר' אחא, מה שאמרנו שהלכה כסתם, הדא דאת אמר, כשאין מחלוקת אצל סתם, אבל אם יש מחלוקת אצל סתם, כמו כאן שרבי יוסה חולק על הסתם לא בדא הלכה כסתם. ר' יוסי בי ר' בון אמר בשם ר' אחא. הדא דאת אמר ביחיד אצל יחיד, אבל ביחיד אצל חכמים לא בדא הלכה כסתם. ר' יודן נשייא, שלח לרבי הושעיה רבה, חדא עטם וחד לגין דחמר. שלח וא"ל, קיימת בנו [אסתר ט כב] ומתנות לאביונים. חזר ושלח ליה, חד עיגל וחד גרב דחמר. שלח וא"ל, קיימת בנו [אסתר ט כב] ומשלוח מנות איש לרעהו. תני, במקום שנכנסין לידי סכנה שהגים אסרו לקרא מגילה אין הכפרים מקדימים ליום הכניסה אלא קורין אותה בי"ד. ר' יוסה בעי, אם במקום שנכנסין לידי סכנה, אל יקראו אותה כל עיקר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ה

מתני': קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני. אין בין אדר הראשון לאדר שני, אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים:

גמ': מתניתא כשעיברו ואח"כ קראו אותה, אבל אם קראו אותה ואח"כ עיברו לא בדא. מתניתא לא אמרה כן אלא קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה אחר שקראו, קורין אותה באדר השני. **אמר ר' סימון בן ריב"ל**, כתיב [שם כט] לקיים את אגרת הפרים הזאת **השנית**, מה ת"ל השנית? אלא מיכן **שפעמים שהוא קרא אותה פעם שניה**. שאם קראו אותה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני. אמר ר' ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק, מה עשו מרדכי ואסתר? כתבו אגרת ושלחו לרבותינו **שכאן** בארץ ישראל אמרו להם. מקבלין אתם עליכם שני ימים הללו בכל שנה? אמרו להן, לא דיינו הצרות הבאות עלינו, אלא שאתם רוצין להוסיף עלינו עוד צרתו של המן שהגויים יראו שאנו שמחים במפלתן וירצו לנקום בנו. חזרו וכתבו להן אגרת שנייה, הה"ד [שם כט] לקיים עליהם את אגרת הפרים הזאת השנית. מה היה כתוב בה **ששכנעה אותם**? אמרו להן אם מדבר זה אתם מתייראים, הרי היא כתובה ומעלה בארכיים, **כדכתיב** [שם י ב] הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס. **אמר ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן**, שמונים וחמשה זקנים ומהם שלשים וכמה נביאים, היו מצטערין על [דף ז עמוד א] הדבר הזה. אמרו, כתיב [ויקרא כז לד] אלה המצות אשר צוה ה' את משה, אלו המצות שנצטוונו מפי משה, וכך אמר לנו משה, אין נביא אחר עתיד לחדש לכם דבר מעתה. ומרדכי ואסתר מבקשים לחדש לנו דבר? לא זזו משם והיו נושאים ונותנין בדבר, עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיניהם ומצאו אותה כתובה בתורה ובנביאים ובכתובים. הדא היא דכתיב [שמות יז יד] ויאמר ה' אל משה, כתוב זאת זכרון בספר **ושים באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים**. שצריך להזכיר ענין מחית עמלק בתורה בנביאים ובכתובים. זאת, זו תורה כמה דתימר [דברים ד מד] וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. זכרון, אלו הנביאים **דכתיב** [מלאכי ג טז] ויכתב ספר הזכרון לפניו ליראי ה' וגו' בספר, אלו הכתובים **דכתיב** [אסתר ט לב] ומאמר אסתר קיים את דברי הפורים האלה ונכתב בספר. רב ור' חנינה ור' יונתן ובר קפרא ור' יהושע בן לוי אמרו, המגילה הזאת נאמרה למשה מסיני, אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה. ר' יוחנן ורשב"ל, ר' יוחנן אמר, הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשת סיפרי תורה אינן עתידין ליבטל. מה טעמא? **דכתיב** [דברים ה יט] קול גדול ולא יסף לא פסק. רשב"ל אמר, אף מגילת אסתר והלכות תורה שבעל פה אינן עתידין ליבטל. **מגילת אסתר אינה בטלה**, נאמר כאן קול גדול ולא יסף, ונאמר להלן [אסתר ט כח] וזכרם לא יסוף מזרעם. הלכות **לא בטלות דכתיב** [חבקוק ג ו] הליכות עולם לו. **אמר ר' לוי בשם רשב"ל**, צפה הקדוש ברוך הוא שהמן הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל, אמר מוטב שיקדים כספן של בני לכספו של אותו הרשע, לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים. **תנן, אין בין אדר הראשון לאדר שני, אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים**. אמר ר' אבהו בשם ר' אלעזר **כתיב** [אסתר ט כא] בכל שנה ושנה. הקיש שנה שהיא מעוברת לשנה שאינה מעוברת, מה שנה שאינה מעוברת, **מקרא מגילה באדר** סמוך לניסן. אף שנה שהיא מעוברת, **מקרא מגילה** אדר סמוך לניסן. **מ"ט?** א"ר חלבו כדי לסמוך גאולה לגאולה. **אמר ר' לוי בשם רבי חמא בר חנינה**, אותה השנה היתה מעוברת. מה טעמה? **דכתיב** [שם ג ז] מיום ליום משנה לשנה ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר. וכי איני יודע שחודש שנים עשר הוא חודש אדר? אלא מלמד שחודש אדר שברוב השנים הוא חדש שנים עשר אבל באותה שנה היה חדש שלושה עשר. אדר הראשון תוספת או אדר השני תוספת? מה ביניהון? ר' שמואל בר רב יצחק אמר, שני **כבשים של עולת תמיד** ביניהון, נולד בחמשה עשר באדר בשנה שאינה מעוברת, ונכנס לשנה שהיא מעוברת. אין תימר אדר הראשון תוספת, שנה ארוכה היא וכשר שרק כשיגיע ליום שבו נולד תסתיים שנתו. אין תימר אדר השני תוספת, אין לו אלא עד חמשה עשר באדר הראשון **שכבר עברה שנתו**. א"ר אייבי בר נגרי, מתניתא אמר כן **שאדר הראשון הוא התוספת**, דתנינן [דף ז עמוד ב] תמן, הן העידו שמעברין את השנה כל אדר. שהיו אומרים עד הפורים. הן העידו שמעברים את השנה על תניי שיסיים הנשיא, הדא אמרה, אדר הראשון תוספת. **דאין** תימר אדר השני תוספת, לא קיים על שתא שהרי כבר סיים אותה ומעבר לה? מר עוקבא אשכח תרין איגרון, **בחדא** כתיב, ושפר באפיי ובאפי חבריי מוספה על שתא תלתין יומין. ובחדא כתיב, ושפר באפיין ובאפי חברייא מוספה על שתא ירח יומין. מאן דאמר תלתין יומין, אדר הראשון תוספת. ומאן דאמר ירח יומין אדר השני תוספת. **שהרי אדר ראשון תמיד מלא ואדר שני תמיד חסר**. אין מן הדא, לית שמע מינה כלום. דא"ר יעקב בר אחא ור' יודן גזורי, אמר ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי, לעולם **אדר סמוך לניסן חסר**. עשה שני חדשים מעוברין או **שעיבר** את הראשון ולא עיבר את השני, מה שעשה עשוי. תני רבן שמעון בן גמליאל אומר, מצות הנוהגות באדר השני, אינן נוהגות באדר הראשון, חוץ מן הספד ומן התענית, שהן שוין בזה ובה. ר' אבא ורב ירמיה

אמרו בשם רב, אמר ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי, הלכה כרשב"ג. ר' חונה רבה דציפורין אמר, הנהיג ר' חנינה דציפורין כהדא דרשב"ג. לא אמר אלא הנהיג, הא להלכה לא. אבל לענין שטרות, כותבין אדר בראשון ואדר בשני, אלא שבראשון כותבין אדר סתם. ובאדר שני כותבים אדר תניין שני. ר' יהודה אומר, באדר השני, כותב תי"ו ר"ת תניין ודיין. תמן תנין, אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים, אמר ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי, אף שימוע שקלים וכלאים יש ביניהם. אמר ר' יוסה, ויאות, כלום אמרו משמיעין על השקלים, לא כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן? אם אומר את באדר הראשון, עד כדון אית בשתא שיתין יומין. כלום אמרו יוצאין אף על הכלאים, לא כדי שיהו הצמחין ניכרין? אם אומר את באדר הראשון, עד כדון אינון דקיקין.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ו

מתני': אין בין י"ט לשבת, אלא אוכל נפש בלבד. אין בין שבת ליום הכיפורים, אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת:

גמ': תני בשם ר' יהודה, אף מכשירי אוכל נפש התירו. מה ביניהון? רב חסדא אמר לחדד ראשו של שפוד שהתקלקל ביו"ט ביניהון. ר' חנינה בריה דר' אבהו אמר, להוציא אש מן העצים ביניהון אבל לחדד ראשו של שפוד אפילו לדעת חכמים מותר. תנא ר' יהודה בר פזי דברדלייא, אכן הוא הדבר שבניהם. מהו הוא הדבר? לחדד ראשו של שפוד הוא הדבר, או להוציא אש מן האבנים הוא הדבר? לית לך אלא כהדא נוכל לפשוט ממשנתנו דתנן, אין משחזין את הסכין, אבל משיאה על גבי חברתה. ואמר רב חסדא, דרבי יודה היא, אמר רב יהודה בשם שמואל, דברי הכל היא, כדי להעביר שמנונית שעליה. מכאן שהמחלוקת בן רבי יהודה לחכמים זה בלהשחז סכין או שיפוד. כל אלו ביום טוב אין צריך לומר בשבת. רק אילין אינין? והא אית לך חורבין[דף ח עמוד א] סקילה לעושה מלאכה בשבת ואין סקילה ביי"ט. כרת בשבת, ואין כרת ביי"ט. מכות ביי"ט, ואין מכות בשבת. אין תימר שהמשנה לא באה למנות הבדלים בעונשים, אלא הבדלים באיסור מלאכות כמו שאמרה המשנה שאין בן יו"ט לשבת אלא בדברים שיש בהן אוכל נפש, אתינן מיתני. והא תנינן משחילין פירות דרך ארובה ביי"ט, אבל לא בשבת? ואין זה קשור לאוכל נפש. ועוד מן הדא, שוחקין עצי בשמים למילה ביי"ט, אבל לא בשבת. א"ר יוסה, והוא שמל. ועוד מן הדא, דתני, מודין חכמים לר' מאיר בחותמות שבקרקע, שמפקפקין ומתירין וחותכין. ובשבת מפקפקין אבל לא מפקיעין ולא מתירין ולא חותכין. בכלים בשבת מותר, ואין צריך לומר ביי"ט. אין בין שבת ליה"כ אלא שזה זדונו בידי אדם, וזה זדונו בהיכרת. הא בתשלומין, זה וזה שוין שפטור משום קים ליה בדרבה מיניה. שכשם שמיתה פוטרת מתשלומים אף כרת פוטר מתשלומים. מתניתא דר' נחוניא בן הקנה. דתני, ר' נחוניא בן הקנה אומר. יום הכיפורים כשבת לתשלומין. ור"ש בן מנסיא אומר. כמחוייבי כריתות, כך מחוייבי מיתות ב"ד. מה ביניהון? הרי שניהם פוטרים יוה"כ מתשלומים. ר' נחוניא מדמה יוה"כ לשבת, ור"ש בן מנסיא לומד כריתות ממיתת ביי"ד. אמר ר' אחא בשם ר' אבינא. נערה נדה ביניהון. רבי מנא אמר, אף אחות אשתו ביניהון. על דעתיה דר' נחוניא בן הקנה. מה שבת אין לה היתר אחר איסורה ואמרינן קים ליה בדרבא מיניה אף יוה"כ דאין לו היתר אחר איסורו, אמרינן קים ליה בדרבא מיניה. וזו הואיל ויש לה היתר אחר איסורה, לא אמרינן קים ליה בדרבא מיניה ומשלם. ור"ש בן מנסיא אמר שבת יש בה כרת, ויה"כ יש בו כרת. ואמרינן בהם קים ליה בדרבא מיניה. אף זו, הואיל ויש בה כרת אמרינן קים ליה בדרבא מיניה, ואינו משלם. ר' יודה בר פזי בעי. לאוין מלקות וכריתות, מה אמרין בה אילין תניין? האם אמרים קים ליה בדרבא מיניה? א"ר יוסי, צריכה לרבנן. א"ר יונה. ולמה לא שמע לה מן הדא דתני ר"ש בן יוחי. ר' טרפון אומר. נאמר כרת בשבת, ונאמר כרת ביה"כ. מה כרת האמורה אצל שבת, אין מלקות אצל מיתה, דלאו שניתק לאזהרת מיתת בית דין אן לוקין עליו. אף כרת האמורה ביה"כ, אין מלקות אצל כרת. א"ר מנא קומי ר' יוסי. מה צריכין ליה? כרשב"ל, שסובר שלעולם מיתה פוטרת ממלקות. ברם כר' יוחנן, אם מכות אצל מיתה יש לו. לא כל שכן ממון אצל כרת? דאיתפלגון. השוחט אותו ואת בנו לשום ע"ז. ר"י אמר, אם התרו בו לשום אותו ואת בנו, לוקה. לשום ע"ז, נסקל. רשב"ל אומר. אפילו התרו בו משום אותו ואת בנו, אינו לוקה.

מאחר שאלו התרו בו משום ע"ז היה נסקל. א"ל ואף כר"י צריכה ליה, הכא שני דברים. **מלקות משום אותו ואת בנו, ומיתה משום ע"ז.** והכא שהסתפקנו בדבר אחד שיש בו לאו וכת. [דף ח עמוד ב] על דעתיה דרשב"ל שחייבי מלקיות שוגגים פטורים מממון. מה בין אילין תניי לאילין רבנן? הרי גם ר' נחוניא בן הקנה ור"ש בך מנסיא, סוברים שחייבי כריתות פטורים מתשלומים, וגם חכמים החולקים עליהם וסוברים שחייבי כריתות חייבים בתשלומים, הרי בכל כרת יש גם לאו. ולדעת ר"ל אפילו בלא התראה שאן לוקים, לא משלמים. *תשובה* אותם התנאים סוברים כר"מ שחייבי מלקות לוקים ומשלמים רק בלאוין שאן בהן כריתות. אבל כשיש כרת, פטורים מתשלום שכרת שקול כמיתה. אמר ר' חנניא. כגון המצית גדישו של חבירו בי"ט ביניהן שיש בו לאו ואן בו כרת. אילין תניי שהם ר' נחוניא בן הקנה ור"ש בן מנסיא סברין מימר, הואיל ואין בהן כרת, משלם. ואילין רבנן החולקים על ר"מ סברין מימר, הואיל ויש בה מכות, אינו משלם. מעתה הא דתנן, אלו נערות שיש להן קנס. הבא על הממזרת ועל הנתינה ועל הכותית וכ"ו. לשיטת ר"ל שחייבי מלקיות שוגגים פטורים אפילו לא התרו בהם, והרי הבא על הממזרת חייבי לאוים. האם המשנה הזו דלא כרבנן? *שהרי לוקים ומשלמים.* א"ר מתניה. אפילו כחכמים אתיא הסיפא שאמרה שבממזרת יש קנס שאפשר להעמיד שמדובר, בממזר הבא על הממזרת שאן בה לאו. תנן התם אלו נערות שיש להן קנס וכ"ו ואשת אחיו. ואשת אחיו לאו יבימתו היא? תיפתר שמת אחיו והיו לו בנים מאשה אחרת. ואירש אשה ומת, ובא אחיו ואנסה. ולא הייתה זקוקה לו, ויש בה דין קנס כמו כל נערה בתולה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ז

מתני': אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל, אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. אין בין נדרים לנדבות, אלא שהנדרים, מתו או נגנבו חייבי באחריותן. נדבות, מתו או נגנבו אין חייבין באחריותן:

גמ': תנן, אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל, אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. הא דבר שעושין בו אוכל נפש אסור אם נדר ממנו מאכל. ולא ממאכל נדר ולמה אסור בכלים? רשב"ל אמר, כיני מתניתא, אין בין המודר הנייה מחבירו, למודר הניית מאכל מחבירו. ותניי דבי רבי כן, המודר הניית מאכל מחבירו, לא ישאילנו נפה וכברה ריחים ותנור, תני, אבל משאיל הוא לו כוסות וקערות ותמחויין שאינן מהנין מתקנים את האוכל, אלא מכניסים את האוכל. לפסין וקדירות אסור שהם משמשים לתיקון האוכל על ידי בישול. כלים המשמשים לטחון ולדרוך אסור. לקצור צריכה, לבצור, צריכה לפי שהנאתם רחוקה ואפשר להסתפק האם זה נקרא הניית מאכל שאסור או לא. תני, אבל משאילו הוא קורדום. הוינן סברין מימר, בקרדום של ביקוע ואף שהעצים לצורך בישול מותר. וא"כ גם לקצור ולבצור יהיה מותר תיפתר בקורדום של ניכוש, ולית שמע מינה כלום. רבי אבונא אמר, ר' ירמיה בעי, ההן זוסטה מעין חגורה מבד, מכיון שהוא מרחיק את חוטי השתי ונוצר מעין רשת ואת חשר מנפה ביה קימחא בשעת הדחק, כמי שהיא נפה ויהיה אסור, או כיוון שעיקרו לא נועד לכך מותר. אי זהו נדר שאמרו? האומר הרי עלי עולה. ואי זה היא נדבה שאמרו? האומר הרי זו עולה. ר' חמא חבריהון דרבנן בעי אמר הרי עלי עולה וחזר ואמר על אותה בהמה הרי זו עולה. האם חייב גם משום נדר וגם משום נדבה ואם עברו שלושה רגלים ולא הקריב עובר על שני לאוים? [דף ט עמוד א] רבי חנינא בעי לא מסתברא דא אלא יש מקום להסתפק אם אמר הרי זו עולה וחזר ואמר הרי עלי עולה. שהרי עלי חמור יותר מהרי זו. שכשאומר הרי עלי, מקבל עליו אחריות. איסור חמור חל על איסור קל. אין איסור קל חל על איסור חמור

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ח

מתני': אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש, אלא קרבן. אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט, אלא פריעה ופרימה תגלחת וצפרים:

גמ': תנן, אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש, אלא קרבן אבל לענין טמאה שניהם שוים ושניהם צריכים שבעה נקיים. א"ר יודה בר פזי דר' אלעזר היא. דרבי אלעזר אמר, אף בשלישית בודקין אותו מפני הקרבן. שלדעת רבי יוסי אם ראה את השלישית מתוך אונס פטור מקרבן. ברם כרבנן, השנייה מאונס טהור, והשלישית אפילו מאונס טמא וחייב בקרבן. נמצא שלדעת רבנן יש עוד הבדל שבשניה בודקים אותו ובשלישית אין בודקים אותו. דתנן, ראה ראייה ראשונה בודקין אותו, בשניה בודקין אותו, בשלישית אין בודקין אותו. ר"א אומר אף בשלישית בודקין אותו מפני הקרבן: א"ר יוסה, אין לית היא דרבנן, אף דר' אלעזר לית היא. שאף לרבי אלעזר יש הבדל בין ראייה שניה לשלישית דתני, א"ר אלעזר מה שאמרתי שאף בשלישית בודקים אותו ואם היה באונס אין זו ראית זיבה, לא לסותרו אמרתי. שלענין לסתור שבעה נקיים אף באונס הראיה השלישית נחשבת כראית זיבה וסותרת לא אמרתי אלא שלא יביא קרבן. לא אמרתי שאינו זב לסתור, זב הוא לסתור. לא אמרתי אלא שלא יביא קרבן. הדא אמרה דברי הכל היא והמשנה לא השוותה לענין אונס. דאין תימר דר' אלעזר היא, ניתני השנייה אם היתה באונס אינה לא בסתירה שאינה כזיבה שסותרת את שמירת היום כנגד יום ואינה מצטרפת כראיה שניה ולא בקרבן. השלישית בסתירה שאף שהיתה באונס סותרת את השבעה נקיים, ולא בקרבן. דעל דעתיה דר' אלעזר ראה שתיים בשופי ואחת באושי באונס, סותרת ואינו מביא קרבן. א"ר יודן [דף ט עמוד ב] מתניתא בשני בני אדם שאחד ראה שתיים ואחד ראה שלוש ואומרת המשנה שהנפקא מינא בין שניהם שזה חייב קרבן וזה פטור מקרבן. א"ר חנינא, מתניתא אמרה כן, דתנן, אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה ותגלחת וציפרים, הדא אמרה בשני בני אדם אף קיימין, דאין תימר באדם אחד שהיה מסגר ונחלט, ניתני אין בין הזמן שהיתה בו בהרת קטנה שבגללה נהיה מוסגר, לזמן שבו היא הפכה לבהרת גדולה שממנה נהיה מוחלט. אלא על כרחך בשני בני אדם שאחד מוסגר ואחד מוחלט. היך מה דאת אמר תמן במצורע בשני בני אדם אף קיימין, אף הכא בזב בשני בני אדם אף קיימין. תנן, אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט, אלא פריעה ופרימה תגלחת וצפרים. שאם נטהר מתוך שהיה מוחלט טעון תגלחת וצפרים. ואם נרפא הנגע מתוך הסגר או שלא פשה שבועים בהסגר, ניטהר ואינו טעון תגלחת ושני ציפורים. פרחו בו שכולו הפך לבן מתוך הסגר מהו?, ר' יוחנן אמר, טעון ציפרים, ר' אלעזר אמר, אין טעון ציפרים. א"ר אבא בר ממל, מתניתא מסייעא לר' יוחנן דתנן. כתיב והנה נרפא הנגע מן הצרוע, להביא את שפרכה בכולו שיהא טעון צפרים. ואם תאמר למה צריך פסוק והלא דין הוא, מה אם מי שטהר ואין סימני מטמאיו עמו שנרפא הנגע מתוך החלט, טעון צפרים. מי שטהר וסימני מטמאיו עמו שכולו הפך לבן שהרי הצרעת על כולו, אינו דין שיהא טעון צפרים? והלא שעמד בו שני שבועות יוכיח, שטהר וסימני מטמאיו עמו, ואין טעון צפרים. אף אתה אל תתמה על מי שפרכה בכולו, שאע"פ שטהר וסימני מטמאיו עמו, ואינו טעון צפרים. ת"ל, מן הצרוע, להביא את שפרכה בכולו שיהא טעון צפרים. אם אומר את כר"א שהטהור מתוך הסגר על ידי פריחה לא יהא טעון צפרים. ויתביניה פרכה בכולו מתוך הסגר יוכיח, שאף שסימניו עימו אינו מביא צפרים. לא מוטב להשיב מפריחה מתוך הסגר על פריחות מתוך החלט, ולא עמידה שבועים בתוך הסגר על פריחות מתוך החלט? אמר ר' חנניה חברון דרבנן, סיפא דמתניתא מסייעא לרבי אלעזר, דכן התנא, מתיב לחבריה בסיפא. לא אם אמרת בזה שנטהר על ידי שעמד הנגע שבועים שאינו נזקק לחליטה, תאמר בזה שהפך לבן מתוך חליטה שהוא נזקק לחליטה? הואיל והוא נזקק להחליטה, יהא טעון צפרים. מכאן משמע שאף בפרחה בכולו שנטהר מתוך הסגר, כיוון שלא נחלט לא מביא ציפורים. אמר ר' יעקב בר אחא, מתניתא מסייעא לרבי אלעזר, דתנן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט, אלא פריעה ופרימה תגלחת וצפרים. שהטהור מתוך הסגר פטור מפריעה ומפרימה ומתגלחת ומצפרים. והרי הטהור מתוך הסגר הכוונה על כל מה דאנן קיימין הכא שנטהר בכל דרך, אפילו בטהור על ידי פריחות. הדין הוא שמצורע שנטהר מביא ציפורים ומגלח וסופר שבעה ימים ומגלח שנית וביום השמיני מביא קרבן אשם מצורע אמר רבי שמואל בר אבדומא, מה פליגינן? להביא צפרים. אבל להביא קרבן, כל עמא מודיי שאינו מביא קרבן. ותני כן, כתיב בשביעי יגלח פעם שניה ובשמיני יביא, את שהוא טעון תגלחת, מביא קרבן. את שאינו טעון תגלחת, כגון שנטהר מתוך הסגר או שפרכה בכולו, אינו מביא קרבן. מניין שהמוסגר אינו טעון פריעה ופרימה? אמר ר' חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בר חנינה [ויקרא יג מו] דכתיב כל ימי אשר

הנגע בו יטמא. את שטומאתו תלויה בנגעו **טעון פריעה ופרימה**, יצא [דף י עמוד א] זה המסגר, שטומאתו תלויה בספירות ימיו. עד כדון פריעה ופרימה, תגלחת וצפרים מניין **שהנטהר מן ההסגר פטור? אמר ר' אלעזר** דרומיא בשם ר' שמי [ויקרא יד ב] **מדכתיב** זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, את שהוא מטמא ומיטהר ביום א' **שבאותו יום שמסתלק ממנו סימני הטמאה מיד הוא נטהר** אחר שיראה הכהן, **יצא זה המוסגר שאינו מיטמא וניטהר ביום אחד. שאף אם הסתלקו ממנו סימני הטמאה, חייב להמתין עד סוף ימי ההסגר** ורק אז יראה הכהן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה ט

מתני': אין בין ספרים לתפילין ומזוזות, אלא שהספרים נכתבין בכל לשון, ותפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית:

גמ': כתיב [בראשית יא א] ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים, ר' אלעזר ור' יוחנן, חד אמר, שהיו מדברים בשבעים לשון שנאמר דברים אחדים. ואף שכל אחד דיבר בשפתו, כולם היו בקיאים בשבעים לשון והבינו איש את שפת רעהו. וחורנה אמר, שהיו מדברין בלשון יחידו של עולם, **בלשון הקודש. תנו, אלא שהספרים נכתבין בכל לשון וכ"ו רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית.** תני בר קפרא [שם ט כז] **כתיב** יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם. שיהו מדברין בלשונו של יפת לרשב"ג דוקא יונית ולרבנן בכל לשון באוהלו של שם. [שם י ב] בני יפת גומר ומגוג ומדי ויון ותובל ומשך ותירס. גומר זו גרממיה, מגוג זו גיתייא. מדי כשמועה אותה מדי של ימינו. ויון אייסוס. תובל זו ויתנייה. משך זו מיסייא. תירס, ר' סימון אמר פרס. ורבנן אמרי תרקא. [שם ג] בני גומר אשכנז וריפת ותוגרמה. אלו איסיא והדיית וגרמניקיה [שם ד] בני יון אלישה ותרשיש כתיב ודודנים, אלו אלסטרסס אביה ודרדנייה [שם יח] את הארודי, רודיס. את הצמרי, חמץ. את החמתי, חמת. [שם יט] עד לשע, ר' אלעזר אמר, עד קלרה. **איתמר, יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם. שיהו מדברין בלשונו של יפת באוהלו של שם. אמר ר' יודן בר יודן בר שלום, מיכן לתרגום. א"ר יונתן דבית גוברין, ד' לשונות נאים שישתמש בהן העולם ואלו הן. לעז יונית לזמר, רומי לקרב למלחמה, סורסי ארמית סורית לאיליאי לקינות, עברי לדיבור, ויש אומרים אף אשורי לכתב. אשורי יש לו כתב ואין לו לשון. עברי יש לו לשון ואין לו כתב. בחרו להם כתב אשורי ולשון עברי. ולמה נקרא שמו אשורי, שהוא מאושר בכתבו. אמר רבי לוי, על שם שעלה בידם מאשור. תני רבי יוסי אומר, ראוי היה עזרא שתינתן תורה על ידו, אלא שקדמו דור משה. אף על פי שלא ניתנה התורה על ידיו, אף הוא ניתן כתב ולשון על ידו **דכתיב** [עזרא ד ז] וכתב הנשתון כתוב ארמית ומתורגם ארמית [דניאל ה ח] ולא כהלין כתבא למיקרי. מלמד שבו ביום ניתן שלא הכירוהו. ר"נ אומר, ברעץ בכתב עברי ניתנה התורה, ואתייא כר' יוסה. רבי אומר, אשורית ניתנה התורה, וכשחטאו, נהפך להן לרעץ. וכשזכו בימי עזרא, נהפך להן אשורית היינו **דכתיב** [זכריה ט יב] גם היום מגיד משנה אשיב לך. את הכתב שהתנה אשיב לך **וכתיב** [דברים יז יח] וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר, כתב שהוא עשוי להשתנות. תני רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי אלעזר בן פרטא, שאמר משום רבי אלעזר המודעי, כתב אשורי ניתנה התורה. ומה טעמא? **דכתיב** [שמות כז י] ווי העמודים, שיהו וויים של תורה דומים [דף י עמוד ב] לעמודים ורק באשורית האות ו דומה לעמוד. אמר רבי לוי, מאן דאמר**

בכתב רעץ ניתנה התורה, עי"ן מעשה ניסים. מאן דאמר בכתב אשורי ניתנה התורה, סמ"ך מעשה ניסים. **אמר** רבי ירמיה בשם רבי חייה בר **אבא** ורבי סימון, תריהון אמרין, תורת הראשונים, לא היה לא ה"א שלהם **נוגע בגג אלא כשלנו**, ולא מ"ם שלהן סתום, הא סמ"ך סתום. **תנן**, רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית, בדקו ומצאו שאין התורה יכולה להיתרגם כל צורכה אלא יונית. בורגני שומר כרמים אחד בידא להם ארמית מתוך יונית מתוך תרגום היונית תרגם את התורה לארמית. **אמר** רבי ירמיה בשם רבי חייה בר **אבא**, עקילס הגר **תירגם** התורה לפני רבי אליעזר ולפני רבי יהושע, וקילסו אותו. ואמרו לו [תהילים מה ג] יפית מבני אדם. רבי יודה בר פזי אמר, רבי יהושע בן לוי שאל, ולמה **לית אנן** אמרין יש בספרים מה שאין בתפילין ומזוזות, שהספרים נכתבין בשני דפין, ותפילין ומזוזות אינן נכתבים אלא בדף אחד? התיב רבי יצחק בריה דרבי חייה כתובה. דרבה שיש בה חידוש גדול יותר **היה לו לאמר**, שהספרים נכתבין **אפילו** בשתי עורות ותפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא בעור אחד. אמרון חברייא קומי רבי מנא, נאמר דף אחד בשני עורות ולית היא דרבה, אולי גם תפילין נכתבים בשני עורות אלא שספר תורה נכתב בשני דפים בשני עורות ואילו תפילין בדף אחד בשני עורות ואין רבותה במה שנכתב בשני עורות לכן רבי יהושע בן לוי לא שאל על שני עורות. **אמר לון אין ללמוד כך**, שכן אפילו ספרים אינן נכתבים כן **כ"ש תפילין ומזוזות**. תולין מילים בספרים, ואין תולין לא בתפילין ולא במזוזות. ספרים שכתבן כתפילין **וכמזוזות** בכתב קטן שאין מקום בין השיטין ואם יטלה תיכנס המילה התלויה לשורה שמעל, **אין תולין בהן** ודווקא שתוך כדי כתיבה ראה שצר לו המקום והחליט לתלות מילה כדי שיכנס הכל בשורה אבל אם אחר כתיבה גילה שחסר מילה פשיטא שבתפילין ומזוזות אסור משום דהוה שלא כסדרם. **תפילין ומזוזות שכתבן כספרים** בכתב גדול וריחוח של שורה בין שורה לשורה **תולין בהן**. **אמר ר' זעיריה בשם רבי אימי**, היה כותב אלה עם **כתב דק** כמו שכותב תפילין **ואלה עם כתב עבה**, אם היתה הפרשה עשויה כן שכתב פרשה שלמה באותו כתב **כשר**, ואם לאו **פסול** שהוא כמנומר. **אמר ר' זעיריה בשם ר' אימי** בר חנינא, ככתב ספרים כן כתב תפילין ומזוזות. **אמר ר' זעיריה בשם רב**, ניקב נקב [דף יא עמוד א] ביריכו של ה"א רגל ימין, אם גורדו **כדי שיהיה מוקף גויל** ונשתייר שם ירך קטנה **כשר אף אם לא גרד**, ואם לאו **פסול**. **אמר ר' זעיריה בשם רב** חסדא, היה הגימ"ל מכלה את הגויל שנוגע בתחתית הדף **אם גורדו** לחלק שנוגע בתחתית הדף ונשתייר שם ירך קטנה **כשר**, ואם לאו **פסול**. **אמר ר' זעיריה בשם אשייאן** בר נידבה, ניקב נקב באמצע ב"ת, אם היה הגויל מקיפו מכל צד **כשר**, ואם לאו **פסול** אף אם האות עבה ויכול לגרור ויהיה מוקף גביל. א"ר זעיריה, אתיא דרב חסדא כרב שדי בראוי להיות מוקף גביל שהרי לא אמרו לגרוד אלא שאם יגרור ויהיה מוקף גביל **כשר**, ותריהון פליגין על שיטתיה דאשיין בר נדבה שדורש שיהיה מוקף גויל בפועל. חבריא אמרי, אתיא דאשיין בר נדבה כר' יוחנן, **שרק אם הנקב היה קים ועליו כתב את האות ב כך שמעולם לא היתה האות מוקפת גביל רק אז האות פסולה**. אבל אם האות ב היתה מקפת גביל **ורק אח"כ ניקבה באמצע הרי היא כשרה**. כשיטת רבי יוחנן **שסובר שאות שנכתבה כשיעור ואח"כ נגעה באות אחרת הרי היא כשרה**, דתני, עירב את האותיות **שאות התחברה לאות סמוכה**. אית תניי תני, **כשר**. ואית תניי תני, **פסול**. רבי אידי **אמר בשם ר"ש**, **שאמר בשם רבי יוחנן**. **מן דאמר כשר**, **שהתחברו מלמטן** שכבר נכתבה האות בכשרות שהיתה מקפת גביל קדם שנדבקה. **מן דאמר פסול מלמעלן**. **כגון ארצינו תפארתינו** שהאות נ' התחברה לאות ו' מלמעלה **ופסול או מלמטה וכשר**, **אך אם החיבור באמצע אות, כגון ארצך** שהאות צ' התחברה לאמצע האות ח' **צריכה ספק**. תפארתיך צריכה. **אמר רבי אידי בר"ש בשם רבי ייסה**. לא יעמוד אדם במקום גבוה **ויתפלל**. **מה**

טעם? א"ר אבא בריה דרב פפי. דכתיב [תהילים קל א] ממעמקים קראתיך ה'. א"ר אידי בר"ש בשם ר' יוחנן. לא יעמוד אדם ויתפלל וצריך לנקביו. **מה טעם? דכתיב** [עמוס ד יב] הכון לקראת אלהיך ישראל. א"ר אלכסנדר. **מאי דכתיב** [קהלת ד יז] שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלקים. שמור עצמך מן הטיפים היוצאות מבין רגליך. **הדא דתימר**, בדקים. אבל בגסים, אם יכול לסבול יסבול. ר' יעקב בר אביי **אמר** בשם ר' אחא. שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלקים. שמור עצמך כשתהא נקרא אל בית האלקים **ביום המיתה**, שתהא טהור ונקי. א"ר אבא **כתיב**[משלי ה יח] יהי מקורך ברוך. יהי מקראך לקבר ברוך. **שתהיה בלא חטא**. א"ר ברכיה **כתיב**[קהלת ג ב] עת ללדת ועת למות. אשרי אדם ששעת מיתתו כשעת לידתו. מה שעת לידתו נקי, כך בשעת מיתתו יהא נקי.

<p>לתת להם כימי השמים על הארץ</p>	<p>לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ</p>	<p>לאבותיכם לתת ולהם כימי השמים על הארץ</p>
<p>כסימפון והאמצעית איני יודע כך או כך</p>		<p>כחליטה</p>

<p>שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך והיו הדברים האלה אשר</p> <p>כזנב</p>	<p>שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך והיו הדברים האלה אשר</p> <p>כקובה</p>
--	--

אמר ר' אבא בשם ר' יהודה, היה עשוי כחצי חליטה חצי עיגול שורה העליונה הכוונה לשורה השלישית מלמטה שיש למטה הימינה **עוד** שתיים, צריך שיהא בה ג' **תיבות**, האמצעית אחת לפני האחרונה שתיים, התחתונה **אפילו כדי לכתוב על הארץ** שזה סוף המזוזה ונחשב מלה אחת שנקרא כאחת. **אמר ר'** זעירה בשם רב חסדא, היה עשוי כמין סימפון, שורה העליונה שיש למטה הימינה שתיים, **צריך שיהיה בה ג' תיבות**. התחתונה שתיים, והאמצעית איני יודע. **אמר** רבי ירמיה, אמר ר' זעירה בשם רב חסדא. ור' יונה ור' יוסה תריהון אמרין, **אמר ר'** זעירה בשם אשיין בר נדבה, חבריא **אמרי**, אמר רבי זעירה בשם רב חננאל, אם היתה הדיו יוצאה מבין הנקבים פסול, כיצד הוא עושה? לוחכה בלשונו והיא עומדת שהעור יתרכך על ידי הרוק וכשילחץ עליו כך יסתם. טעה והשמיט את השם, אית תניי תני תולה את השם, אית תניי תני [דף יא עמוד ב] מוחק את החול, וכותב את השם, ותולה את החול. ר' זעירה **ורב** חננאל אמרו בשם רב, הלכה כמי שהוא אומר מוחק את החול וכותב את השם ותולה את החול. ר' זעירה **ורב** חננאל אמרו בשם רב, ואם היה כגון אני ה' אלהיכם, מותר. למה? מפני שהן שלש תיבות **וכשתולה נראות כשורה בפני עצמה**, או מפני שיש בו גם חול המילה אני? מה נפק מן ביניהון? אל אלהים ה', אין תימר מפני שהן שלש תיבות, הרי הן שלש תיבות. אין תימר מפני שיש בו חול, הרי אין בו חול. לה', צריכה. בה', **צריכה** כיוון שהקידמת חול אבל היא מחוברת ומשמשת לקדש. ר' יושע' בריה דרב חננאל אמר, צריך לכתוב ה"א, למטה מארכובתו של למ"ד **בפסוק** [דברים לב ו] הלה' תגמלו זאת **כדי שיראה כשתי תיבות** כאילו כתוב, הא לה' תגמלו זאת.

הצורות של פתוחה וסתומה הן אלה:	פתוחה	שמשאיר שורה ריווח
פתוחה	סתומה	
פתוחה	סתומה לרמבם לראש פתוחה	
סתומה	פתוחה	
פתוחה	סתומה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	
סתומה	פתוחה	

פרשת והיה אם שמוע במזוזה, אית תניי פתוחה אף שבתורה היא פרשה סתומה, אית תניי תני

סתומה. אמר שמואל בר שילת משמיה דרב, הלכה כמי שאומר פתוחה, שאין זה מקומה שבתורה אינה אחרי פרשת שמע. פתוחה מראשה שלא התחיל לכתוב מתחילת השורה אלא הניח רווח של תשע אותיות זו, **סתומה, פתוחה מסופה**. אם את הפרשה הקדמת לא סיים בסוף השורה אלא נשאר מקום תשע אותיות ואת הפרשה הבאה התחיל בתחילת השורה זה נקרא פרשה פתוחה. פתוחה מיכן ומיכן שסיים פרשה באמצע שורה ואת הפרשה השניה התחיל תחתיה זו פרשה סדורה שדינה כפרשה **סתומה**. טעה והשמיט פסוק א', אם יש בו שצריך למחוק שתים שלש שיטין, מתקנו מוחק וכותב בצמצום וקורא בו. ארבע, אינו קורא בו. אמר רבי זעירה בשם רב חננאל, אף בקרע כן. **שם הקרע עובר בתוך שלוש שורות יכול לתפור, אם הקרע עובר בתוך ארבע שורות אינו יכול לתפור. תני**, ספר שיש בו שתים ושלוש טעיות בכל דף ודף. מתקנו וקורא בו. ארבע, אינו קורא בו. והתני, ספר שיש בו שמונים וחמש טעיות כפרשת [במדבר י לה] ויהי בנוע הארון, מתקנו וקורא בו **ואם בכל דף ישנם שלוש טעויות הרי יש יותר מ פ"ה טעויות? א"ר שמי**, כאן בספר גדול שהכתב גדול וש בו הרבה דפים, אם יש יותר מ פ"ה טעויות פסול אף שיש בכל דף פחות משלוש טעויות, וכאן בספר קטן שהכתב קטן ויש מעט דפים אם בכל דף יש ארבע טעויות אין קורא בו אף שיש בכל הספר פחות מ פ"ה טעויות. תני ארבע אינו קורא בו, אמר ר' זעירה בשם רב חננאל, אם מצא בו דף אחד שלם מציל את כולו ויכול לתקן את כולו. מהו שלם? שאין בו טעויות כלל, אבל אם היו בו אפילו שלוש טעויות אינו רשאי לתקן, או שלם שאין בו ארבע טעויות אבל אם היה בו שלוש כיוון שיכול לתקן את אותו הדף. חוזר אותו הדף מציל הכל? חגרא אחוי דר' אבא בר בינה, יהב אורייתא לרב חננאל, וקרא בה. א"ל, הדא אורייתך, צריכה צלו דעת צלולה אך **הלכשירו שהיה מלא טעויות**. ובסוף מצא בה דף א' שלם, והציל את כולה [דף יב עמוד א] מה שלם? שאין בו טעויות, או שלם שאין בו ארבע? ר' זעירה ורב חננאל אמרו בשם רב, תיפורה שיתפור בגידים הלכה למשה מסיני. אמר ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק, קשרי תפילין, הלכה למשה מסיני. ר' ירמיה אפסקת רצועתה דתפילתה, שאל לר' אבא בר ממל האם יכול לתפור אותה, א"ל **אסור**, וקשרתם כתיב, אפילו קשירה תמה. ר' זעירה אפסיק גידא דתפילין, שאל לרב חונה ולרב קטינה, ושרון ליה לקשור. אפסיק זמן תניינות, ושרון ליה דלא מן **אולפן** אם נקרע פעם אחת היתה להם מסורת שמותר לקשור אבל אם נקרע פעם שניה לא היתה להם מסורת ואעפ"כ הם התירו. ר' אבא בריה דר' חייה בר אבא ור' חייה אמרו בשם ר' יוחנן, הלכה למשה מסיני, זה שהוא תופר ספר תורה, צריך שיהא משייר מלמעלן ומלמטן כדי שלא יקרע. ומחי ליה על מוחא הוא סתר את דבריו שהרי הלכה למה מסיני היא הלכה שאן לה טעם ידוע, אם הלכה, למה לא יקרע? ואם לא יקרע, למה הלכה? הלכה למשה מסיני שיהו כותבין בעורות, וכותבין בדיו, ומסרגלין בקנה, וכורכין בשיער, וטולין במטלית טלאי, ודובקין בדבק, ותופרין בגידין. וכשהוא תופר, יהא תופר כתפר הזה שישאיר למעלה ולמטה. וצריך שיהא משייר בין שיטה לשיטה, כמלוא שיטה. בין תיבה לתיבה, כמלא אות. בין אות לאות, כל שהוא. בין דף לדף, מלוא גודל. עשה סוף הדף שוה לתחילתו שהצמיד את הדפים. ואולי שהכונה שדף אחד סיים במקום מסוים ובדף השני לא התחיל התחילת הדף אלא ממקום שבו סיים בדף הקדם שנראה כאילו הספר חסר, **פסול**. צריך ליתן ריווח בספר, מלמעלן שת צבעות, ומלמטן שלש. רבי אומר, בתורה, מלמעלן שלש, ומלמטן טפח. וצריך שיהא משייר בין ספר לספר, כמלא ארבע שיטין. ובנביא של י"ב, שלש. וצריך שיהא גומר באמצע הדף, ומתחיל באמצעותו כדי שלא יבא לחלק לשני ספרים שאסור לחלק ס"ת. ובנביא גומר בסופו, ומתחיל בראשו שמותר לחלק שיהיה כל נביא בספר נפרד. ובנביא של י"ב, אסור שתקנו שיכתבו יחד שלא ילכו לאיבוד מחמת קטנם. אין עושין יריעה פחותה מג' דפין, ולא יותר על שמונה. הדא דאת אמר בתחלה, אבל בסוף אם היה כדין ונפסל מותר להחליף אפילו יריעה של דף

אחד, אפי' כל שהוא. ובקלפים לא נתנו חכמים שיעור כמה יהיה גודלן שהכל לפי הכתב. וצריך שיהא
כותב על הגויל, במקום השיער. ועל הקלף, במקום נחושתו מקום הבשר. אם שינה פסל. לא יהא כותב
חציו על העור וחציו על הקלף, אבל כותב הוא חציו על עור בהמה טהורה וחציו על עור חיה טהורה.
אין כותבין אלא על עור בהמה טהורה. מ"ט? דכתיב [שמות יג ט] למען תהיה תורת ה' בפוך, ממה
שאתה נותן בפוך. והא תני כותבין ע"ג עור נבילות וטריפות? מינא דאת נותן בפוך שמינו כשר. ועושין
עמוד לספר נביא בסופו, ולתורה מיכן ומיכן. לפיכך גולל הספר לתחילתו, והתורה לאמצעיתה. ר'
שמואל ור' זעירה אמרו בשם רב חייה בר יוסף, אן צורך לגלול שחצי תורה יהיה בכל צד אלא אפי' שתי יריעות על
אחד והשאר בשני. ר' זעירה ושמואל בר שילת אמרו בשם כהנה, ובלבד שיהיה מקום התפר
באמצע שאם יבא להיקרע, יקרע התפר. אמר ר' אחא בשם ר' שמואל בר נחמן, ספר שאין עליו מפה [דף יב
עמוד ב] הופכו על הכתב כדי שלא יתבזה הכתב. כל האותיות הכפולים באל"ף ב"ת מנצפ"ך, כותב
הראשונים בתחילת התיבה ובאמצע התיבה, ואת האחרונים בסופה. ואם שינה, פסל. משם ר' מתיה
בן חרש אמרו, מנצפ"ך הלכה למשה מסיני. מהו מנצפ"ך? למה לא אומרים לפי הסדר כמנפ"ץ? אמר ר' ירמיה
בשם ר' שמואל בר יצחק, מה שהתקינו לך הצופים. מאן אינון אילין צופין? נביאים מעשה ביום סגריר
שלא נכנסו חכמים לבית הועד ונכנסו התינוקות. אמרין התינוקות איתון נעביד בית וועדא דלא יבטל.
אמרין, מהו דין שיש אותיות כפולות דכתיב מ"ם מ"ם נו"ן נו"ן צד"י צד"י פ"ה פ"ה כ"ף כ"ף ממאמר למאמר
הקב"ה אמר למשה שיאמר לישראל, מנאמן לנאמן, מצדיק לצדיק, מפה לפה, מכף ידו של הקדוש ברוך הוא לכף
ידו של משה. וסיימו אותן חכמים ציינו את שמם, ועמדו כולן בני אדם גדולים. אמרו ר' אליעזר ור' יהושע
הוון מינהון. אמר רבי ירמיה בשם ר' חייה בר אבא ור' סימון, תריהון אמרין, תורת הראשונים, לא היה
לא ה"א שלהם ולא מ"ם שלהם סתום. הא סמ"ך, היה סתום. ר' סימון ור' שמואל בר נחמן, תריהון
אמרין, אנשי ירושלים היו כותבין ירושלים ירושלימה ולא היו מקפידין. ודכותה, צפון צפונה. תימן
תימנה בכלום כתבו בלי ה בסוף. י"ג דברים שינו חכמים לתלמי המלך. כתבו לו [בראשית א א] אלהים ברא
בראשית שלא יחשבו שבראשית זה שמו של הבורא [שם כו] אעשה אדם בצלם ובדמות [שם כז] זכר ונקביו בראם
[שם ב ב] ויכל בששי וישבות בשביעי [שם יא ז] הבה ארדה [שם יח יב] ותצחק שרה בקרוביה לאמר
שלא ישאל למה לאברהם הקב"ה לא העיר ולשרה כן [שם מט ו] כי באפם הרגו שור וברצונם עקרו אבוס שלא יאמר אבותיכם
רוצים [שמות ד כ] ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על נושאי בני אדם [שם יב מ] ומושב בני
ישראל אשר ישבו במצרים ובכל הארצות שלשים שנה וארבע מאות שנה [ויקרא יא ו] במקום ואת
הארנבת כתבו את צעירת הרגלים, דאמו של תלמי המלך ארנבתא הוות שמה [במדבר טז טו] לא חמד
אחד מהם נשאתי [דברים ד יט] אשר חלק ה' אלהיך אותם להאיר לכל העמים תחת כל השמים [שם
יז ג] אשר לא צוית לאומות לעבדם. כל האותיות הכתובים עם השם מלפניו, הרי אלו חול ונמחקין.
כגון, לה' מה' כה' שה'. שכן מצאנו בציץ שהוא מובדל ממנו, קודש למ"ד מלמטן, והשם מלמעלן.
כל האותיות הכתובים עם השם מאחוריו, הרי אלו קודש ואינן נמחקין שכבר קדשו השם. כגון, אלהינו
אלהיכם: אלו שמות שאינן נמחקין. הכותב את השם בארבע אותיות, ביו"ד ובה"א, באל"ף ובדל"ת,
אל, אלהים, אלהיך, אלהי, אלהינו, אלהיכם, שדי, צבאות, אהיה אשר אהיה, כתב אל"ף דל"ת מה'
אל"ף ה"א מאהיה, שיי"ן דל"ת משדי, צד"י ביי"ת מצבאות, הרי אלו נמחקין, ומוחק את טפילותיהם,
לאלהים, מוחק את למ"ד, לה', מוחק את למ"ד. כתב יו"ד ה"א מארבע אותיות, אל"ף למ"ד מאלהים,
אינו נמחק. כללו של דבר, כל שכיוצא בו שם מתקיים במקום אחר, אינו נמחק. תני ר' יוסי אומר, של
[דף יג עמוד א] בית חגירה, כותבנים אומנים היו בירושלם, היו מוחקין צבאות, שכן הוא שם חול
במקום אחר דכתיב [דברים כ ט] ופקדו שרי צבאות בראש העם. כל השמות הכתובים באבינו אברהם
קודש, חוץ מאחד שהוא חול הא דכתיב [בראשית כ יג] ויהי כאשר התעו אותי אלהים מבית אבי הכוונה
לע"ז של בית אבי. וי"א, אף הוא קודש, שפרושו, ואילולי אלהים כבר התעו אותי. כל השמות הכתובים
במיכה, אף על פי שהן כתובין ביו"ד ובה"א, הרי אלו חול. חוץ מאחד שהוא קודש, [שופטים יח לא] כל
ימי היות בית האלהים בשילה. כל השמות הכתובים בנבות, אף על פי שהן כתובים באל"ף למ"ד, הרי
אלו קודש. [מלכים א כא יג] ברך נבות אלהים ומלך. אבל חנון ורחום, ארך אפים ורב חסד, מלך
מלכים, מרומם, וגדול, ונורא, ועליון, אדיר, צדיק, ישר, חסיד, תמים, גבור, הרי אלו חול. אלו שמות
שאינן נחלקין, עמיאל, עמישדי, צוריאל, צורישידי, גמליאל, פדהצור, פדהאל. אלו שמות שהן נחלקין,
בית אל, בית און, וחרה אף, וחרה אפי, פוטי פרע, צפנת פענח. הללויה, רב ושמואל חד אמר הללויה
זה מילה אחת וחרנה אמר הללו יה. מ"ד הללו יה נחלק ויכול לכתוב בשני שורות ואינו נמחק, מ"ד הללויה

נמחק ואינו נחלק. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר רב, שמעית מן חביבי רבי חייא דודו אם יתן לי אדם ספר תילים של ר"מ, מוחק אני את כל הללויה שבו, שלא נתכנין לקדשן. הוי דו אמר הללויה. מיליהון דרבנן פליגון, דא"ר סימון בשם ר' יהושע בן לוי. בעשרה לשונות של שבח נאמר ספר תילים, באישור אשרי בניצוח בניגון בשיר במזמור בהשכל ברונה בתודה בתפילה בברכה. המאושר שבכולן הללויה, שהשם והשבח כלולין בו. מכאן שאף שזה מילה אחת ואינו נחלק אסור במחיקה ר' זעירה בעי קומי רבי אבהו. מה נעני אחר מי שמקרא את ההלל? א"ל רבי אבא, כיפה קומי תכופף עצמך לפני וחזור על כל מה שהוא אומר. ר' יונה, עני הכין והכין חזר על הכל. ר' אליעזר לא עני הכין והכין אלא רק ראשי פרקים. תני. שמע ולא ענה, יצא. ענה ולא שמע, לא יצא. אמר רב בשם אבא בר חנה. ואית דאמרי לה אבא בר חנה אמרה בשם רב. מה שאמרנו לא ענה יצא, הכוונה שלא ענה על הכל. אבל והוא שענה ראשי פרקים. רבי זעירא בעי. הי אינין ראשי פרקים? [תהילים קיג א] הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. בעון קומי ר' חייא בר אבא. מנין שאם שמע ולא ענה יצא? אמר. מן מה דאנן חמי רבנן רברביא עבדין כן. דאינון קיימיין בציבורא. דאילין אמרין ברוך הבא. ואילין אמרין בשם ה'. ואילין ואילין יוצאין ידי חובתן. תני רב אושעיא. עונה הוא אדם אמן, אפילו לא אכל. ואינו אומר נברך שאכלנו משלו, אלא אם כן אכל. תני, אין עונין אמן יתומה, ולא אמן קטופה. ולא אמן חטופה. בן עזאי אומר. העונה אמן יתומה, יהיו בניו יתומים. חטופה, יתחטפו שנותיו. קטופה תקטף נשמתו. ארוכה, מאריכין לו ימיו ושנותיו בטובה. איזו היא אמן יתומה? אמר רב הונא. [דף טז עמוד ב] דין דחיב למיברכה, והוא ענה ולא ידע למה הוא ענה שלא שמע הברכה. תנא. כותי שברך את השם, עונה אחריו אמן. אמר ר' תנחום. אם בירכך גוי, ענה אחריו אמן, דכתיב [דברים ז יד] ברוך תהיה מכל העמים. גוי אחד פגע את רבי ישמעאל ובירכו. אמר ליה, כבר מילתך אמורה. פגע אחרינא וקיללו. אמר ליה, כבר מילתך אמורה. אמרו לו תלמידי. רבי, כמה דאמרת להדין אמרת להדין? אמר לון. כן כתיב [בראשית כז כט] אורריך ארור ומברכריך ברוך.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה י

מתני': אין בין כהן משיח בשמן המשחה למרובה בגדים, אלא פר הבא על כל המצות. אין בין [דף יג עמוד ב] כהן ששימש לכהן שעבר, אלא פר יזה"כ ועשירית האיפה:

גמ': תני, כהן משיח מביא פר, ואין המרובה בגדים מביא פר. ודלא כר"מ, דר"מ אמר, אף מרובה בגדים מביא פר. מ"ט דר"מ? דכתיב [ויקרא ד ג] והביא הכהן המשיח מדם הפר, היה יכול לכתוב רק המשיח, מה ת"ל כהן? לרבות את המרובה בגדים. מה טעמון דרבנן? משיח, יכול זה המלך? ת"ל כהן. אי כהן, יכול אף מרובה בגדים? ת"ל משיח. או יכול שאני מרבה אף משוח מלחמה? תלמוד לומר משיח. שאין על גביו משיח. מחלפה שיטתון דרבנן, הכא גבי עשירית האיפה כתיב משיח, והכא גבי פר הבא על כל המצוות כתיב [שם ו טו] משיח. הכא גבי עשירית האיפה אינון אמרין לרבות מרובה בגדים, והכא אינון אמרין להוציא את המרובה בגדים? א"ר אילא, כל מדרש ומדרש בענינו. תמן כל הפרשה אמורה באהרן דכתיב, זה קרבן אהרון ובניו ביום המשך אותו כר שאן מקום לטעות ולחשוב שמשיח זה מלך, לאיזה דבר נאמר כהן?, לרבות את המרובה בגדים. ברם הכא, אין הפרשה אמורה באהרן, אילו נאמר משיח ולא נאמר כהן, הייתי אומר משיח זה המלך. אין תאמר כבר קדמה פרשת המלך, הייתי אומר, ששני הפרשות עוסקות במלך על העלם דבר מביא פר, ועל שגגת מעשה מביא שעיר. הוי צורך הוא שיאמר משיח, וצורך הוא שיאמר כהן. תנן, אין בין כהן ששימש לכהן שעבר, אלא פר יזה"כ ועשירית האיפה. א"ר יוחנן, כהן שעבר שהביא עשירית האיפה, כשר. תנן התם, מתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול. מה מייחדין ליה עימיה? שאף אותו מפרשין ללשכת פרהדרין א"ר חגי, משה לשון שבועה, אין מייחדין ליה עימיה דו קטל ליה. כתיב [ויקרא ו יג] זה קרבן אהרון ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו. ביום המשח אותו, אחד מושחין ואין מושחין שנים. אמר ר' יוחנן מפני איבה. [דף יד עמוד א] עבר זה כגון שנטמא הראשון ושימש זה השני במקומו לאחר שיחזור הראשון כל קדושת כהונה עליו. השני אינו כשר לא לכה"ג ולא לכהן הדיוט. א"ר יוחנן, עבר ועבד עבודתו כשירה. עבודתו של שני פר ואיל של יזה"כ משל מי? נישמענה מן הדא. מעשה בבן

אילם מציפורין שאירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים, ונכנס בן אילם ושימש תחתיו בכהונה גדולה. וכשיצא אמר למלך, אדוני המלך. פר ושעיר של יום הכפורים משלי הן קריבין או משל כהן גדול? וידע המלך מה הוא שואלו שרמז לו שימנה אותו כהן גדול ואז התברר שכבר ביוה"כ הוא היה הכהן גדול הקבע והפך והאיל משלו. אמר לו בן אילם, לא דיך אלא ששימשתה שעה אחת לפני מי שאמר והיה העולם? וידע בן אילם שהוסע מכהונה גדולה. מעשה בשמעון בן קמחית שיצא לדבר עם המלך ערב יום הכפורים, ונתזה צינורה של רוק מפיו על בגדיו וטימתו. ונכנס יהודה אחיו ושימש תחתיו בכהונה גדולה, וראת אימן שני בניה כהנים גדולים ביום אחד. שבעה בנים היו לה לקמחית, וכולן שימשו בכהונה גדולה. שלחו חכמים ואמרו לה, מה מעשים טובים יש בידיך? אמרה להן, יבא עלי אם ראו קורות ביתי שערות ראשי ואימרת חלוקי מימי. אמרון, כל קימחיא קמח, וקמחא דקמחית סולת. וקרן עלה את הפסוק[שם מה יד] כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. יכול יהא משוח מלחמה מביא עשירית האיפה? ת"ל [ויקרא ו טו] והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה. את שבנו עובד תחתיו, מביא עשירית האיפה. יצא משוח מלחמה שאין בנו עובד תחתיו. ומנין למשוח מלחמה שאין בנו עובד תחתיו? ת"ל [שמות כט ל] שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקדש. את שהוא בא אל אהל מועד לשרת בקדש, בנו עובד תחתיו. יצא משוח מלחמה, שאינו בא אל אהל מועד לשרת בקדש. ומנין שהוא מתמנה להיות כהן גדול? שנאמר [דברי הימים א ט כ] ופינחס בן אלעזר נגיד כה"ג היה עליהם, לפני ה' עמו. ובימי משה היה משוח מלחמה. ר' יוסי כד הוה בעי מקנטרה לר' אלעזר בי ר' יוסי שלא היה משקיעה בלימודים כמו בעבר, הוה א"ל, לפני עמו. מאי לפני עמו. בימי זימרי מיחה, בימי פילגש בגבעה לא מיחה. מנין שהוא נשאל בשמונה? אמר ר' חייא בשם רבי יוחנן דכתיב[שמות כט כט] ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו. מה ת"ל אחריו? אלא לגדולה של אחריו. ומנין שהוא משוח מלחמה עובד בשמנה? אמר ר' ירמיה בשם ר' יוחנן דכתיב[שמות כט כט] ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו. מה ת"ל אחריו? לקדושה של אחריו. א"ל ר' יונה. עמך הייתי ולא אמר רבי יוחנן עובד אלא נשאל. ובמה הוא עובד? אייתי רב הושעיה מתניתא דבר קפרא מן דרומא ותנא. וחכמים אומרים, אינו עובד לא בשמונה של כהן גדול ולא בארבעה של כהן הדיוט. אמר ר' אבא. בדין היה שיהא עובד בארבעה. ולמה אינו עובד בארבעה? שלא יהו אומרים ראינו כהן גדול פעמים עובד בארבעה פעמים בשמונה. א"ר יונה, ולא מבפנים הוא עובד בארבע ובחוץ נשאל בשמונה. [דף יד עמוד ב] וטועין מבפנים לבחוף? וכי רבי טרפון אביהן של כל ישראל לא טעה [דף ה עמוד ב] בין תקיעת הקהל לתקיעת קרבן? דתני כתיב[במדבר י ח] ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות. תמימים ולא בעלי מומין דברי ר' עקיבה. אמר לו רבי טרפון. אקפח את בניי אם לא ראיתי אחי אמי חיגר באחת מרגליו עומד בעזרה וחצוצרתו בידו ותוקע. אמר לו ר' עקיבה. רבי, שמא לא ראיתיה אלא בשעת הקהל, ואני אומר בשעת קרבן. אמר לו רבי טרפון. אקפח את בניי שלא הטיתה ימין ושמאל. אני הוא שראיתי את המעשה ושכחתי ולא היה לי לפרש. ואתה דורש ומסכים לשמועה. הא כל הפורש ממך כפורש מחייו גבי עבודת יוה"כ כתיב[ויקרא טז לב] וכפר הכהן אשר ימשח אתו. מה ת"ל? לפי שכל הפרשה אמורה באהרן, אין לי אלא אהרן עצמו. ומניין לרבות כהן אחר? ת"ל אשר ימשח אתו. לרבות משוח בשמן המשחה. מרובה בבגדים מניין? ת"ל [ויקרא טז לב] ואשר ימלא את ידו. ומניין לרבות כהן אחר המתמנה אפילו רק לאותו כיפור? ת"ל וכפר הכהן. במה הוא מתמנה? שהרי יתכן שהכהן גדול יטמא אחר העבודות שנעשים בבגדי זהב והשני נכנס תחתיו לעבודות שהם בבגדי לבן שהם אותם ארבע בגדים של כהן הדיוט אם כן במה הוא מתמנה? רבנין דקיסרין אמרו בשם ר' חייא בר יוסף, בפה שאומרים לו שהוא מתמנה. א"ר זעירה הדא אמרה שממנין זקנים בפה. א"ר חייא בר אדא, מתניתא אמרה כן. דתנן, אמרו לעקביא בן מהללאל חזור בך בארבעה דברים שהיית אומר ונעשך אב בית דין על ישראל מיד.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה יא

מתני': אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים. זה הכלל, כל שהוא נידר ונידב קרב בבמה. וכל שאינו לא נידר ולא נידב, אינו קרב בבמה:

גמ': ר יוחנן עבד תלת שנין ופלג דלא נחת לבית וועדא מן צערא על מותו של ר"ל. בסופא חמא ר' אלעזר בחילמיה, למחר סיני רבי יוחנן נחת ומחדת לכון מילה, עאל רבי יוחנן ואמר קומיהון, מאיכן קשט הקושט הזה נתאמת הדבר הזה שעד שלא הוקם המשכן שתהא עבודה בבכורות? מן הדין קרייה [במדבר ח יז] כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים וגו' הקדשתי אותם לי. ועדין איני יודע לשם מה התקדשו, וכתוב [שמות יב יב] ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים וגו'. כדי שידעו כי רק לה' לבדו ראוי לעבוד, מכאן שקדושת הבכורות היתה לעבודת שמים. קודם לכן מה היו עושין מי היה עובד? כתיב [בראשית כז טו] ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית, מהו החמודות? שהיה משמש בכהונה גדולה. א"ר לוי, כתיב [ישעי' יד ה] שבר ה' מטה רשעים, אלו הבכורות שהקריבו לעגל תחילה לכן נלקחה מהם הכהונה. הכל קרב בבמה, בהמה וחיה ועופות, גדולים וקטנים, זכרים ונקבות, תמימין אבל לא בעלי מומין, טהורים אבל לא טמאים, הכל קרב עולה, ואינן טעונין הפשט וניתוח. וגוים בזמן הזה רשאי לעשות כן. זכרים ונקבות מניין? אמר רבי אבהו בשם ר' יוסי בר חנינה דכתיב [שמואל א ו יד] ואת הפרות מקבות העלו עולה לה'. תמימין אבל לא בעלי מומין מניין? אמר ר' יסא, פשט ר' אלעזר לחברייא מדכתיב [דף טו עמוד א] [בראשית ו יט] מכל החי מכל בשר, מכל החי שיהו שלימים באיבריהן. עופות מרוטים מנין שפסולים? פשט רבי אלעזר מדכתיב [שם ז יד] כל צפור כל כנף פרט למרוטים. טהורים אבל לא טמאים מניין? ר' אבא בריה דרבי פפי ור' יהושע דסיכנין אמרו בשם ר' לוי, הגה נח תורה מתוך תורה. אמר, כבר נאמר לי [שם ט ג] כירק עשב נתתי לכם את כל שהותר לבן נח אכילת בשר גם של בהמה טמאה, לאיזה דבר ריבה הכתוב בטהורין שיקח שבעה שבעה? לקרבנות. וגוי בזמן הזה רשאי לעשות כן. אמר ר' אבא בשם רב יהודה, אסור לישראל לסייעו, ואסור להיעשות לו שליח. אנטונינוס שאל לרבי, מהו לבנות מזבח? א"ל, בנייה וגנוז אבניו אחרי שתקריב. מהו לעשות לו קטורת? א"ל, חסר בה אחת מסממניה. לא כן תני [שמות ל לז] לא תעשו לכם, לכם אין אתם עושין, אבל אחרים גוים עושין לכם ולמה אמר לאנטונינוס שיחסר סימן? א"ר חנניה, בגין ר' רומנוס דשלחיה רבי יעבדיניה ליה. אית מילין דאמרין דאתגייר אנטונינוס, אית מילין אמרין דלא איתגייר אנטונינוס. ראו אותו יוצא במנעל פחות ללא סוליה ביום הכיפורים משמע שלא הקפיד שלא לנעול ביוה"כ אז כנראה שלא התגייר. מה את שמע מינה? אפילו יריאי שמים יוצאין בכך. אנטונינוס אמר לרבי מייכלתי את מחלקך מן לויתן לעלמא דאתי? א"ל אין. א"ל מן אימר פיסחא לא אייכלתני, ומן לויתן את מייכל לי? א"ל, מה נעביד לך ובאימר פיסחא כתיב [שם יב מח] כל ערל לא יאכל בו. כיון דשמע כן אזל וגזר. אתא לגביה א"ל, רבי חמי גזרת. א"ל, בדידי לא איסתכלית מן יומי, אלא בדידך? ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש, שלא הביט במילתו מימיו. ולמה נקרא נחום איש קודש הקדשים? שלא הביט בצורת מטבע מימיו. הדא אמרה דאיתגייר אנטונינוס. מיליהון דרבנן אמרין נתגייר אנטונינוס. דא"ר חזקיה אמר ר' אבהו בשם ר' אלעזר, אם באין הן גירי צדק לעתיד לבא, אנטונינוס בא בראשם. ר' אלעזר ור' יוסי בן חנינה, ר' אלעזר אמר שלמים הקריבו בני נח. ר' יוסי בן חנינה אמר, עולות הקריבו בני נח. התיב ר' אלעזר לר' יוסי בן חנינה, והכתיב [בראשית ד ד] והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלבהן משמע שהביא שלמים שרק חלבם קרב? מה עבד לה ר' יוסי בן חנינה? מחלביהן הכוונה מן שמיניהון השמנים והמשובחים שבם. התיב ר' אלעזר לר' יוסי בן חנינה, והא כתיב [שמות כד ה] וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים? מה עבד לה ר' יוסי בן חנינה? שהקריבו עולות שלימין בגופן, בלא הפשט ובלא ניתוח. התיב ר' אלעזר לר' יוסי בן חנינה, והכתיב [שם יח יב] ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים לאלהים? מה עבד לה ר' יוסי בר חנינה? כמ"ד לאחר מתן תורה בא יתרו וכבר הותר להקריב שלמים. ר' חונה אמר, איתפלגון יהודה בי רבי ור' ינאי. חד אמר, קודם למתן תורה בא יתרו. וחורנה אמר, לאחר מתן תורה בא יתרו. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. נישמעניה מן הדא כתיב [שם א] וישמע יתרו כהן מדין חותן משה, מה שמע? חזקיה אמר קריעת ים סוף שמע, ר' יהושע אמר קריעת ים סוף שמע. ר' לוי אמר, מלחמת עמלק שמע. יהודה בי רבי אמר, מתן תורה שמע. הוי דו אמר, לאחר מתן תורה בא יתרו. רבי אבא ורבי חייא אמרו בשם רבי יוחנן, ודא מסייעה לר"י בן חנינה כתיב [שיר השירים ד טז] עורי צפון ובואי תימן, עורי צפון, זה העולה שנשחטת בצפון. מהו עורי? דבר שהיה ישן ונתעורר שגם קדם

הקריבו ונתחדשו בו הלכות. ובואי תימן, אלו שלמים שהן נשחטין בדרום [דף טו עמוד ב] מהו בואי? דבר שהיה של חידוש שקדם מתן תורה לא קרב. מה עבד לה ר' יוסי בר חנינה? לכשיתעוררו הגליות שהן נתונות בצפון, ויבואו ויבנו בית המקדש שהוא נתון בדרום. ר' אבא בריה דר' פפי ור' יהושע דסיכנין אמרו בשם ר' לוי, אוף דין קרייה מסייע לר' יוסי בן חנינה דכתיב [ויקרא ו] בן זאת תורת העולה, היא העולה על מוקדה וכו', היא העולה שהיו בני נח מקריבין. כד הוא אתי גבי שלמים אמר [שם ז יא] זאת תורת זבח השלמים אשר יקריב וכו', אשר הקריב אין כתיב כאן, אלא אשר יקריב. מיכן ולהבא. לפי הדעה שאף חובות שאין קבוע להן זמן כגון פר העלם דבר של צבור ושעירי ע"ז היו קריבין בבמה גדולה שבגלגל ושכנוב וגבעון פרים הנשרפים ושעירים הנשרפין איכן הן נשרפין? אפילו על גבי הקבר שרק אם נעשו במקדש נשרפים מחוץ למחנה במקום טהור. **תנן**, אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים. כיני מתניתא, אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים בלבד. אבל חטאות ואשמות אינם קרבים בן בבמה גדולה בן בקטנה דלא כר' יודה, דר' יודה אמר, חטאת ופסח ליחיד בבמה גדולה, אין חטאת ופסח ליחיד בבמה קטנה שהוא סובר מקריבים חטאות בבמה גדולה לא כמו המשנה שלנו תני, אמר ר' יהודה, כל מה שהציבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר, מקריבין באהל מועד שבגלגל שבבמה גדולה הן היחיד והן הציבור מקריבים הכל, וחכמים אומרים, כל מה שהציבור מקריב באהל מועד שבמדבר, הוא מקריב באהל מועד שבגלגל. אבל יחיד אף בגלגל אינו מקריב אלא נדרים ונדבות מה בין אוהל מועד שבמדבר לאוהל מועד שבגלגל? אהל מועד שבמדבר, לא היה לו היתר במה. אהל מועד שבגלגל היה לו היתר במה. ובבמתו שבראש גגו אין מקריב עליה אלא עולה ושלמים בלבד. מאי טעמא דרבנן שסוברים שאף בגלגל יחיד לא הקריב אלא נדרים ונדבות דכתיב [דברים יב ח] לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו. לא תעשו בגלגל ככל אשר אנחנו עושים פה היום. מה תעשו שם? דבר שהוא בא לידי ישרות ואיזו זו? זו עולה ושלמים. מה טעמא דרבי יהודה? שסובר שבבמה גדולה אף יחיד מקריב הכל ורק בבמת יחיד לא הותר אלא עולות ושלמים? במקום שאיש הישר בעיניו יעשה היינו בבמה קטנה, לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום. ומה [דף טז עמוד א] תעשו שם? דבר שהוא בא לידי ישרות ואיזו זו? זו עולה ושלמים. אבל בבמה גדולה עושים הכל. ר' יהודה אומר היחיד הותר והיחיד הותר הוזהר בבמתו שבראש גגו שלא להקריב בה חובות והותר לעולה ושלמים. רבנן אמרי הציבור והיחיד הוזהרו אף בבמה גדולה דלא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום הכוונה לא תעשו בגלגל ציבור הותר מכללו אצל שמאל ואליהו יחיד לן באיסורו ואף בגלגל אינו עושה אלא נדרים ונדבות. תני בשם ר"ש, הציבור אינו מביא אלא מה שקבע עליו הכתוב חובות שקבוע להם זמן. דסבר ר"ש, משנקבע מה שבכתוב, עוד לא פסקו. מה ביניהן? אמר ר' אבא בר ממל, פר העלם דבר ביניהן, שלר"ש כיוון שלא קבוע לו זמן אינו קרב. ר' יוסה אומר, נדבת הציבור ביניהן שלר"ש כיוון שאינם חובה, לא מקריבים. תני אחד האיש ואחד האשה מקריבים בבמה קטנה. א"ר יוחנן, לית כאן אשה. דאיש כתוב בפרשה דכתיב, איש כל הישר בעיניו. תנן, זה הכלל כל הנידר ונידר קרב בבמה. תני אף הנזירות קרבה בבמה. כנדרים ונדבות שאדם מתנדב נזירות. א"ר יוחנן, לית כאן נזירות, דנזירות חובה היא אחר שקיבל עליו את הנזירות. ואן מקריבין חובות בבמה לרבי יהודה דווקא בבמת יחיד לרבנן אף בבמה גדולה. תני אף הנסכים, א"ר יוסה בי ר' בון, מאן תנא נסכים? דלא כרבי. דתני רבי אומר, אומר אני, אף משנכנסו ישראל לארץ אין נסכיה קריבין אלא מבפנים בבמה גדולה. מה טעמא? דכתיב [במדבר כח ז] בקדש הסך נסך שכן לה', בקדש ולא בבמה קטנה. אין כתיב בלא תעשה על שחוטי חוץ, אלא בשהוקדשו להקריבם בפנים בזמן איסור במות, מניין שהוא עובר אפילו אם הקריב חובות בשעת התר במות בחוץ? נישמענה מן הדא, דתנן מניין לשוחט פסח בבמת יחיד בשעת איסור במה שהוא עובר בל"ת? ת"ל [דברים טז ה] לא תוכל לזבוח את הפסח באחת שעריך, והרי הוא ענוש כרת כשאר שחוטי חוץ ואת אמר הכין שרק עובר בלאו? רשב"ל אמר, בשוחט משש שעות ולמעלן שלא לשמו בשעת היתר במה. ולמה הוא אומר בשעת איסור במה דתנן מניין לשוחט פסח בבמת יחיד בשעת איסור במה שהוא עובר בל"ת? בשעת איסור במתו, שהפסח אינו קרב בבמת יחיד. ועל זה אין כרת אבל לאו יש [דף טז עמוד ב] ולמה לי שלא לשמו? שלא תאמר שלמים הן והן כשירין, שאף שפסח שלא לשמו קרב שלמים, ושלמים מותר להקריב בבמת יחיד בזמן התר במות, זה שבה מכח פסח בזמן הפסח נאסר. ועוד ראייה דפסח שלא לשמו בזמנו פסול מן הדא, דתנן יכול אם שחטו משש שעות ולמעלן יהא כשר? משמע שהוא פסול. מה אית לך נדייק מכאן שמשש שעות ולמטן יהא כשר. באיזה מקרה פסח קדם שש שעות כשר? לא שלא לשמו? מכאן שאחר שש שעות אם הקריבו שלא לשמו פסול. אמר רבי יוסה, ממה שאמרה הבריתא שפסח שהקריב משש שעות ולמעלן בבמה

פסול משמע שאחר הפסח, יהיה כשר. הדא אמרה, שלמים הבאין מחמת פסח, כשירים בבמה. עולה הבאה מחמת אשם, כגון מותר אשם שלרבי אלעזר מביא בהם עולות נדבה והם נדבת יחיד וסומך עליהם ומביא נסכים משלו. ולדעת רבנן מותר אשם הולך לנדבת ציבור. על דעתיה דרבי אלעזר, מהו שתהא כשירה בבמה? שמצד אחד זה עולה שקרבה בבמת יחיד. מצד שני היא באה מכח אשם שאינו קרב בבמת יחיד? נישמענה מן הדא דתנן, זה הכלל, כל שהוא נידר ונידב קרב בבמה. וכל שאינו לא נידר ולא נידב, אינו קרב בבמה. וכיוון שזה אינו נידב, אינו קרב בבמה. אמר ר' יוסי בן חנינה, בזמן איסור במות אין הבמה ניתרת אסור להקריב בה אלא בנביא, מה טעמא? דכתיב [דברים יב יג יד] השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה, כי אם במקום וגומר. ואליהו מקריב בשעת איסור הבמות? א"ר שמלאי דיבורה בנבואה נאמר לו להקריב כדכתיב [מלכים א יח ל] ובדברך עשיתי ובדיבורך עשיתי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק א הלכה יב

מתני': אין בין שילה לירושלים, אלא שבשילה אוכלין קדשים קלין ומעשר שני בכל הרואה. ובירושלים לפנים מן החומה. וכאן וכאן, קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים. קדושת שילה יש אחריו היתר, וקדושת ירושלים אין אחריה היתר:

גמ': מנין דקדושת אהל מועד ושילה יש אחריהן היתר? ר"י בר מרייה שמע לה מן הדא דכתיב [יהושע ח ל] אז יבנה יהושע מזבח לה' אלהי ישראל בהר עיבל. אין לי אלא הר עיבל, ומכאן שיש היתר אחרי אהל מועד, אחרי שילה מניין? דכתיב [שמואל א ז ט] ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלהו עולה כליל לה'. אמר ר' אבא בר כהנא, ג' עבירות הותרו בשיו של שמואל. הוא ועורו דכתיב כליל, ומחוסר זמן דכתיב טלה חלב משמע שרק נולד, ולוי היה שמאל ולא כהן, ומזה שלא הזכיר גם שהוקרב בבמה, משמע שהותרו הבמות. א"ר יוסה אין מן הדא, לית שמע מינה כלום. שאולי לא היה זה אלא הוראת שעה כמו שהקריב מחוסר זמן ועם העור. כדאמר ר' אבא בר כהנא, ז' עבירות הותרו בפרו של גדעון. אבנים פסולות, ועצי אשירה, ומוקצה, ונעבד, ולילה, וזר, ואיסור במה. רואים שפעמים שמקריבים אף באיסור במות בהוראת שעה [דף יז עמוד א] מאן דבעי ישמעין טבאות מן ההיא, דרבי שמואל בר נחמן מדכתיב [שמואל א ז יז] ותשובתו הרמתה כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח לה' משמע שהקריב באופן קבוע אחרי חורבן שלה ולא כהוראת שעה. וכתיב [שם ט כד] וירם הטבח את השוק והעליה, וישם לפני שאול וגו'. ר' שמואל בר נחמן אמר, שקא ושופה השוק והירך שמעיו. ר"י אמר שקא ואליה. רבי אלעזר אמר חזה ושוק. דא"ר אלעזר חזה ושוק לכהנים בבמה גדולה, ולבעלים בבמה קטנה. אמר רבי זעירא בשם רבי אלעזר, עור העולה לכהנים בבמה גדולה, ולבעלים בבמה קטנה. אמר רבי זעירא בשם ר' ירמיה, תרומת לחמי תודה לכהנים בבמה גדולה, ולבעלים בבמה קטנה. רבי יוחנן בעי, לילה, מהו שיהא כשר בבמה? התיב ר' אלעזר, והא כתיב [שם לג] ויגידו לשאול לאמר הנה העם חוטאים לה' לאכול על הדם וגו'. וכתיב ויאמר בגדתם הביאו אלי היום אבן גדולה וכ"ו. משמע שדווקא ביום מקריבים. וכתיב [שם יד לד] ויאמר שאול פצו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו וגו'. ויגישו כל העם איש שורו בידו הלילה וישחטו שם וגו. משמע שהקריבו בלילה. הא כיצד? הלילה לחולין והיום למוקדשין. כד שמע רבי יוחנן, אמר, יפה לימדנו רבי אלעזר. אמר רבי פינחס בשם רבי יוסה בי רבי אילעאי, כתוב אחד אומר [תהילים עח ס] ויטוש משכן שילה אהל שיכן באדם משמע שהיה אהל. וכתוב אחר אומר [שמואל א א כד] ותביאהו בית ה' שילה משמע שהיה בנין. הא כיצד? בית של אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן, והיא היתה מנוחה. א"ר זעירא, ובלבד היה בנין לפחות י' טפחים כבנין בית שהרי נקרא בית. והא תני, כשם שהיה אהל מועד נטוי כך אהל שבשילה נטוי משמע שהיה אהל ולא בנין? א"ר יוסי ברבי בון הכוונה שעל הקירות הבנויות העמידו [שמות לט לג] קרסיו קרשיו בריחיו ועמודיו ואדניו של המשכן. ותנן, והיו הקרסים נראין מתוכו ככוכבים ברקיע. רבי חיייה רבה אמר לר"ש ברבי, אני שמעתי מאביך, שכל חופות שהיו שילה נוב גבעון ובית המקדש, לא היו אלא בתוך חלקו של בנימן. מה טעמא? דכתיב [דברים לג יב] ובין כתיפיו שכן. והא כתיב [תהילים עח סז סח] וימאס באהל יוסף, ובשבט אפרים לא בחר, ויבחר בשבט יהודה. משמע שמשכן שלה היה בנחלת יוסף ולא בנחלת בנימין. וכי ביהודה בחר הרי המקדש לא היה בחלקו של יהודה אלא בחלקו של בנימין היה. אלא דרש גזרה שוה, בחירה

ובחירה. מה בחירה שנאמר להלן **במקדש אף שנאמר רק יהודה אף בנימן בכלל**. שהמקדש נבנה בגבול בן שבט יהודה לשבט בנימין אבל בחלקו של בנימין. אף בחירה שנאמר כאן **במשכן שלה אף שהוזכר רק אפרים אף בנימן בכלל**. שמשכן שלה נבנה בגבול בן שבט אפרים לשבט בנימין אבל בחלקו של בנימין. רבי יונה ור' אבהו אמרו בשם ר' יוסי בן חנינה, **בברכת יוסף כתיב** [דברים לג טז] **ורצון שוכני סנה כיוון שהיה שמוי זכה שקדשים המרצין, נאכלין בחלקו של יוסף. משמע שמשכן שלה כן היה בחלקו של יוסף**. א"ר אבודמה דציפורן, כראש תור היה נכנס מתוך חלקו של יוסף, לתוך חלקו של בנימן, והיה המזבח נתון עליו. מה טעמא? **דכתיב גבי נחלת בנימין** [יהושע טז ז] **ונסב הגבול מזרחה תאנת שילה, עד איסכופיה רצועת דשילה. ועליו נבנה המזבח אבל המשכן היה בנחלת בנימין**. רבי יונה ורבי אבהו אמרו בשם רבי יוסי בן חנינה, ורצון שוכני סנה, ששרת שכינה בסנאי של יוסף שהמקדש בנחלת יהודה. **אמר ר' אלעזר בשם ר' הושעיה, ממה שנאכלו קדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה, לא צריך השונה התנא להזהיר על אכילתו, אלא על עלייתו שלא יקריבו אלא במשכן**. מה טעמא? **דכתיב** [דברים יב ג] **השמר לך פן תעלה עולותיך, פן תעלה עלייתך קרבנותיך. ולא אמר השמר פן תאכל כיוון שהאכילה הותרה בכל הרואה**. רבי שמעון בן מיישא בעי קומי רבי אלעזר. **תנן ובשלה נאכל בכל הרואה, מהו רואה? שילה, או שילה ומשכן שילה? א"ל שילה ומשכן שילה** [דף יז עמוד ב] **כגון הדא בית מעון, שמהמקום בו היא נמצאת אפשר היה לראות את המשכן אלא שזה במעון לא אכלו כיוון שהיה קיר מפסיק, שחסם את הראיה. וזה מה שאמרה המשנה שאוכלים בכל הראה זה כששום דבר אינו מפסיק. אמר ר' יסא בשם ר' יוחנן, זה הסימן, כל זמן שהארון מבפנים, הבמות אסורות, יצא, הבמות מותרות. כל זמן של הגלגל הבמות היו מותרות שהארון יצא עימם למלחה. כל זמן של נב וגבעון הבמות היו מותרות לפי שהארון היה בקרית יערים. ר' זעירא בעא קומי ר' יסא, אפי' אם יצא לשעה כגון ההיא דעלי? **מנין שבשלה נאסרו הבמות? אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן גזרה שוה שם שם**. נאמר שם **במקדש שלמה דכתיב אין בארון רק שני לחות אבנים אשר הניח שם משה בחורב אשר כרת ה' עם בני ישראל בצאתם ממצרים. ונאמר שם בעלי דכתיב, וישא משם את ארון ברית ה' צבאות**. מה שם שנאמר להלן הבמות אסורות, אף שם שנאמר כאן הבמות אסורות. ר"ש בן לקיש בעא קומי רבי יוחנן. **והא כתיב** [דברים יד כג] **ואכלת לפני ה' אלקיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהריך ובכרת בקרך וצאנך**. מעתה אם אתה דורש מהמילה שם, אם אין ארון כמו בבית שני אין פסח ושאר קדשים שהרי גם בהם נאמר שם? א"ר יוסי בי ר' אבא, **דרש אזכרה שמוזכר שם השם**. במקדש שלמה כתוב, אשר כרת ה' עם בני ישראל. אזכרה במשכן שלה כתיב, ברית ה' צבאות. מה אזכרה שנאמר להלן הבמות אסורות, אף אזכרה שנאמר כאן הבמות אסורות. וכן היו ר' יודה ור' שמעון אומרים, מעשר שני נוהג בנוב ובגבעון. ניחא כר' יודה, דרבי יודה אמר, חטאת ופסח ליחיד בבמה גדולה, ואין חטאת ופסח ליחיד בבמה קטנה. **והוא הדין שיכלו להביא מעשר שני לבמה גדולה. אלא כר' שמעון, דרבי שמעון אמר, אף הציבור אינו מביא אלא מה שקבע עליו הכתוב** קרבנות חובה שקבוע להם זמן **איך הביאו מעשר שני לנוב וגבעון? סבר ר"ש, משנקבע המצווה להביא מעשר שני בשלה, עוד לא פסק וגם בנוב וגבעון יכלו להביא**. מניין שהכהנים יוצאין ידי חובתן בחלה ובתרומה, וישראל במעשר שני, בפסח למצה? תלמוד לומר [שמות יב יח] **תאכלו מצות, ריבה. יכול יצאו ידי חובתן בביכורים? ת"ל** [שם כ] **בכל מושבותיכם תאכלו מצות, מצה הנאכלת בכל מושב יוצא בה ידי חובתו בפסח, יצאו הביכורים שאינן נאכלין בכל מושב שאין יוצא בהם ידי חובת מצה בפסח. התיבון, הרי מעשר שני, הרי אינו נאכל בכל מושב ויוצא בו ידי חובתו בפסח? ראוי הוא להיפדות ולהיאכל בכל מושב. רבי בון בר חייה בעי, הלקוח בכסף מעשר, לרבי יודה שסובר שאין לו פדיון מהו? **דתניא, לקוח בכסף מעשר שנטמא, יפדה. רבי יהודה אומר, יקבר. אמרו לו לרבי יודא, מה אם מעשר שני עצמו שנטמא הרי הוא נפדה, הלקוח בכסף מעשר שנטמא, אינו דין שיפדה? אמר להן, לא אם אמרתם במעשר שני, שכן הוא נפדה טהור בריחוק מקום. תאמר בלקוח בכסף מעשר, שאינו נפדה טהור בריחוק מקום? הואיל ואינו ראוי להיפדות ולהיאכל בכל מושב, אין יוצאין בו. ר' שמעון בן לקיש בעי, מעתה, חלת עיסת מעשר שני בירושלים, הואיל ואינה ראויה להיפדות ולהיאכל בכל מושב, אין יוצאין בה. יכול יצאו ידי חובתן בחלות תודה ורקיני נזיר? **ת"ל** [שם טו] **שבעת ימים מצות תאכלו. בעינן מצה הנאכלת כל שבעה, ואין חלות תודה** [דף יז עמוד ב] **ורקיני נזיר נאכלין כל שבעה. ותיפוק ליה משום שאינם נאכלות בכל מושב? אמר ר' יונה בשם רשב"ל, ממה שנאכלו חלות תודה ורקיני נזיר בכל גבול ארץ ישראל בזמן היתר במות, לא יכל השונה להוציאן ממושב. אמר ר' יוסה בשם רשב"ל, זאת אומרת, שנאכלו חלות תודה ורקיני נזיר בכל ערי ישראל, לפיכך לא צריך השונה להוציאן********

ממושב. **ניחא חלות תודה. אבל ריקי נזיר אינו כן. כדאמר ר' יוחנן לית כאן נזירות, דנזירות חובה היא. וחובות שלא קבוע להם זמן, לא קרבו אפילו בנב וגבעון, ק"ו בשאר במות יחיד.** א"ר בון בר כהנא, **אפילו ריקי נזיר, תיפותר שקרבה חטאתו**[דף יח עמוד א] **בשילה וחרבה שילה, ועולתו ושלמיו בנב וגבעון.** ר' חנניא ורבי עזרה בעון קומי רבי מנא, לא כן אמר רבי בשם ר' יוסה, שלמי חגיגה הבאים בבמה, כשירים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה? **מכאן שגם שלמים נחשבים קרבנות חובה. כך שגם אם הקריב את חטאתו בשלה, לא יכול להקריב את שלמיו בכל מקום. ולכן אי אפשר למנות ריקי נזיר, שהרי אינם נאכלים בכל מקום. הבריתא כרבי יהודה, דר' יהודה אמר, חטאת ופסח ליחיד בבמה גדולה, ואין חטאת ופסח ליחיד בבמה קטנה שאן מקריבין שלמי חובה בבמות. לא אתיא אלא כרבי שמעון, דר"ש אמר, מכיון שנזרק עליו אחד מן הדמים, הותר הנזיר לשתות ביין וליטמא למתים. כך ששאר הקרבנות אינם בגדר חובה וקרבים בכל מקום.** אית תניי תני, מנוחה זו שילה, ונחלה זו ירושלם. אית תניי תני, מנוחה זו ירושלם, נחלה זו שילה. מאן דאמר מנוחה זו שילה, **דכתיב** [דברים יב ט] **כי לא באתם עד עתה אל המנוחה. נחלה זו ירושלם דכתיב** [ירמיה יב ט] **העיט צבוע נחלתי לי. מ"ד נחלה זו שילה דכתיב** [שם ח] **היתה לי נחלתי כאריה ביער. מנוחה זו ירושלם דכתיב** [תהילים קלב יד] **זאת מנוחתי עדי עד וגו'. משל לאחד שהיה מיטלטל בדרכים שעשה לו חבילה והיה ניח בה. כך באהל מועד נאסרו הבמות, בגלגל הותרו הבמות. בשילה נאסרו הבמות. בנב ובגבעון הותרו הבמות. בירושלם נאסרו הבמות. משל למלך שאמר לעבדו, אל תשתה יין. לא מטבריא ולא מקיסרין ולא מציפורין. הא בינתיים מותר. כך, באהל מועד עשו ארבעים חסר אחת. בגלגל עשו ארבע עשרה. שבע שכיבשו ושבע שחילקו. בשילה עשו שלש מאות וששים ותשע. בנב ובגבעון עשו חמשים ושבע. שלש עשרה בנב, וארבעים וארבע בגבעון. ובירושלם עשו בבניין הראשון ארבע מאות ועשר, ובבניין האחרון ארבע מאות ועשרים. לקיים מה שנאמר [חגי ב ט] גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון**

הדרן עלך פרק מגילה נקראת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה א

מתני': **הקורא את המגילה למפרע לא יצא. קראה על פה, קראה תרגום בכל לשון, לא יצא. אבל קורין אותה ללעוזות בלעז. והלועז ששמע אשורית יצא:**

גמ': **תנן, הקורא את המגילה למפרע לא יצא. מ"ט? דכתיב** [אסתר ט כז] **ככתבם בסדר שהם כתובים, קראה על פה לא יצא. דכתיב, ככתבם. קראה תרגום לא יצא, דכתיב ככתבם: בכל לשון לא יצא: דכתיב** [שם ח ט] **ככתבם וכלשונם צריך שיקרא בלשון שמבין. גבי קרית שמע תנן התם, הקורא למפרע לא יצא. מ"ט? ר' יונה אמר. תנא רב נחמן בר אדא. ור' יוסי אומר, תנא נחמן סבא. והיו, כדרך הוייתן יהיו. תני, אף בהלל ובקריאת המגילה כן. ניחא בקריאת המגילה [דף יז עמוד א] דכתיב בה [אסתר ט כז] **ככתבם. ברם בהלילא מנלן? בגין דכתיב** [תהילים קיג ג] **ממזרח שמש עד מבוא מהולל שם ה'. שהגאולה היא זריחת שמש לישראל. אף אם הגאולה לפי הסדר אך את שמע מינה שצריך לקרא את פרקי ההלל לפי הסדר? א"ר אבון. עוד היא פרקי הגאולה אמורה על הסדר בפרשיות [שם קיד א] בצאת ישראל ממצרים, לשעבר. [שם קטו א] לא לנו ה' לא לנו, לדורות הללו. [שם קטז א] אהבתי כי ישמע ה' את קולי, לימות המשיח [שם קיח כז] אסרו חג בעבותים, לימות גוג ומגוג. [שם כח] אלי אתה ואודך, לעתיד לבוא. תנן, אבל קוראים אותה ללעוזות בלעז. אמר ר' יוסה בשם ר' אחא, ור' זעירה אמר בשם ר' אלעזר, והוא שתהא כתובה בלעז. מה אנן קיימין? אם כשהיתה כתובה אשורית ותירגמה בלעז, הא תנינן קראה על פה קראה תרגום בכל לשון, לא יצא, הרי נמצא שקורא בעל פה. אם כשהיתה כתובה בלעז אפלו תירגמה אשורית אף דתנן, הלועז ששמע אשורית יצא כן לא יצא מלבד מה שנמצא שקרא על פה, הדא היא תנינן, מה בין ספרים למגילת אסתר? אלא שהספרים נכתבין בכל לשון, ומגילת אסתר אינה נכתבה אלא אשורית. א"ר שמואל בר סיסרטי, תיפותר, שהיתה כתובה גיגנטון יונית באותיות אשוריות. ו"א שהיתה כתובה יונית והמשה כרשב"ג שאומר שאף מגילה נכתבת יונית תני שמואל, טעה והשמיט פסוק אחד ותירגמו המתרגם ששמע רק את המתרגם, יצא. אנן אמרין בכל לשון לא יצא, ואת אמר הכין? שמואל****

כדעתיה, **דשמואל** אמר, היתה כתובה כהילכתה, הלעז יוצא בה בלעז **ואינו כקורא על פה שהרי קראה מהכתב. אמר ר' אבהו בשם ר' אלעזר**, יודע אשורית ויודע לעז, **אינו יוצא בלעז אלא באשורית. אינו מבין אלא בלעז, יוצא בה בלעז, יודע אשורית ויודע לעז**, מהו שיוציא ידי אחרים בלעז? יבא כהדא, **דתני**, כל שאינו חייב בדבר, אינו מוציא את הרבים ידי חובתן וכיוון שהוא לא יוצא אינו מוציא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה ב

מתני': קראה סירוגין, נתנמנם, יצא. היה כותבה, דורשה, ומגיהה. אם כיון לבו, יצא. ואם לאו, לא יצא. היתה כתובה בסם ובסיקרא. ובקומוס [דף יט עמוד א] ובקנקנתום, על הנייר ועל הדיפתרא, לא יצא. עד שתהא כתובה אשורית, על הספר בדיו:

גמ' תני סירוגין בהפסקות יצא, סירוסים לא לפי הסדר **לא יצא**, סירוגין קיטועין. סירוסים חד פרה חד פוסוק אחד קרא אחד החסיר וקרא אותו אחר כך, אמר ר' חגי, **מה פירוש סירוגין וחלולוגות**, ומי גדול **ממי לענין כיבוד מי שגדול** בחכמה או **מי שגדול** בשנים. **ומאי וטאטאטיה במטאטה השמד**, כל אלה איצורכת לחברייא. אמרין, ניסוק נישאול לבית רבי, סלקין מישאול **סלקון מישאל**, ויצאת שפחה של בית רבי **ואמרה להן**, היכנסו **לפי השנים הגיל**. אמרין, ייעול פלן **קדמא** ייעול פלן **קדמאי**. שרון **עללין** קטעין קטעין. אמרה להן. **מפני מה אתון נכנסין סירוגין סירוגין?** חד ר' הוה טעון **פרפחונה בגולתיה**, ונפלוין מיניה. אמרה ליה שפחה של בית רבי. ר' נתפזרו **חלולגותיך**. **ושמועה דאמרה לה לחברתה** אתייא מטאטא, ואייתת אלבינה. אמר ר' **מני משום** ר' יודה, שאמר **משום** ר' יוסי הגלילי. **אם הפסיק בקריאת שמע** כדי לקרות את כולה, לא יצא ידי חובתו. ר' אבא ור' ירמיה **אמרו** בשם רב. הלכה כר' מינא, שאמר **משום רבי** יהודה, שאמר **משום** ר' יוסי הגלילי. **רבי** יוחנן אמר בשם ר"ש בן יהוצדק, אף בהלל ובקריאת המגילה כן. אבא בר רב הונא ורב חסדא הוו יתבין אמרין, אף בתקיעות כן. כד סלקון לבית רב, שמעון לרב חונה דאמר בשם רב הונא. אפילו שמען עד תשע שעות יצא. אמר ר' זעירא. עד דאנא תמן בבבל, צריכה לי **הסתפקתי אם הפסיק בן התקיעות יצא**. וכד סלקית להכא **כשעלית לארץ ישראל**. שמעית ר' יסא **דאמר** בשם ר' יוחנן, אפילו שמען כל היום יצא. והוא ששמען על הסדר. ר' יוסי בעי. היה זה צריך פשוטה הראשונה **כגון של תקיעה שברים תקיעה**, וזה צריך פשוטה האחרונה. תקיעה אחת מוציאה ידי שתיהן?. ר' אבון בר חייא בעי. **הא דאמרן אם הפסיק כדי לגמור את כולה חוזר לראש. האם כולה, הכוונה לק"ש וברכותיה**. או היא ולא ברכותיה, **הפסיק בברכות. היא וברכותיה או ברכותיה ולא היא**. הפסיק שלישה וחזר והפסיק שלישה מי מצטרפי? בקורא משערין, או בכל אדם משערין?. אמר ר' מתניא מסתברא בקורא **משערין. תנן, נתנמנם, יצא**. מנשה הוה יתיב קומי ר' זעירא שיקרא לפניו את המגילה ואינמנם. **א"ל רבי זעירא, חזור לך דלא כוונית** שלא יצאתה ידי חובה כיוון שהתנמנמתה שרק אם הקרא התנמנם יצא אבל אם השומע התנמנם לא יצא. **תנן**, היה כותבה שהיה קרא מילה מילה וכותב ובלבד שקרא ממגילה אחרת שלמה, **דורשה, ומגיהה. אם כיון לבו, יצא. ואם לאו, לא יצא**. [דף יט עמוד ב] הדא אמרה **שהוא** פורים מותר בעשיית מלאכה **שהרי הוא כותב**. נאמר בארבעה עשר בכרכים כגון שחל ט"ו בשבת שהכרכין קורין ב"ד י"ד מותר בעשית מלאכה לבני כרכים. ודורשה. ובלבד שלא יפליג עצמו לעניינות אחרים שאם ידרוש בענינים אחרים הוי הפסק. ומגיהה: תני אין מדקדקין בטעיותיה. ר' יצחק בר אבא בר מחסיה, ורב חננאל, הוון יתיבין קומי רב. חד אמר יהודים, וחד אמר יהודיים, ולא חזר חד מינהון. ר' יוחנן הוה קרי כולה יהודים גם אפה שכתוב יהודיים, ר' חלבו ורב ירמיה **אמרו** בשם רב, כתוב אומר [אסתר ט לב] ספר, וכתוב אחר אומר [שם כט] איגרת, הא כיצד? קל היקילו בתפירתה, שאם תפר בה שנים או ג' תכים תפר למעלה תפר למטה ותפר באמצע שהיא כשירה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה ג

מתני': בן עיר שהלך לכרך ובן כרך שהלך לעיר, אם עתיד לחזור למקומו קורא כמקומו ואם לאו קורא עמהם:

גמ': ניחא בן כרך שהלך לעיר שזמנו מאוחר ש"ך לאמר אם עתיד לחזור למקומו קורא כמקומו. בן עיר שהלך לדרך ואין זמנו מוקדם? ומה ש"ך לאמר אם עתיד לחזור למקומו קורא כמקומו הרי הוא עומד בט"ו? אמר ר' יודן לית כאן בן עיר שהלך לדרך, ותניי דבי רבי כן בן כרך שהלך לעיר ולא שנו בן עיר שהלך לדרך א"ר יוסי אוף הגרסא כאן נכונה, שאפשר להעמיד בבן עיר שנמצא בכרך ב"ד אם כוונתו לחזור קורא ב"ד ואם עתיד להשתקע עמהן קרא עימהם ואינו קרא ב"ד. אמר ר' יוסה והוא שיצא הבן כרך לחזור למקומו ביום ט"ו קודם לשהאיר מזרח. אבל אם יצא לאחר שהאיר המזרח כבר נפטר. רב נחמן בר יעקב בעי מעתה גר שמל לאחר שהאיר המזרח כבר נפטר [דף כ עמוד א] ר' בון בר חייה בעי, בן עיר שעקר דירתו לילי חמשה עשר נתחייב כאן וכאן? בן כרך שעקר דירתו בליל ארבע עשר ולא יגיע לעיר עד עלות השחר של י"ד ואן כוונתו לחזור לדרך עד אחר ט"ו נפטר מיכן ומיכן? בן עיר מהו שיוציא בן כרך ידי חובתו? יבא כהדא כל שאינו חייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתו. וכיוון שהוא כבר נפטר ב"ד אינו מוציא בן כרך מהו שיוציא את בן עיר ידי חובתו? יבא כהדא דתני, כל שאינו חייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתו ואינו מוציא? או יבא כהיא דאמר ר' חלבו רב חונה בשם ר' חייה רבה הכל יוצאין בארבעה עשר שהיא זמן קריאתה, ומוציא? ר' יודן בעי. בן עיר שנתן דעתו לעקור דירתו לילי חמשה עשר האם אף שעדין לא עקר מהעיר, כבר חיב לקרא בליל ט"ו? לא מתניתא היא? דתנן, בן עיר שהלך לדרך קרא עימהם. מתניתה כשהיה בכרך. מה צריכה ליה כשהיה בעיר רק שכונתו לעבור לדרך. אבל מפרשי ימים והולכי מדברות קוראין כדרך ב"ד. א"ר מנא אפילו בבן כרך שעתידי לחזור למקומו קרא בים או במדבר ב"ד מ"ט? אמר ר' פינחס [אסתר ט יט] על כן היהודים הפרזים פרז היה באותה שעה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה ד

מתני': מאיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה ידי חובתו? ר"מ אומר כולה. ר' יודה אומר [שם ב ה] מאיש יהודי, ור' יוסי אומר [שם ג א] מאחר הדברים האלה:

גמ': אמר ר' אבהו בשם ר' אלעזר מ"ד כולה שנאמר [שם ט כו] על כן על כל דברי האגרת הזאת. מ"ד מאיש יהודי, שנאמר ומה ראו על ככה ממקום שבו מתחיל הנס. מ"ד מאחר הדברים האלה, שנאמר ומה הגיע אליהם שמתחילים מתחילת הגזרה. ר' סימון אמר בשם ריב"ל. מ"ד כולה משום שנאמר וכל מעשה תקפו וגבורתו. מ"ד מאיש יהודי ופרשת גדלת מרדכי. ומ"ד מאחר הדברים האלה אשר גדלו המלך. ר' יוסי בי ר' בון אמר בשם ריב"ל כתיב את כל תוקף. ודרשינן תוקף, כל תוקף, את כל תוקף. תוקף זה תוקפו של המן וקרא מאחר הדברים האלה. כל תוקף זה תוקפו של מרדכי וקרא מאיש יהודי. את כל תוקף זה תוקפו של אחשורוש וקרא את כולה. תני ר"ש בן יוחי אומר, מבלילה ההוא. ממקום שהיתה מפלתו של המן משם היתה גדולתו של מרדכי. ר' אבא ורב ירמיה אמרו בשם רב, הלכה כר' מאיר דהוא אמר כולה. אמר ר' זעירה בשם ר' יוחנן. בעירובין ובתענית ציבור נוהג הכל כר' מאיר. בעירובין, שצריך גם עירוב וגם שיתוף. ובתענית ציבור, שכהנים נושאים כפים גם במנחה ובנעילה. אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן. אף במגילת אסתר נהגו הכל כרבי מאיר, שצריך לקרא את כולה. ר' חלבו רב מתנה ויוסי בר מניישא אמרו בשם רב. בין כמ"ד כולה בין כמאן דאמר מאיש יהודי בין כמ"ד מאחר הדברים האלה, ובלבד שיקרא מספר שלם. ר' חלבו רב מתנה ויוסי בר מניישא אמרו בשם רב. בשבת בשני וחמישי אם היתה התורה כתובה חומשין, אין קוראין בה ברבים. מ"ט? אמר ר' תנחומא [דף כ עמוד ב] מפני ההדיטות שלא יחשבו שזו כל התורה. עולה בירייה ור' אלעזר אמרו בשם ר' חנינה. מי שרגיל שיועד לקרא צריך לקרותה בלילה ולשנותה ביום. הוינן סברין מימר לשנות משנתה ביום. אמר רבי אבא מרי בבלייה לשנות קרייתה. ר' ברכיה ר' חלבו עולא בירייה ורבי אלעזר אמרו בשם ר' חנינה. עתיד הקדוש ברוך הוא להיעשות ראש חולה ריקוד של שימחה לצדיקים לעתיד לבא. מה טעמא? [תהילים מח יד] שיתו לבכם לחילה, לחולה כתיב. והצדיקים מראין אותו באצבע ואומרים [שם טו] כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו עלמות עלמות. מאי עלמות? בעלומות בזריזות. עלמות כאילין עלמות. תירגם עקילס, אתא נסייא עולם שאין בו מות. והצדיקים מראין אותו באצבע ואומרים כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו עלמות. הוא ינהגנו בעולם הזה הוא ינהגנו לעתיד לבוא. ר' חלבו ורב חמא בר גוריא אמרו בשם רב חמא בר עוקבא שאמר בשם ר' יוסי בן חנינה

כתיב[אסתר ט כח] משפחה ומשפחה. מיכן למשמרות כהונה ולויה שיהו בטילין. רבי חלבו אמר, מיכן לבית הוועד שיהא בטל. אמר שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן כתיב [אסתר ט כח] וזכרם לא יסוף מזרעם. מיכן על הפסוק הזה הסתמכו שקבעו לה חכמים מסכת:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה ה

מתני': הכל כשירין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן. ר' יהודה מכשיר בקטן אין קורין את המגילה ולא מולין ולא טובלין ולא מזין וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול עד שתנץ החמה וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר:

גמ': **תנן**, הכל כשרים לקרא מגילה, חוץ מחש"ו. אמר רב מתנה, דר' יוסי היא. א"ר יוסי. היוין סברין מימר במה פליגין רבנן ורבי יוסי? בקרית שמע, דכתיב בה שמע. הא שאר כל המצות לא. מן מה דתנינן הכל כשרים לקרא מגילה, חוץ מחרש שוטה וקטן. ואמר רב מתנה דר' יוסי היא. שמע מינא, הוא הדין בשאר כל המצות. מ"ט דר' יוסי? דכתיב [שמות טו כו] והאזנת למצותיו. ישמעו אזניך מה שפיר מדבר[דף כא עמוד א]. אמר רב חסדא. אפילו תימא דרבנן דפליגי עלי דרבי יוסי היא. ומודים רבנן שלכתחילה צריך להשמיע לאזנו. אי נמי בחרש שאינו מדבר ואינו שומע. ואף שפשיטא שאינו מוציא, שהרי אינו מדבר. לית כאן חרש. שלא היה צריך להיכתב, ורק אשגרת לשון כיוון שהוזכרו שוטה וקטן הוזכר אף חרש. א"ר יוסי. מסתברא דיודה רב חסדא דהא דתנן בתרומה, דרבי יוסי היא. דתנן, חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. ואם תרם, תרומתו תרומה. ואכן א"ר חנינא בשם רב חסדא, דר' יוסי היא. ובדיעבד תרומתו תרומה, שברכות אינן מעכבות. א"ר יוסי בי ר' בון. על כרחיך את אמר דהיא דר' יוסי. דלרבנן, אפילו לכתחילה יצא. דתנינן חמשייתא קדמייתא. דתנן חמשה לא יתרומו, ואם תרמו אין תרומתן תרומה. החרש שאינו שומע ואינו מדבר, והשוטה, והקטן, והתורם את שאינו שלו, ועובד כוכבים שתרם את של ישראל, ולא תניתא עמהן חרש המדבר ואנו שומע. וכ"ת משום שכל אלו אף בדיעבד אין תרומתן תרומה. ולכן חרש המדבר ואינו שומע לא נימנה עימהן, לפי שבדיעבד תרומתו תרומה. והא תנינן חמשה אחרנייתא, דתנן חמשה לא יתרומו, ואם תרמו תרומתן תרומה. האילם, והשיכור, והערום, והסומא, ובעל קרי. ולא תניתה המדבר ואינו שומע אף עמהן. משמע דלרבנן אפילו לכתחילה תורם. הוי סופך מימר, הא דתנן, חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. ואם תרם, תרומתו תרומה. דרבי יוסי היא. ומודה רבי יוסי שבדיעבד יצא. תנן, ר' יהודה מכשיר בקטן. אמר ר' יודה קטן הייתי וקריתיה לפני ר' טרפון בלוד. אמרו לו קטן הייתה ואין עידות לקטן. אמר רבי, מעשה שקריתיה קטן לפני ר' יהודה באושה. אמרו לו אין זו ראייה היא שהוא מתיר. מיכן והילך נהגו הרובים נערים לקרותה בבית הכנסת. אמר בר קפרא, צריך לקרותה לפני נשים ולפני קטנים שאף הם היו בספק של גזרת המן של להרוג להשמיד ולאבד ר' יהושע בן לוי עבד כן, דהוי מכנש בנוי ובני בייתיה וקרי לה קומיהון. **תנן**, אין קורין את המגילה ולא מלין ולא טובלין ולא מזין וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול עד שתנץ החמה. אין קורין את המגילה עד שתנץ החמה דכתיב [אסתר ט א] ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם. ולא מולין דכתיב [ויקרא יב ג] וביום השמיני ימול בשר ערלתו. ולא טובלין דכתיב [במדבר יט יח] והזה וטבל. מה הזייה ביום אף טבילה ביום. מניין שההזיה ביום? דכתיב [שם יט] והזה הטהור על הטמא ביום השלישי. כל מחוייבי טבילות טובלין כדרך ביום, חוץ מנידה ויולדת שאינה **טובלת** אלא בלילה. נידה **שעבר** זמנה, טובלת בין ביום בין בלילה. דרשה רבי חייא בר אבא לצוראי, נידה שעבר זמנה טובלת בין ביום בין בלילה. תמן אמרין אפילו עבר זמנה אינה טובלת אלא ביום. מפני חמותה ומפני כלתה שלא יודעות שעברה זמנה, ויגידו שטבלה ביום. אשה אחת משל רבותינו ראו אותה טובלת כדרכה ביום. מכאן שמותר לטבול ביום. אן מכאן ראייה, שיתכן שכבר טבלה בזמן לנדתה. וכאן טובלת טבילה נוספת לאכול בטהרות. נידה שנאנסה וטבלה כגון שנפלה מן הגשר. אמר שמי בשם רב. טהורה לביתה, וטמאה לטהרות. רבי אלעזר אמר בשם רבי חנינא. טמאה בין לביתה בין לטהרות. ומאי טעמא? דכתיב גבי מצורע [ויקרא יג נח] וצוה הכהן וכבסו וכ"ו, וכתיב וכובס שנית וטהר. מה הראשונה לדעת, אף השנייה לדעת. ומנין שהראשונה לדעת? דכתיב[שם נד]

וצוה הכהן וכבסו. לדעת. רב נחמן אמר בשם רבי מנא, נידה שעבר זמנה טובלת בין ביום בין בלילה, ואף שיכולה לטבול גם בלילה מצוה להקדים כדי לזרז במצות. ואף אם יש חשש מפני כלתה וחמותה. וכן חמין רבנן מקדמין לעיבורה שהיו מתאספים לעיבור החדש. אף שיהיו כמה אנשים שיחשבו שהם כבר קדשו את החדש יום קדם.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה ו

[דף כא עמוד ב] מתני': כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל ולתקיעת שופר ולנטילת לולב ולתפלת המוספין ולמוספין לוידי פרים ולוידי מעשר ולוידי יום הכיפורים לסמיכה לשחיטה לתנופה ולהגשה לקמיצה להקטרה למליקה לקבלה להזייה ולהשקיית סוטה ולעריפת העגלה ולטהרת מצורע:

גמ': כל היום כשר לקריאת המגילה דכתיב [אסתר ט א] ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם. לקריאת ההלל דכתיב [תהילים קיח כד] זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. לתקיעת שופר דכתיב [במדבר כט א] יום תרועה יהיה לכם. לנטילת לולב דכתיב [ויקרא כג מ] ולקחתם לכם ביום הראשון. לתפילת המוספין ולמוספין דכתיב [שם ז לח] ביום צותו את בני ישראל וגו'. לסמיכה לשחיטה לתנופה ולהגשה לקמיצה ולהקטרה למליקה לקבלה להזייה דכתיב ביום צותו את בני ישראל:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ב הלכה ז

מתני': כל הלילה כשר לקצירת העומר להקטר חלבים ואיברים. זה הכלל, דבר שמצותו ביום כשר כל היום. ושמצותו בלילה כשר כל הלילה:

גמ': תני, כל הלילה כשר לספירת העומר. א"ר יוחנן דר"א בר"ש היא. דר' אלעזר בי ר"ש אמר, מהחל לקצור יתחיל לספור דכתיב [דברים טז ט] מהחל חרמש בקמה תחל לספור. על כרחך חייב אתה לאמר שכל הלילה כשר לקצירת העומר שאם תאמר שרק תחילת הלילה כשר, הרי אפילו אם תאמר יצא לו חוץ [דף כב עמוד א] לתחום וכיון שחשיכה יתחיל לקצור. וכי איפשר לו לכווין? הרי יש זמן שהוא בן השמשות שהוא ספק. לפיכך על כרחך שכל הלילה כשר. תנן, היה מקריב מנחת העומר וניטמאה בידו, אומר ומביאין לו אחרת ואם לאו שאין אפשרות להביא אחרת אומר לו הוי פיקח ושתוק דברי רבי. ר' אלעזר בי ר"ש אומר לעולם אומר לו הוי פיקח ושתוק, שאין עומר שנקצר שלא למצותו כשר. דסבר ר' אלעזר בי ר"ש שאין העומר בא מן העלייה. אמר רבי. אתיא דר' אלעזר בר"ש שאמר שאין העומר בא מן העלייה, בשיטת ר"ע רבו של אביו, דתנינן תמן. כלל א"ר עקיבה. כל מלאכה שאיפשר לה לעשות מע"ש אינה דוחה את השבת. וכל מלאכה שא"א לה להיעשות מע"ש דוחה את השבת. ואם היה מותר להביא את העומר מהעלייה, לא היה דוחה שבת. והא תנינן מעשה שעברו יותר ממ' זוג ועיכבן ר"ע בלוד. מפני שהיו מ' זוג, אבל אם היה זוג אחד לא היה מעכבו. והרי מקדשים את החדש אף בלא עדים אם כן אפילו זוג אחד היה צריך לעכב ולמה דוחה שבת מכאן שבדיעבד לא נחשב שאפשר לעשותו? הביא את העומר מקצירת היום. לרבי אלעזר ברבי שמעון מה את עבד לה? כקצירת הלילה או כבא מן העלייה. אין תימר כקצירת הלילה, אשכחתי אמר חדא פלגו בין ר' אלעזר בי ר' שמעון ובין רבנן. דרבנן אמרין קצירת היום כקצירת הלילה, ור' אלעזר בי ר"ש אומר אין קצירת היום כקצירת הלילה. אין תימר כבא מן העלייה, אשכחתי אמר תרתין פלגון בין ר' אלעזר בי ר"ש ורבנן. דרבנן אמרי קצירת היום כקצירת הלילה, ור' אלעזר בי ר"ש אומר אין קצירת היום כקצירת הלילה. רבנן אמרי הבא מן העלייה כשר, ור' אלעזר בי ר"ש אומר הבא מן העלייה פסול. רשב"ל בעי. קצירת העומר מהו שתדחה את השבת ויקצור ביום אם לא קצרו בערב? התיב ר' אביי. והא תנינן מצותו לקצור בלילה. נקצר ביום כשר ודוחה השבת. ולא קיבלה רשב"ל דהוא סבר מה שאמרה הבריתא נקצר ביום כשר הכוונה אם נקצר ביום חול. ודוחה שבת רק אם נקצר בלילה.

א"ר אחא חזר בו רשב"ל והסכים שדוחה שבת מן הדא [דף כב עמוד ב] דתניא. כיון שחשיכה אמר להן בא השמש, אומר הין. בא השמש אומר הין. ואם היה שבת אומר שבת היום אומר הין. אם כך המשנה שלנו שאמרה שקצירת העומר דוחה שבת. במה אנו קיימין? אם ללילה, כבר הוא אומר דתנן ואם היה שבת אומר שבת היום אומר הין. אלא אם אינו ענין ללילה תניהו ענין ליום. דבר שהוא דוחה את השבת ביום כגון מילה לר"א, מכשיריו מהו שידחו את השבת בלילה? מה יש להסתפק? והתנינן העמידו עושה חביתין לעשות חביתין קדם עלות השחר שהיו מחממים מים לצורך רבוכה. תיפטר בחול אבל בשבת לא היו מעמידין עושה חביתין עד שתנץ החמה. תנא ר' חיייה בר אדא, זה סדר תמיד לעבודת בית אלהינו בין בחול ובין בשבת שאף בשבת עשו כן. וכן מהא דתנינן קצרוהו ונתנוהו בקופות הביאווה לעזרה והיו מהבהבין אותו באור בלילה אף בשבת כדי לקיים בו מצות קלי דברי ר' מאיר. אמר רבי יוסי, אין מכאן ראייה. שאפשר ששם התירו כיוון שכבר הותרה שבת שכבר קצרו בשבת וכיון שהתחיל במצוה אומרים לו מרק. התיב ר' יודן קפודקייא קומי ר' יוסה. הגע עצמך שבא מן העלייה. האם במקרה שהביא שעורים מהעליה אן קולים בשבת מכיון שלא התחיל במצוה אין אומרים לו מרק?. התיב ר' יעקב בר סוסי. והתנינן שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש. מכאן שמחללים שבת בלילה לצורך עדות שהיא ביום. אמר להן מכיון שהיום צריך ללילה ולילה צריך ליום, שהרי הראיה צריכה להיות בלילה ועדות ביום. ואם לא ילך בלילה לפעמים לא יגיע ביום להעיד, כמו שכולו יום. אמר ר' יודה בי רבי בון ולא למפריע הוא קדוש, שאף שמעידים רק ביום הרי הוא קדוש מבלילה. מכיון שהוא קדוש למפריעו הוא יום הוא לילה

הדרן עלך פרק הקורא למפרע

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ג הלכה א

מתני': בני העיר שמכרו רחובה של עיר לוקחין בדמיה בהכ"נ. בהכ"נ לוקחין תיבה. תיבה לוקחין מטפחות. מטפחות לוקחין ספרים. ספרים לוקחין תורה. אבל אם מכרו תורה לא יקחו ספרים. ספרים לא יקחו מטפחות. מטפחות לא יקחו תיבה. תיבה לא יקחו בהכ"נ. בהכ"נ לא יקחו את הרחוב, וכן במותריהן:

גמ': א"ר יוחנן דר' מנחם בי ר' יוסה היא. דר' מנחם בי ר' יוסה אמר רחובה של עיר יש לה קדושה שכן מוציאין ספר תורה וקורין בו ברבים. ברם כרבנן אין בו קדושה אלא עשו אותו כשאר מקום שהתפלל בו ארעי שאם רוצה לטיל מימיו צריך להרחק ארבע אמות. כדאמרי ר' ירמיה ור' שמואל בר חלף בשם רב אדא בר אחוה. המתפלל לא ירוק עד שיהלך ארבע אמות. וא"ר יוסה בי ר' בון וכן הרוקק אל יתפלל עד שיהלך ארבע אמות. ותני המתפלל לא יטיל מים עד שיהלך ארבע אמות וכן המטיל מים אל יתפלל עד שיהלך ארבע אמות. א"ר יעקב בר אחא לא סוף דבר עד שיהלך ארבע אמות אלא אפי' שהא כדי הילוך ארבע אמות [דף כג עמוד א] דאם אומר את עד שיהלך ארבע אמות יהא אסור, נמצא שלא יוכל להתפלל בשום מקום. אף אני אומר אולי אחר בא והטיל שם. ביישנאי שאלון לר' אימי, מהו ליקח אבנים מבית הכנסת זו ולבנות בבית הכנסת אחרת? אמר לון אסור. א"ר חלבון, לא אסור ר' אימי אלא מפני עגמת נפש שיראו אותו בחרבנו ויצטערו וישתדלו לבנות באותו מקום. ר' גוריון אמר. מוגדלאיי שאלון לרשב"ל מהו ליקח אבנים מעיר זו ולבנות בעיר אחרת? אמר לון אסור. הורי ר' אימי אפי' ממזרחה למערבה באותו בית הכנסת אסור מפני חורבן אותו המקום. מהו למכור בית הכנסת וליקח בית המדרש? מילתיה דר' יהושע בן לוי אמרה דשרי. דא"ר יהושע בן לוי כתיב [מלכים ב כה ט] וישרף את בית ה', זה בית המקדש. ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלים ואת כל בית הגדול שרף באש. וישרף את בית ה', זה בתי כניסיות שהיו בירושלים. דא"ר פינחס בשם ר' הושעיה, ארבע מאות ושמונים בתי כניסיות היו בירושלם וכל אחת ואחת היה לה בית ספר ובית תלמוד. בית ספר למקרא ובית תלמוד למשנה. וכולהם עלה אספסיינוס והחריבן. ואת כל בית הגדול שרף באש, זה מדרשו של רבן יוחנן בן זכיי

ששם היו מתנין גדולותיו של הקדוש ברוך הוא. כגון [שם ח ד] ספרה נא לי את כל הגדולות אשר עשה אלישע. וממה שדרש ריב"ל שבתים זה בתי כנסת, ובית גדול זה בית המדרש. מכאן שבת המדרש קדוש יותר מבית הכנסת. **תנן**, בני העיר שמכרו בית הכנסת לוקחין תיבה. אמר ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן. הדא דאת אמר, בבית הכנסת של יחיד. אבל בבית הכנסת של רבים אסור. אני אומר אחד מסוף העולם קנוי בו. והא תני מעשה בר"א בי ר' צדוק שלקח בית הכנסת של אלכסנדריים ועשה בה צרכיו? אלכסנדריים עשו אותה משל עצמן. עד כדון כשבנייה לשם בית הכנסת. בנייה לשם חצר והקדישה מהו **האם חל עליו קדושת בית כנסת**? נישמענה מן הדא **דתנן**, קונם לבית הזה שאיני נכנס ונעשה בית הכנסת הדא אמרה בנייה לשם חצר והקדישה, קדשה. אימתי קדשה? מיד או בשעת התשמיש. נישמענה מן הדא **דתנן**, העושה תיבה לשם ספר, ומטפחות לשם ספר. עד שלא נשתמש בהן הספר, מותר להשתמש בהן הדיוט. משנשתמש בהן הספר, אסור להשתמש בהן הדיוט. ומה אם אלו שנעשו לשם ספר, אינן קדושות אלא בשעת התשמיש. זו שבנייה לשם חצר, לא כ"ש? אלו שעשאן לשם חולין והקדישו, מה הן? כמה דאת אמר תמן בנייה לשם חצר והקדישה קדשה. **אף הכא**, עשאם לשם חולין והקדישו, **קדשו**. כלי שרת מאימתי הן [דף כג עמוד ב] קדושין קדושת הגוף ואן להם פדיון? **האם מיד כשמקדישים אותם**, או בשעת התשמיש? אין תימר מיד ניחא. אין תימר בשעת התשמיש, אך נשתמש פעם ראשונה? **אלא על כרחך כאחת הן קדושין ומקדשים** שימוש וקידושו באין כאחד. ניחא של משה שנתקדשו בשמן המשחה. **ברם של משה** אך יתקדשו? על כרחך **כאחת הן קדושין ומקדשין**. אין מכאן ראייה שאפשר שבכניסתן לארץ היו מפנין מתוך של משה לתוך [דף יז עמוד ב] של שלמה וכך התקדשו. אבל אם לא היה שם של משה אך יתקדשו? על כרחך **כאחת הן קדושין ומקדשין**. ובעלייתן מן הגולה היו מפנין מתוך של שלמה לתוך שלהם. לא היה שם של שלמה כאחת הן קדושין ומקדשין. אבנים שחצבן לשם מת אסורות בהנייה. לשם חי ולשם מת מותרות בהנייה. הזורק כלי לפני מיטתו של מת לתוך ד' אמות שלו אסור בהנייה. חוץ לד' אמות מותר בהנייה. כל כלי ביהכ"נ כבית הכנסת. ספסלה וקלטורה בימה שעליה מניחים את ספר התורה כבית הכנסת. כילה דעל ארונא כארונא. ר' אבהו יהב גולתא תחתוי **דההן כילן** שהוא סובר שאן הם אלא תשמיש דתשמיש קדושה **אמר** רב יהודה בשם שמואל, בימה ולוחין אין בהן משום קדושת ארון ויש בהן משום קדושת בית הכנסת. אינגלין המוטות שמחזיקים את הארון אין בו משום קדושת ארון יש בו משום קדושת בית הכנסת. ר' ירמיה אזל לגוולנה חמתון יהבין בכושא כלי אריגה בגו ארונא אתא שאל לר' אימי, א"ל אני אומר לכך התנו עליו מבתחילה. ר' יונה עבד ליה **מגדל** ארון ואתני עלוי עייליה דספרין, ארעייא דמאנין. **תנן**, מטפחות לוקחין ספרים. אפי' מטפחות תורה וחומשין, לוקח בהן נביאים וכתובים. ספרים לא יקחו מטפחות. אפילו נביאים וכתובים אינו לוקח בהן מטפחות תורה וחומשין. כורכים תורה במטפחות תורה, חומשין במטפחות חומשין, נביאים במטפחות נביאים, תורה וחומשין במטפחות נביאים וכתובים, אבל לא נביאים וכתובין במטפחות תורה וחומשין. נותנין תורה ע"ג תורה, וחומשין ע"ג חומשין, תורה וחומשין על גבי נביאים וכתובים, אבל לא נביאים וכתובים על גבי תורה וחומשין. **אמר** ר' ירמיה בשם ר' זעירה, תורה וחומשין ערק תנייה מינה התנא נמנע מללמד מה דינם. כותבין תורה ונביאים כאחת דברי ר"מ. וחכ"א אין כותבין תורה ונביאים כאחת, אבל כותבין נביאים וכתובים כאחת. ר' ירמיה אמר בשם ר' שמואל בר רב יצחק תורה וחומשין קדושה אחת הן, **ומותר לכרכן יחד**. אין עושין תורה וחומשין, אבל עושין חומשין תורה. א"ר יוסה הדא אמרה תורה שעשאה חומשין בקדושתה היא. אמר ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן, תורה חסירה [דף כד עמוד א] אין קוראין בה ברבים. והא תני כותבים ספר תורה שהיה כתוב בו **רק** בבראשית עד המבול בויקרא עד ויהי ביום השמיני בוידבר עד ויהי בנסוע הארון מותר לקרות בו? **שם מדובר שמותר לקרא ללמד בו לתינוקות ומה שאמר ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שאסור לקרא בו הכוונה ברבים**. הדא ארסקינס אוקיד אוריתא שרף חלק מהספר תורה דצנבראי. אתון שאלון לר' יונה ולר' יוסה מהו לקרות בספר ברבים? אמר לון אסור. **רואים מכאן שאסור לקרא בספר חסר**. לא דאסור, אלא מן גו דנפשהון עגימה אינון זבנין להון אחורי. **תנן**, וכן במותריהם. **מאי מותריהן?** ממה שגבו גבאי צדקה **עבור דברים הללו** והותירו. ר' חיייה בר **אבא** אזל לחמץ ויהבון ליה פריטין למפלגא ליתמיא ולארמלאתא, נפק ופלגון לרבנן. מהו שיהא צריך להפריש תחתיהן האם זה היה בהלואה והוא חייב להחזיר או לא? ר' זעירה אמר צריך להפריש תחתיהן. ר' אילא אמר אינו צריך להפריש תחתיהן. ר' יסא **אמר** בשם ר' אלעזר אומר אינו צריך להפריש

תחתיהן. ר' יעקב בר אחא ר' יסא ור' אלעזר אמרו בשם ר' חנינה, כל המצות עד שלא נתנו לגזברין את רשאי לשנותם משניתנו לגיזברין אין את רשאי לשנותן:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ג הלכה ב

מתני': אין מוכרים את של רבים ליחיד מפני שמורדין אותו מקדושתו דברי ר' מאיר. אמרו לו, א"כ אף לא מעיר גדולה לעיר קטנה:

גמ': ג' מבה"כ כבה"כ, וז' מבני העיר כעיר ורשאים למכור. מה אנן קיימין? אם בשקיבלו עליהן, אפילו אחד. אם בשלא קיבלו עליהן אפילו כמה. אלא כן אנן קיימין בסתם. בן עיר שפסק **צדקה** בעיר אחרת, נותן עמהן. בני העיר שפסקו בעיר אחרת, נותנין במקומן. **אמר** רבי חייה בשם ר' יוחנן, כגון ההן סיפסלא דמעוניא. כהדא, ר' חלבו הוה דרש בציפורין, פסק תמן **ואתא** בעי למיתן הכא. א"ל ר' אימי, יחידי את. העושה נר ומנורה לבה"כ עד שלא נשתכח שם הבעלים מהן, אין את רשאי לשנותן למקום אחר. משנשתכח שם הבעלים מהן את רשאי לשנותן למקום אחר. **אמר** רבי חייה בשם ר' יוחנן, אם היה שם הבעלים חקוק עליהן, כמו שלא נשתכח שם הבעלים מהן. כהדא, אנטונינוס עשה מנורה לבה"כ. שמע רבי ואמר ברוך אלהים אשר נתן בלבו לעשות מנורה לבה"כ. ר' שמואל בר רב יצחק בעי, מה **אמר רבי**? ברוך אלהים או ברוך אלהינו? אין אמר ברוך אלהים, הדא אמרה דלא איתגייר אנטונינוס. אין אמר ברוך אלהינו, הדא אמרה דאתגייר אנטונינוס. אית מילין דאמריין דלא איתגייר אנטונינוס. ראו אותו יוצא במנעל פחות ללא סוליה **ביום הכיפורים** [דף כד עמוד ב] **משמע שלא הקפיד שלא לנעול מנעל ביוה"כ אז כנראה שלא התגייר. מה את שמע מינה?** אפילו יריאי שמים יוצאין בכך. אנטונינוס אמר **לרבי** מייכלתי את **מחלקך** מן **לוייתן לעלמא** דאתי? א"ל אין. א"ל מן אימר פיסחא לא **אייכלתני**, ומן לוייתן את **מייכל** לי? א"ל, מה נעביד לך ובאימר פיסחא כתיב [שם יב מח] כל ערל לא יאכל בו. כיון דשמע כן אזל וגזר. אתא לגביה א"ל, **רבי חמי גזורתני**. א"ל, בדידי לא איסתכלית מן **יומוי**, אלא בדידך? ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש, שלא הביט במילתו מימיו. ולמה נקרא נחום איש קודש הקדשים? שלא הביט בצורת מטבע מימיו. הדא אמרה דאתגייר אנטונינוס. מיליהון דרבנן אמריין נתגייר אנטונינוס. דא"ר חזקיה **אמר** ר' אבהו בשם ר' **אלעזר**, אם באין הן גירי צדק לעתיד לבא, אנטונינוס בא בראשם. מהו מכתוב תרי תלת מילין מפסוקא? מר עוקבא מישלח כתב לריש גלותא דהוה דמיך וקאים בזימריין שהיה נוהג כשהיה הולך לישון וכשהיה קם היו שרים לפניו **את הפסוק** [הושע ט א] **אל תשמח ישראל אל גיל כעמים. לרמוז לו שזה אסור. אלא שהוא שינה וכתב לו, ישראל אל תשמח בעמים אל גיל כדי שלא יצטרך לשרטט.** ר' אחא כתב [משלי י ז] זכר צדיק לברכה **שהוא סבר ששלוש מילים מותר.** ר' זעירה כתב [דברי הימים ב כד כב] ולא זכר יואש המלך. **שהוא סבר שארבע מילים מותר.** רבי ירמיה משלח כתב לרבי יודן נשייא [שמואל ב יט ז] **לאהבה את שניאך ולשנא את אהביך. ושינה וכתב לו, לשנא את אוהביך ולאהבה את שונאיך.** רבי חייה רבי יוסי רבי אימי דנון לתמר. אזלת וקרבה עליהון לאנטיפוטא דקיסרין הלשינה עליהם לשליט. שלחון וכתבון לר' אבהו, שלח רבי אבהו וכתב להון. כבר פיסנו לג' ליטורין שרים. לטוב ילד טוב למד ותרשיש, שזה התרגום של של שמותם שנקראו **אבדוקים אבמסין תלתכים** ורבי אבהו כתב את תרגום שמם כדי שאחרים לא יבינו. אבל תמר תמרורים בתמרוריה היא עומדת. וביקשנו למתקה [ירמ' ו כט] ולשוא צרף צרף. שאף בשלוש מילים הוא שינה ובמקום צרף צורף הוא כתב צרף צורף ר' מנא משלח כתב לרבי הושעיה בי רבי שמי [איוב ח ז] ראשיתך מצער מאוד תסגא אחריתך. **תנן, אין מוכרים את של רבים ליחיד. אמר רבי יוחנן, לית כן. דמה אנן קיימין?** אם כר"מ כמו שאמרה המשנה שזה דברי ר"מ, **הא אמר בהמשך** אין מוכרין בה"כ **אפילו לרבים** אלא על תנאי. אם כרבנן מוכרין אותו ממכר עולם חוץ מד' דברים. **אמר** רבי חייה בשם ר' יוחנן תיפתר בס"ת:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ג הלכה ג

מתני': אין מוכרין בה"כ אלא על תנאי אימתי שירצו יחזירוהו דברי ר"מ. וחכ"א מוכרין אותו ממכר עולם חוץ מד' דברים. למרחץ ולבורסקי ולטבילה ולבית המים. רי"א מוכרין אותו לשם חצר והלוקח מה שירצה יעשה. ועוד אר"י, בית הכנסת שחרב אין מספידין לתוכה, ואין מפשילין לתוכה חבלים, ואין פורסין לתוכה מצודות, ואין שוטחין על גג פירות, ואין עושין אותה [דף כה עמוד א] קפנדריא. שנא' [ויקרא כו לא] והשמותי את מקדשיכם. קדושתן אף כשהן שוממין. עלו בה עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש:

גמ': **תנן, בית הכנסת שחרב אין מספידין לתוכה. הא בבנינו מספידים בתוכו.** הדא דאת אמר בבה"כ של יחיד, אבל בה"כ של רבים אפי' בנוי אסור. א"ר חיייה בר אבא, ר' יוחנן מיקל היה מבזה לנשייא דשטחין בגדיהון על אוירא דבי מדרשא. **תנן, ואין עושין אותה קפנדריא.** שמואל אמר נכנס שלא לעשותה קפנדריא, מותר לעשותה קפנדריא. תני, בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהן קלות ראש. לא אוכלין ולא שותין בהן ולא מטיילין בהן ולא ישינים בהן ולא נכנסין בהן לא בחמה בימות החמה, ולא בגשמים בימות הגשמים אבל שונים ודורשין בהן. רבי יהושע בן לוי אמר בתי כנסיות ובתי מדרשות לחכמים ולתלמידיהם לכל שימושם שזה הבית שלהם. רבי חיייה ורבי יסא **כשהיו מגיעים לדרוש באזה מקום היו מקבלין אותם** בגו כנישתא ומאכילין ומשקין אותם שם. רבי אימי מפקיד לספריא אין אתא בר נש גביכון מלכלך באורייתא אפילו קצת תלמיד חכם לגבכון תיהוון מקבלין ליה ולחמריה ולמנוי. ר' ברכיה אזל לכנישתא דבית שאון חמי חד בר נש משזיג רוחץ ידיו ורגליו מן גורנה ברו של בית הכנסת אמר ליה אסור לך. למחר חמתיה הוא גוברא משזיג ידיו ורגליו מן גורנה. אמר ליה רבי לך שרי ולי אסור? א"ל אין. א"ל למה? א"ל כן אמר ריב"ל בתי כנסיות ובתי מדרשות לחכמים ולתלמידיהם. ההן פרוורה חצר בית הכנסת מהו מיעבור בגוה? רבי אבהו עבר בפרוורה. מה האם הוא סובר דשרי? א"ר זכריה חתניה דרבי לוי. ספרא הוה אימתן קפדן. ואין לא הוה ר' אבהו עבר שם לא הוה מפני טלייה שלא היה נותן להם לצאת להפסקה לאכול:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ג הלכה ד

מתני': ר"ח אדר שחל להיות בשבת קורין פרשת שקלים. חל להיות בתוך השבת, מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת:

גמ': אמר ר' לוי בשם ר"ש בן לקיש. צפה הקדוש ברוך הוא שהמן הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל, אמר מוטב שיקדום כספן של בני לכספו של אותו רשע, לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים [דף כה עמוד ב] ר"ח אדר שחל להיות בערב שבת מתי קורין פרשת שקלים? רבי זעירה אמר קורין לשעבר בשבת הקדמת. רבי אילא רבי אבהו בשם ר' יוחנן קורין לבא בשבת שאחר ר"ח. והוה רבי זעירה מסתכל ביה. א"ל מה את מסתכל ביה. אנא אמר מן שמועה בשם רבי יוחנן ואת אמר מן דעה ואת מסתכל ביה? מתניתא מסייע לדין ומתניתא מסייע לדין. מתניתא מסייע לר' זעירה דתנן, איזהו שבת הראשונה? כל שחל ר"ח של אדר להיות בתוכה אפי' מע"ש שעל זה נאמר שמקדימין לשעבר. תני שמואל מסייע לר' אילא דתני, איזו היא שבת השנייה שבה קראים פרשת זכור? כל שחל הפורים להיות בתוכה אפילו בע"ש. והרי אם חל י"ד ביום שישי יוצא שא' ר"ח אדר חל ביום שישי נמצא שבת קדם קראו פרשת זכור והוא קורא אותה שבת שניה משמע שבשבת קדם שהיא אחר ר"ח קראו פרשת שקלים. ר"נ בר יעקב בעי, הגע בעצמך שחל ט"ו להיות בשבת. לקרות במגילת אסתר אין את יכול, שאין קורין בכתבי הקודש בבלי האיסור הוא שמא יעבירנה ארבע אמות אלא מן המנחה ולמעלן. ויקראו זכור ולמה לא קראים? א"ל כן אמר רב כתיב[אסתר ט כח] והימים האלה נזכרים ונעשים. שתהא הזכרתן קריאת פרשת זכור קודם לעשייתן קריאת המגילה ר' אבא בריה דרב פפי בעי. הגע עצמך שחל י"ד להיות בשבת למה לא יקראו זכור בשבת שהרי למוקפים שקראים ביום ראשון נמצא שקדמה אזכרתן לעשייתן? א"ל ולא כבר איתתבת דלית אפשר שלעולם פורים לא יחול בשבת כי אחרת יה"כ יהיה בערב שבת ואם אפשר כגון בזמן שקדשו על פי

הראיה איחור הוא לעיירות. שהרי העירות מקדימים נמצא שאצלם יקראו מגילה קדם קריאת פרשת זכור לכן במקרה כזה קראים בשבת שקדם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ג הלכה ה

מתני': בשניה זכור, בשלישית פרה אדומה, ברביעית החדש הזה לכם, בחמישית חוזרין לכסדרן. לכל מפסיקין מחלוקת האם את הפרשות או למטיר, לראשי חדשים לחנוכה ולפורים בתעניות ובמעמדות וביום הכיפורים:

גמ': אמר רבי אבא בשם רבי חייה בר אשי, אין מפסיקין בין פורים לפרה. רבי לוי אמר בשם ר"ח בר חנינה, אין מפסיקין רק בין פרה להחודש פרשה שלישית לרביעית. אמר רבי לוי. סימניהון דאילין פרשתא, בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה, בין השלישי לרביעי לא ישתה. אמר רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה. בדין הוא שתקדים החודש לפרה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה. ולמה פרה קודמת? שהיא טהרתן של כל ישראל שצריכים להטהר כדי שיוכלו לעשות הפסח. ירמיה ספרא שאל לר' ירמיה. ר"ח שחל להיות בשבת במה קורין? א"ל, קורין בר"ח. א"ר חלבו קומי ר' אמי, מתניתא אמרה כן דתנן. לכל מפסיקים, [דף כו עמוד א] לראשי חדשים ולחנוכה ולפורים. יצחק סחורא שאל לר' יצחק. ר"ח שחל להיות בחנוכה במה קורין? א"ל, קורין שלשה בר"ח, ואחד בחנוכה. ר' פנחס ר' סימון ור' אבא בר זמינא, מטו בה בשם רבי אבדומי דמן חיפא. קורין שלשה בחנוכה ואחד בר"ח. להודיעך שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח שבחנוכה קראים שלוש קרואים ובראש חדש ארבע. בר שלמיא ספרא שאל לר' מנא. הגע עצמך שחל ר"ח של חנוכה להיות בשבת. ולא שבעה אינון קורין בן אם הו קראים של ראש חדש בן אם היו קראים של חנוכה? אית לך למימר שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח? ואזה סימן יש שר"ח? א"ל הדא שאילתא דספרא זו שאלה של חכמים. ודאי בשבת באמת אן סימן, שאי אפשר. אבל בחול שאפשר עושים סימן.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ג הלכה ו

מתני': בפסח קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים. בעצרת שבעה שבועות. בר"ה בחדש השביעי. ביה"כ אחרי מות. בי"ט ראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבת"כ, ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג:

גמ': תנן, ובעצרת שבעה שבועות. אית תני תני שבעצרת קראים בחדש השלישי, תנן, ובר"ה בחדש השביעי. אית תני תני שבראש השנה קראים וה' פקד את שרה. תנן, ביה"כ אחרי מות, וביום טוב ראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים, ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג. מ"ט? אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' ייסא, ללמדך שאין העולם עומד אלא על הקרבנות. תמן תנין, שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה, הוא היה אומר. על שלשה דברים העולם עומד. על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים. ושלתן בפסוק אחד דכתיב [ישעי' נא טז] ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתך לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ואשים דברי בפיך, זו תורה. ובצל ידי כסיתך, זו גמילות חסדים. ללמדך שכל מי שהוא עוסק בתורה ובגמילות חסדים, זכה לישיב בצילו של הקדוש ברוך הוא. הדא היא דכתיב [תהילים לו ח] מה יקר חסדך אלהים, ובני אדם בצל כנפיך יחסיון. לנטע שמים וליסד ארץ, אלו הקרבנות. ולאמר לציון עמי אתה, אלו ישראל. א"ר חנינא בר פפא חזרנו על כל המקרא, ולא מצאנו שנקראו ישראל ציון אלא זה, דכתיב ולאמר לציון עמי אתה: תמן תנין. רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם עומד, על הדין, ועל האמת והשלום, ושלתן דבר אחד הן, נעשה הדין, נעשה אמת, נעשה שלום. א"ר מנא, ושלתן בפסוק אחד [זכריה ח טז] אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם

פרק ג הלכה ז

[דף כו עמוד ב] מתני': בחנוכה בנשיאים. בפורים ויבא עמלק. בראשי חדשים ובראשי חדשיכם. במעמדות במעשה בראשית. בתעניות ברכות וקללות. אין מפסיקין בקללות אלא א' קורא את כולן. בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין כסדרן ואינו עולה להן מן החשבון. שנא' [ויקרא כג מד] וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל. מצותן שיהו קורין כל א' וא' בזמנו:

גמ': **תנן, בתעניות ברכות וקללות.** אין מפסיקין בקללות **אלא אחד קורא את כולן. מי"ט? א"ר** חיה בר גמדי דכתיב [משלי ג יא] אל תקוץ בתוכחתו אל תעשה קוצים קוצים חתיכות חתיכות שנראה כמוסא בהם. **רבי** לוי אמר. **אמר** הקדוש ברוך הוא אינו בדין שיהו בני מתקללין ואני מתברך. **לכן לא מחלקים את הקללות שלא יברכו על התורה באמצע הקללות.** א"ר יוסה בי ר' בון. לא מטעם הזה אלא זה שהוא עומד לקרות בתורה צריך שיהא פותח בדבר טוב וחותר בדבר טוב. לוי בר פסטי שאל לרב הונא. אילין ארורייה כל הארורים שנאמרו בהר גריזים והר איבל שכתובים בפרשת כי תבא לפני הברכות מהו דיקרינון חד ויברך לפניו ולאחריה? א"ל אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא קללות שבתורת כהנים בפרשת בחקתי וקללות שבמשנה תורה בפרשת כי תבא. שבארץ ישראל נהגו שרק הראשון שעולה לתורה מברך לפניו והעולה אחרון מברך לפניו. ר' יונתן ספרא דגופתה נחת להכא, חמא לבר אבונא ספרא קרי שירת הבאר ומברך לפניו ולאחריה. א"ל ועבדין כן? א"ל ואדיין את לזו? כל השירות טעונות ברכה לפניו ולאחריה. אשיתאל לר' סימון, אמר ליי ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי. אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא שירת הים, ועשרת הדברות, וקללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה. א"ר אבהו אני לא שמעתי, אבל נראין **הדברים שבעשרת הדברות מברכים לפניו ולאחריהם** מפני שיש שבאים רק לשמוע את זה ר' יוסה בי רבי בון תמנתי פסוקיא אחריא דמשנה תורה טעונין ברכה לפניו ולאחריהן. מפני שיש שבאים רק לשמוע את זה בלא כך אין הפותח מברך לפניו והחותם בתורה מברך לאחריה למה היה צריך לאמר שמברך לאחריה הרי בכל מקרה היה מברך לאחריה כיוון שהוא האחרון? לכן צריכה **בראש חודש שחל להיות בשבת.** שבארץ ישראל סיימו את התורה בשלוש שנים ויתכן שסיימו ב"ח **שאחרי עולה עוד אחד שקורא בראש חדש.** הוא סובר שמה שנאמר לכל מפסיקין לראש חדש לחנוכה ולפורים הכוונה להפטרות ולא לפרשה. אמר רבי יוסי בי ר' בון שירת הלויים פרשת האזינו ונקראת כך לפי שהלויים היו אומרים אותה על קרבן מוסף בכל שבת חלק אחד לא יפחתו לו משה קריאיות סימנה [דף כז עמוד א] הזי"ו ל"ך, ר' זעירה ור' ירמיה **אמרו** בשם רב. שירת הים ושירת דבורה נכתבין אריח ע"ג לבינה ולבינה ע"ג אריח. עשרת בני המן ומלכי כנען נכתבין אריח ע"ג אריח ולבינה ע"ג לבינה. דכל בינין **שנבנה כך לא קאים** שלא תהיה להם תקומה. מאי כדון למצוה או לעכוב? א"ר לרבי חנניה בר אחוי דרב הושעיה נהיר את כדי דהוינן קיימן קדם חנותא דרב הושעיה חביבך דודך. עבר ר' **אבא** בר זבדא ושאלנון ליה ואימר בשם רב לעכוב. ר' חיה בריה דר' אדא דיפוי ור' ירמיה **אמרו** בשם ר' זעירא. צריך לאמרן בנפיחה אחת ועשרת בני המן עמהן. א"ר יוסי בי רבי בון. צריך שיהא איש בראש דפא. ואת בסופה. שכן הוא שניץ ונחית כהדין קינטרא חוט של בנאים אמר רב, צריך לאמר ארור המן ארורים בניו. א"ר פנחס, צריך לומר חרבונה זכור לטוב. ר' ברכיה רבי ירמיה ור' חיה **אמרו** בשם ר' יוחנן. ר' יונתן כד דהוה מטי להאי פסוקא [אסתר ב ו] אשר הגלה נבוכדנצר, הוה אמר נבוכדנצר נצר שחיק עצמות. שכל נבוכדנצר דכתיב בירמיה חי היה ואסור לקלל מלך חי משום גם במדערך מלך לא תקלל אבל אחרי מותו מותר, ברם הכא מת היה. **תנן, בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין כסדרן ואינו עולה להן מן החשבון.** אית תניי תני עולה להן מן החשבון. רבי זעירא אבא בר ירמיה ורב מתנה **אמרו** בשם שמואל, הלכה כמי שאומר אין עולה להן מן החשבון כמתניתין. אית תניי תני פותח ורואה גולל ומברך. אית תניי תני פותח ורואה ומברך. ר' זעירא אבא בר ירמיה ורב מתנה **אמרו** בשם שמואל, הלכה כמי שאומר פותח ורואה ומברך. ומה טעמא? **דכתיב** [נחמיה ח ה] ובפתחו עמדו כל העם. ומה כתיב בתריה? ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול. במאי גידלו? ר' גידל אמר בשם המפורש. רב מתנה **אמר** בברכה גידלו. **אמר** ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי. למה נקראו אנשי כנסת הגדולה? שהחזירו את הגדולה ליושנה. א"ר פנחס, משה התקין מטבע של תפלה [דברים י יז] האל הגדול הגבור והנורא. ירמיה אמר [ירמיה לב יח] האל הגדול הגבור ולא אמר נורא.

ולמה הוא גבור? לזה נאה להקרות גבור שהוא רואה חורבן ביתו ושותק. ולמה לא אמר נורא? אין נורא אלא בית המקדש דכתיב [תהילים סח לו] נורא אלהים ממקדשיך. דניאל אמר [דניאל ט ד] האל הגדול והנורא. ולמה לא אמר גבור? בניו מסורים בקולרין איכן היא גבורתו? ולמה הוא אמר נורא? לזה נאה להקרות נורא בנוראות שעשה עמנו בכבשן האש. וכיון שעמדו אנשי כנסת הגדולה, החזירו את הגדולה ליושנה **דכתיב** [נחמיה ט לב] ועתה אלהינו האל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד אל ימעטו לפניך וגו'. ובשר [דף כז עמוד ב] ודם יש בו כח ליתן קצבה בדברים הללו? א"ר יצחק בר אלעזר יודעין הן הנביאין שאלוהן אמיתי ואינן מחניפין לו:

הדרן עלך פרק בני העיר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה א

מתני': הקורא את המגילה עומד ויושב. קראה אחד קראוהו שנים יחד יצא. מקום שנהגו לברך אחריה יברך, שלא לברך לא יברך. בב' ובה' ובשבת במנחה קורין ג', אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא. הפותח והחותם בתורה מברך לפניו ולאחריה:

גמ': **תנן, הקורא את המגילה עומד ויושב**. מה לשעבר הא בתחלה לא יקרא מיושב? והא תני מעשה בר"מ שקרייה מיושב בבית הכנסת של טיבעין ונתנה לאחר ובירך עליה. כיני מתניתא, מותר לקרותה עומד מותר לקרותה יושב מה איך נתנה לאחר ומברך עליה? **הרי נמצא** זה קורא וזה מברך. אמר רבי הונא בשם ר' ירמיה מכאן ששומע כקורא. כתיב [מלכים ב כב טז] אשר קרא מלך יהודה. ולא שפן קרייה? אלא מכאן ששומע כקורא. מהו לעמוד מפני ס"ת? ר' חלקיה ר' סימון בשם ר' אלעזר מפני בנה ת"ח הוא עומד, לכ"ש מפני תורה עצמה? זה שהוא עומד לקרות בתורה, מפני מה הוא עומד? מפני כבודה או מפני כבוד הרבים? אין תימר מפני כבודה, אפי' בינו לבינה **צריך לעמוד**. אין תימר מפני כבוד הרבים בינו לבין עצמו **אינו צריך לעמוד**. באמת מפני כבודה הוא עומד. **ואם כן למה כשלומד בינו לבין עצמו אינו חייב לעמוד? משום דאם** אומר את כן, אף הוא מתעצל ואינו קורא. ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא. חמא חד בר נש קאים מתרגם סמיך נשען לעמודא, א"ל אסור לך. כשם שניתנה באימה וביראה, כך אנו צריכין לנהוג בה באימה וביראה. ר' חגי אמר ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא. חמא חזנה הקורה בתורה קאים מתרגם ולא מקים בר נש תחתיה. א"ל אסור לך, כשם שניתנה ע"י סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה ע"י סרסור. עאל ר' יהודא בר פזי ועבדה שאילה דרשה **כתיב** [דברים ה ה] אנכי עמד בין ה' וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר ה'. **כשם שניתנה ע"י סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה ע"י סרסור**. ר' חגי אמר, ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא. חמא [דף כח עמוד א] חד ספר מושט קורא תרגומא מן גו סיפרא. א"ל אסור לך, דברים שנאמרו בפה בפה דברים שנאמרו בכתב בכתב. ר' חגי אמר בשם ר' שמואל בר נחמן. נאמרו דברים בפה, ונאמרו דברים בכתב. ואין אנו יודעין איזה מהן **חביב**. אלא מן מה דכתיב [שמות לד כז] **ויאמר ה אל משה כתוב לך את כל הדברים האלה** כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל. הדא אמרה, אותן שבפה חביבין. ר' יוחנן ור' יודן בי ר"ש. חד אמר. **על שתיהם נכרת הברית דכך נאמר**. אם שמרת מה שבפה ושמרת מה שבכתב, אני כורת אתך ברית. ואם לאו, אין אני כורת עמך ברית. וחרנא אמר. אם שמרת מה שבפה וקיימת מה שבכתב, אתה מקבל שכר. ואם לאו, אין אתה מקבל שכר. אבל כריתת ברית נאמרה רק על תורה שבעל פה. ריב"ל אמר. **כתיב ויתן ה' אלי את שני לוחות האבנים כתובים באצבע אלקים ועליהם ככל הדברים אשר דיבר ה' עימכם בהר. במקום עליהם, כתב ועליהם, במקום כל, כתב ככל, במקום דברים, כתב הדברים, מלמד שמקרא משנה תלמוד ואגדה, ואפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו, כבר נאמר למשה בסיני. מה טעם? דכתיב [קהלת א י] יש דבר שיאמר אדם ראה זה חדש הוא. משיבו חבירו ואומר לו, כבר היה לעולמים אשר היה לפנינו. **תנן, קראה אחד קראוהו שנים יחד יצא**. תני, לא יהיו שנים קורין בתורה ואחד מתרגם. מ"ט? א"ר זעירה מפני ברכה. שאם שנים יקראו שניהם יצטרכו לברך והוי ליה ברכה שאינה צריכה. והא תני לא יהו שנים מתרגמין ואחד קורא. אית לך מימר מפני ברכה הרי המתרגם אינו מברך? אלא מפני שאין שני קולות נכנסין באוזן אחת. והא תני, שנים קורין בתורה אין שנים**

קורין בנביא משמע ששנים קראים יחד בתורה? א"ר עולא. קראות כמה עולים בתורה, אין קראות בנביא אלא אחד קרא את הכל. תני אחד קורא בתורה ואחד מתרגם. לא אחד קורא ושנים מתרגמין, לא שנים קורין ואחד מתרגם, לא שנים קורין ושנים מתרגמין. ובנביא, אחד קורא ואחד מתרגם. ואחד קורא ושנים מתרגמין. אבל לא שנים קורין ואחד מתרגם, ולא שנים קורין ושנים מתרגמין. ובמגילה, אחד קורא ואחד מתרגם. א' קורא ושנים מתרגמין, שנים קוראין וא' מתרגם, שנים קורין ושנים מתרגמין. והתרגום מעכב? אמר רבי יוסה. מן מה דאנן חמיין רבנן נפקין לתעניתא וקראיי ולא מתרגמין, הדא אמרה שאין התרגום מעכב. אמר ר' יונה. אף על גב דאת אמר אין התרגום מעכב, טעה מחזירין אותו. ר' יונה ור' ירמיה. חד אמר אנא מחזיר מתורגמן שתרגם את המילה בטנא, במנא שמשמעו כלי. והחזירו שיתרגם סלא דהיינו סל. ואוחרנה אמר, אנא מחזר מתורגמן שתרגם את הפסוק מצות על מרורים, פטירים עם ירקונים שפירושו מצות וירק. שיאמר פטירים עם מרורים. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר רבי יונה, מהו להביאן בתמחויין [דף כח עמוד ב] של כסף? סימן שהסתפק בדבר ולא היה מחזיר, הוי הוא דר' ירמיה הוא דאמר, דמחזר למי שתרגם טנא מנא עד שיאמר סלה. רבי פנחס אמר אנא מחזיר מתורגמן שתרגם את הפסוק תורים ובני יונה ואמר פטימי בני תורים. ואומר לו שצריך דווקא תורין ולא בני תורין. בני יונים ולא יונים. מניין לתרגום? אמר ר' זעירא בשם רב חננאל כתיב [נחמיה ח ח] ויקראו בספר תורת ה' מפורש ושם שכל ויבינו במקרא. ויקראו בספר תורת ה' זה המקרא. מפורש זה תרגום. ושום שכל אלו הטעמים. ויבינו במקרא זה המסורת. ויש אומרים אלו ההכרעים, ויש אומרים אלו ראשי פסוקים. אמר ר' זעירא בשם רב חננאל. כשכותב ספר תורה, אפילו רגיל תורה כעזרא, לא יהא הוגה מפיו וקורא. כמה שנאמר בברוך [ירמ' לו יח] מפיו יקרא אלי כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו. והא תני מעשה בר' מאיר שהיה באסייא ולא היה שם מגילה כתובה עברית, וכתבה מפיו וקרייה? אין למידין משעת הדחק. ויש אומרים שתיים כתב. כתב את הראשונה מתוך פיו, וכתב את השנייה מתוך הראשונה וגנז את הראשונה וקרא בשנייה. ר' ישמעאל בי ר' יוסי אומר. יכיל אנא כתב כל קרייא מן פומי. ר' חיייה רבה אמר. יכיל אנא כתב כל קרייא בתרין מניי סכום כסף קטן היך עבידא? זבן בתרין מניי זרע דכיתן. וזרע ליה וחצר ליה ועבד חבלין, ותפש טביי וכתב כל קרייה על משכיהון. שמע רבי ואמר אשרי הדור שאתם בתוכו. תנן, מקום שנהגו לברך אחריה יברך, שלא לברך לא יברך. כיצד הוא מברך עליה? זכיי טבחא אמר בשם ר' יוחנן. הרב את ריבך והנוקם את נקמתך הגואלך והמושיעך מכף עריצך. עד כדון שיש מנהגים האם לברך או לא, זה לגבי הברכה שבסוף, אבל בתחילה הרי היא ככל שאר מצותיה של תורה. מה שאר כל המצות טעונות ברכה, אף זו טעונה ברכה. כתוב בתורה ברכה לפנייה. ואין כתוב ברכה על התורה לאחריה. מה כתיב בה לפנייה? [שם לב ג] כי שם ה' אקרא, הבו גודל לאלהינו. כתיב במזון ברכה לאחריו, ואין כתיב לפניו. מה כתיב לאחריו? ואכלת ושבעת וברכת. ומניין ליתן את האמור בזה בזה, ואת האמור בזה בזה? אמר ר' שמואל בר נחמני בשם ר' יונתן. כתיב בתורה, כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקנו. וכתיב במזון, וברכתה את ה' אלוקיך. אתיא שם שם לגזירה [דף כט עמוד א] שוה. מה שם שנאמר בתורה ברכה לפניו. אף שם שנאמר במזון ברכה לפניו. ומה שם שנאמר במזון ברכה לאחריו. אף שם שנאמר בתורה לאחריה. עד כדון כרבי עקיבא שלומד בגזרה שוה. לר' ישמעאל מניין? למד מק"ו. דאמר רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל, קל וחומר. מה אם מזון שאין טעון ברכה לפניו. טעון ברכה לאחריו. תורה שהיא טעונה ברכה לפנייה, אינו דין שתהא טעונה ברכה לאחריה? עד כדון תורה. מזון מניין? אם תורה שאינה טעונה ברכה לאחריה, טעונה ברכה לפנייה. מזון שטעון ברכה לאחריו, אינו דין שטעון ברכה לפניו? ר' יצחק ור' נתן למדו מקראי. ר' יצחק אמר מדכתיב [שמואל א ט יג] כי הוא יברך הזבח, ואח"כ יאכלו הקרואים. ר' נתן אומר מדכתיב [שמות כג כה] ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך. אימתי הוא קרוי לחמך? עד שלא אכלת. רבי אומר. מה אם בשעה שאכל ושבע צריך לברך. בשעה שהוא תאב לאכול, לא כל שכן? עד כדון מזון. תורה מניין? מה אם מזון שאינו אלא חיי שעה, טעון ברכה לפניו ולאחריו. תורה שהיא חיי עד, לא כל שכן? רבי זעירא בעי. אילין ג' קרויות של העולים לתורה בשני וחמישי. מה את עביד לון? כשלשה שאכלו כאחת, או כשלשה שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו וזה בפני עצמו. אין תעבדינן כשלשה שאכלו כאחת, הראשון מברך ברכה ראשונה. והאחרון ברכה אחרונה. והאמצעי אינו מברך כל עיקר כמו במזון שאחד פוטר השאר. אין תעבדינן כשלשה שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו וזה בפני עצמו, אפילו האמצעי מברך לפניו

ולאחריו. א"ר שמואל בר אבדימא. לא למדו ברכת התורה מברכת הזימון, אלא לרבים. שהרי קריאת התורה בציבור. אם כן כנראה שנלמד מברכת המזון של רבים. מדין שלושה שאכלו שאחד מברך לכולם. אם כל מה שלמדנו לברכת התורה מברכת המזון, זה רק בקריאה לרבים. אם כן בינו לבין עצמו לא יברך. ואך מברכים בבקר את ברכת התורה ביחיד? א"ר אבא מרי אחוי דר' יוסי. עשאוה כשאר כל מצותיה של תורה. מה שאר כל המצות טעונות ברכה, אף זו טעונה ברכה. א"ר שמואל בר נחמן ר' יונתן הוה עבר קומי סידרא שמע קלון קרויי כמה עולים ולא מברכין. אמר לון עד מתי אתם עושין את התורה קרחות קרחות. משה התקין את ישראל שיהו קורין בתורה בשבתות ובימים טובים ובראשי חדשים ובחולו של מועד. שנאמר [ויקרא כג מד] וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל. עזרא התקין לישראל שיהו קורין בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה. הוא התקין טבילה לבעלי קריין. הוא התקין שיהו בתי דינין יושבין בעיירות בשני ובחמישי. הוא התקין שיהו הרוכלין מחזירין בעיירות [דף כט עמוד ב] מפני כבודן של בנות ישראל שיהיה להם תכשיטים ובגדי צבעונים. הוא התקין שיהו מכבסין בחמישי מפני כבוד השבת ולא ביום שישי כדי שבערב שבת יהיו פנים להכין לצרכי שבת. הוא התקין שיהו אופין פת בערבי שבתות שתהא פרוסה מצויה לעני לכבוד שבת אבל אם היו אופים קדם כל מה שמעבר לצרכי שבת כבר היו אוכלים ולא היה להם מה לתת לעניים. הוא התקין שיהו אוכלין שום בלילי שבתות שהוא מכניס אהבה ומוציא תאוה. הוא התקין שיהו הנשים מדברות זו עם זו בבית הכסא שגברים לא יכנסו. הוא התקין שתהא אשה חוגרת בסינר מעין מכנסים שמכסים בין מלפניה בין מלאחריה. מ"ט? א"ר תנחום בר חייה מפני מעשה שאירע. מעשה באשה שבעלה קוף מכדרכה ושלא כדרכה. הוא התקין שתהא אשה חופפת וסורקת קודם לטהרתה עד ג' ימים. אמר רבי יוסה בשם דבית ר' ינאי, ורבי אבא בר כהן אמר בשם רב חונא, כדי לשבת ולשני ימים טובים של גליות. אמר רבי זעירה בשם רב יהודה, והוא שהגיע זמנה לטבול בינתיים ביו"ט או בשבת. אבל אם זמן טבילתה במוצאי שבת או מוצאי יו"ט, לא תרחיק את חפיפתה אלה תחפוף בלילה. רבי אבא אמר בשם רב יהודה, ואפי' הגיע זמנה לטבול בסוף במוצאי שבת או מוצאי יו"ט יכולה להקדים את החפיפה עד שלושה ימים דכיוון שהתירו התירו. והוה ר' זעירה מסתכל ביה. א"ל מה את מסתכל ביה? [איוב טו ט] מה ידעת ולא נדע תבין ולא עמנו הוא. אתא ר' אחא אמר. רבי תנחום בי רבי חייה אמר טעמא למה התירו ואפי' הגיע זמנה לטבול בסוף במוצאי שבת או מוצאי יו"ט אני אומר שמא המעיין רחוק והיא מתעצלת ללכת עד אליו לחפוף בלילה והיא טובלת ללא חפיפה ואינה טהורה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ב

מתני': ובראשי חדשים ובחולו של מועד קורין ארבעה, אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא. הפותח והחותם בתורה מברך לפנייה ולאחריה:

גמ': רב חונה אמר, ג' קרויות עולים שבתורה, לא יפחתו מעשרה פסוקים. מ"ט? חזקיה אמר, כנגד עשרת הדברות. והא במעמדות תנינן, ביום הראשון, בראשית ויהי רקיע. והא לית בהון אלא תמנייא? רבי אידי אומר, איתפלגון כהנא ואסי. חד אמר חוזר. וחורנא אמר חותך. מן דאמר חוזר, חוזר ב' פסוקים. ומן דאמר חותך [בראשית א ה] ויהי ערב ויהי בקר גם של יום ראשון וגם של יום שני, עושהו פסוק בפני עצמו, הראשון קרא עד ויהי ערב ויהי בקר והשני מתחיל יום אחד וכן השני מסים ויהי בקר והשלישי מתחיל ביום שני. קס"ד שרק ויהי ערב ויהי בקר אפשר לחלק והא תנינן בשני [שם א ו ט] יהי רקיע ויקוו המים. מן דאמר חוזר, חוזר ב' פסוקים. ומן דאמר חותך, אפי' חותך אין בו אלא תשע פסוקים שהרי רק פעם אחת נאמר ויהי ערב ויהי בקר? התיב רבי פילפי בר פרוטה, קומי רבי יונה. הרי פרשת עמלק שאן בו אלא תשע פסוקים למה לא הוסיפו עוד פרשה מהמשך? א"ל, שנייא היא שהיא סדורה של יום והפרשה הבאה כבר מדברת על נושא חדש אבל בריאת העולם כולה נושא אחד. התיב רבי אלעזר בר מרום, והא תני, המפטיר בנביא [דף ל עמוד א] לא יפחות מכל' ואחד פסוקים. ואם תקנו עשרה פסוקים על כל שלושה עולים, אם כך צריך לקרא עשרים ושלושה פסוקים שהרי יש שבעה עולים, תלתא עשרה, ותלתא עשרה, וחד ג'.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ג

מתני': זה הכלל. כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין ארבעה. ביום טוב חמשה. ביום הכיפורים ששה. בשבת שבעה. אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן, ומפטירין בנביא. הפותח והחותם בתורה מברך לפניו ולאחריה:

גמ': **תנן**, וביום הכפורים ששה. אית תניי תני שבעה. מאן דאמר ששה מפני התפילה כיוון שהתפילה ארוכה קיצרו בעליות. מאן דאמר שבעה, כהדא דתני, בשבת ממהרים לבוא שאינם צריכים לבשל האוכל וממהרין לצאת בשביל ענג שבת. ביום טוב מאחרין לבוא שצרכין להכין דברים לצורך הבישול וממהרין לצאת בשביל שמחת יו"ט. ביום הכפורים ממהרין לבוא ומאחרין לצאת. הלעזות שלא יודעים לקרא לא נהגו כן אלא אחד קורא כל הפרשה כולה. היה יודע אחד את הפרשה, קורא את כולה. שבעה יודעין ג' פסוקין, כולהו קראיי. אחד יודע ג' פסוקים, קרי וחזר קרי שבעה פעמים את אותם פסוקים. **אמר** ר' זעירה בשם רב ירמיה, העבד עולה למניין שבעה. וידבר עולה מג' פסוקים. לא כן א"ר חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בי ר' חנינה אסור ללמד את עבדו תורה? תיפתר שלמד מאיליו, או שלימדו רבו כטבי שר"ג לימד את החכמים וטבי שמע ולמד אף הוא. **תנן**, בשבת שבעה. אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן, ומפטירין בנביא. ר' חלבו ר' מתנה ושמואל בר שילת אמרו בשם רב. שבעה חוץ מן המפטיר. התיב ר' חנניה בן פזי. והתנין המפטיר בנביא לא יפחות מעשרים ואחד פסוקין ואם גם העולה מפטיר קורא שלושה פסוקים אם כן ישנם שמונה עולים וצריך שיקרא עשרים וארבע פסוקים. הוא אמרה ואמר טעמא לא יפחות מאחד ועשרים פסוקים דוקא בשאין שם תורגמן אבל אם יש שם תורגמן קוראיה ג' פסוקים ודיו. שלא להטריח את הציבור ואף כן לא הטריחו שיקרא גם כנגד המפטיר. א"ר חלבו קומי ר' אבהו והא קומי ר' יוחנן קראיי רק תלתא פסוקים בנביא? א"ל ולא יהא ר' יוחנן כתורגמן. שהרי רבי יוחנן היה דורש לפניו:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ד

מתני': אין פורסין על שמע, ואין עוברין לפני התיבה [דף ל עמוד ב] ואין נושאים כפיהן, ואין קורין בתורה, ואין מפטירין בנביא, ואין עושין מעמד ומושב, ואין אומר ברכת אבליים וחתנים, ואין מזמנין על המזון בשם פחות מעשרה. ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן:

גמ': מכיון דתנינן אין פורסין את שמע פחות מעשרה, ליידיא מילה תנינן אין עוברין לפני התיבה פחות מעשרה? הרי אותו שפורס על שמע הוא זה שעובר לפני התיבה. לא כן צריכה כהדא דתני אין פורסין את שמע פחות מעשרה. התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן, גומר. אין עוברין לפני התיבה פחות מעשרה. התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן, גומר. אין נושאים את כפיהן פחות מעשרה. התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן, גומר. אין קוראין בתורה פחות מעשרה. התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן, גומר. אין מפטירין בנביא פחות מעשרה. התחילו בעשרה ויצאו להם מקצתן, גומר. ועל כולם הוא אומר [ישע' א כח] ועוזבי ה' יכלו. **תנן**, אין עושין מעמד ומושב. מאי מעמד ומושב? שאחר הקבורה היו עומדים

ויושבים שבע פעמים ובכל פעם אומר להם עמדו יקרים שבו יקרים שבעה פעמים. **תנן**, אין אומרים ברכת אבליים וחתנים. **תני**, אומרים ברכת חתנים כל שבעה. ר' ירמיה סבר מימר מפקין כלתה לחופה כל שבעה. א"ל ר' יוסה והא תני ר' חייה אומר, ברכת אבליים כל שבעה. אית לך מימר מפקין מיתא כל שבעה? מאי כדון? מה כאן משמח עמו, אף כאן מנחם עמו. מה כאן מזכירין אף כאן מזכירין. אית תניי תני אין אבליים עולין מן המניין. ואית תניי תני אבליים עולים מן המניין. א"ר אבונה. מ"ד אין אבליים עולים מן המניין, באבילי אותו המת. מ"ד אבליים עולין מן המניין, באבילי מת אחר. והא תני המלך יוצא להתנחם אבל לא לנחם? תני שמואל אין קידוש החדש אלא בעשרה. **מנין שכל דבר שבקדושה לא יהיה אלא בעשרה?** ר' אבא ור' יסא אמרו בשם ר' יוחנן. נאמר כאן [ויקרא יט ב] **דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרתה אליהם קדשים תהיו**. ונאמר להלן [במדבר יד כז] עד מתי לעדה הרעה הזאת. מה עדה האמורה להלן עשרה אף כאן עשרה. **רבי סימון אמר**. נאמר כאן [ויקרא כב לב] **ונקדשתי בתוך בני ישראל**. ונאמר להלן [בראשית מב ה] ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים. מה תוך שנאמר להלן עשרה, אף כאן עשרה. א"ל ר' יוסה בי ר' בון. אם מתוך [דף לא עמוד א] את למד,

סגין אינון שהרי נאמר בתוך הבאים והם היו הרבה. אלא נאמר כאן בני ישראל, ונאמר להלן בני ישראל. מה להלן עשרה אף כאן עשרה: **תנן**, ובקרקעות תשעה וכהן: כנגד עשרה כהנים האמורין בפרשה. ויהיו כולם כהנים? ריבוי אחר ריבוי למעט. ויהיו כולן ישראל? אין הפרשה יוצאה בלא כהן שהרי בכל זאת כתוב כהן עד כדון במקדיש גופה של שדה. מה הדין אם אמר דמי שדי עלי **האם גם שם שמין בעשרה ואחד כהן?** נישמענה מן הדא **דתני**, ערכים המיטלטלין **בשלושה**. ויש ערכים שאינן מיטלטלין הרי תמיד את הערך משלמים בכסף? ר' יעקב בר אחא ור"ש בר אבא **אמרו** בשם ר' חנינה. האומר הרי ערכי עלי ובא לסדרו מן הקרקע, שמין לו בעשרה. מן המיטלטלין, שמין לו בשלושה. **מכאן שאם בא לגבות ממטלטלים אף שחיב ערך של אדם די בשלושה אם כן אף בדמי שדי יהיה די בשלושה**. לא כך אלא **אף האמר דמי שדי עלי שמין בעשרה**. האומר הרי ערכי עלי אינו דומה לאומר דמי שדי עלי. **שהרי כשאומר ערכי עלי דמיו ידועים. ולכן אם בא לשלם במטלטלין די בשלושה. אבל האומר דמי שדי עלי צריך לשום את הקרקע. ולשום קרקע צריך עשרה ואחד מהם כהן**. אבל אם אמר הרי עלי מאה מנה להקדש, שמין לו בג' **ואם אין לו, ממתנינים לו לכשיעשיר ונידון בהשג יד**. וצריך ליתן עד שישלם מאה מנה. בערכין ובאומר דמי שדה עלי אם היה עני בשעת נדר ולא נתן אלא סלע אינו צריך ליתן יותר אפילו העשיר אחר כך **תני, עבדים ושטרות ומיטלטלין אין להם איגרת ביקורת**. מהו איגרת ביקורת? ר' יודה בר פזי אמר אכרזה. **מ"ט? עולא בר' ישמעאל** אמר, עבדים שלא יברחו. שטרות ומיטלטלין שלא יגנבו. ר' אבא בר כהן בעא קומי ר' יוסה. לית הדא אמרה שעבדים נפדין בג' שהרי אם נצריך עשרה עד שיאספו עשרה העבדים יברחו? **א"ל אין**. א"ל והא תנינן ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן? **א"ל אדם דהכא בן חורין הוא שאמר דמי עלי**. **תנן התם. שום הדיינין שפחתו שתות או הותירו שתות מכרן בטל. רבן שמעון בן גמליאל אומר מכרן קיים אם כן מה כח בית דין יפה. אבל אם עשו איגרת ביקורת אפי' מכרו שוה מנה במאתים וכו' מכרן קיים. אמר חנינה בר שלמיה בשם רב אתא עובדא קומי רבי. שמכרו הדיינים בפחות משתות ורצה לעשות כרבנן דמכרן בטל. אמר לו ר' אלעזר בן פרטא בן בנו של ר' אלעזר בן פרטא. רבי, לא כך לימדתי בשם זקינין אלא א"כ עשו איגרת ביקורת? וחזר ביה ועבד כרשב"ג:**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ה

מתני': הקורא בתורה לא יפחות מג' פסוקים, ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד, ובנביא ג'. אם היו שלשתן ג' פרשיות מענינים שונים, קורין אחד אחד. מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה. ועד כמה הוא מדלג? עד כדי שלא יפסיק התורגמן:

גמ': ר' אבא בריה דר' חייה בר אבא ור' חייה אמרו בשם ר' יוחנן [דף לא עמוד ב] היה קורא בתורה ונשתתק זה שהוא עומד תחתיו יתחיל ממקום שהתחיל הראשון. **דאין תימר ממקום שהפסיק, הראשונים נתברכו לפניהן ולא נתברכו לאחריהן, האחרונים נתברכו לאחריהם ולא נתברכו לפניהן** וכתוב [תהילים יט ח] תורת ה' תמימה, שתהא כולה תמימה. היתה הפרשה של ה' פסוקים קורא את כולה. לא עשה כן אלא קרא ג', זה שהוא עומד תחתיו צריך לקרות שני פסוקים האחרונים וג' מפרשה האחרת שמתחילים בפרשה פחות משלוש פסוקים, ואין משאירים בפרשה פחות משלוש פסוקים. **לא עשה כן מהו שיעכב? רבי יונה ורבי יוסה סלקון מיחמייה אפין לאחוי דיהודה בר תמוזה קריביה דרבי יוסה בן חנינה בכנישתא דסוכנייא. והוה תמן ר' ירמיה, ועכב. א"ר יונה לרבי יוסה וכופין? א"ל והא רבי ירמיה רבך מעכב. רבי ירמיה ר"ש שרה. אמר רבי חנינא בר אנדריי בשם רבי זכיי דכבול. טעה בין תיבה לתיבה מחזירין אותו. א"ר ירמיה לרבי זעירה ועבדין כן? א"ל ואדיין את לזו? אפילו טעה בין אם לואם מחזירין אותו.** ר"ש ספרא דטרכנת אמרון ליה בני קרתיה קטע בדירי' כשקורא בתורה שיחונך כל פסוק לשנים ויפסיק מעט דיקרונו בנין שבניהם יספיקו לקרא איתו. **אתא שאל לרבי חנינה א"ל, אין קטעון רישך לא תשמע לון. ולא שמע לון ושרון ליה מן ספרותה. בתר יומין נחת להכא, קם עימיה ר"ש בן יוסינה. א"ל מה את עביד בההוא קרתך? ותני ליה עובדא. אמר ליה ולמה לא שמעת לון? אמר ליה ועבדין כן? א"ל ולית אנן מקטעין לון בסידרא כשמלמדים ילדים קטנים מקריאים להם בכל פעם קטע מפסוק? א"ל ולית אנן חוזרין וכללין לון ובעת קריאת התורה בבית הכנסת הם ישמעו את הפסוק שלם ולא יבואו לטעות? אמר רבי זעירא. אילו הוה ההוא ספרא ביומוי מניתיה חכים. **תנן, ובנביא ג'. אם היו שלשתן ג' פרשיות מענינים שונים, קורין אחד אחד. אמר רב,****

כגון [ישע'י מה ט] הוי רב את יוצרו. ששם כל פסוק מדבר בענין אחר. **תנן**, מדלגין בבניא ואין מדלגין בתורה, ואף שמדלגין בבניא אין מדלגין מנביא לנביא. ובנביא של שנים עשר מותר. למה אין מדלגין בתורה? אמר ר' ירמיה בשם רשב"ל, שאין גוללין ס"ת ברבים מפני כבוד הציבור. ר' יוסה בעי, הגע עצמך שהיתה פרשה קטנה קרובה ואין צורך לגלול למה אין מדלגים? . אלא כדי שישמעו ישראל תורה על סדר שישראל דורשין סמוכים. והא תנינן קורא אחרי מות ואך בעשור? שנייא היא שהיא סדרו של יום וכאילו קרא על הסדר. תדע לך דארשב"ל בכל מקום אינו קורא על פה והכא קורא על פה[דף לב עמוד א]. ר' יוסה מפקד לבר עולא חזנא דכנישתא דבבלאי, כד דהיא חדא אוריא וצריך שתיים כגון בשבת וראש חדש, תהא גולל אותו להדי פרוכתא על הבמה. כד אינון תרת'י, תי מייבל חדא ומייטא חדא ואל תגלול את הראשון. עד איכן א"ר אחא כגון פרשת יהוידע כ"ג: מן ויכרות יהוידע את הברית וגו' עד בן שבע שנים יהואש במלכו שהיא פרשה קטנה מד' פסוקים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ו

מתני': המפטיר בבניא הוא פורס את שמע והוא עובר לפני התיבה והוא נושא את כפיו מקריא לכהנים. ואם היה קטן, אביו או רבו עוברין על ידו:

גמ': תנן, המפטיר בבניא הוא פורס את שמע והוא עובר לפני התיבה והוא נושא את כפיו. לא צורכה דא אלא הפורש את שמע הוא עובר לפני התיבה והוא נושא את כפיו. שהרי שמע קדם למפטיר? רבי יוסי בן חנינא אמר כדי לזרזו שירצה לקרא מפטיר אף שאינו חשוב כמו שאר עולים נותנים לו לו שיפרוס על שמע. ואם היה קטן אביו או רבו עוברין על ידו. הא פריסת שמע הוא עצמו עושה והא תנינן קטן לא יפרוש את שמע? אמר רבי יודן, כאן בשהביא שתי שערות וכאן בשלא הביא שתי שערות: שלעבור לפני התיבה צריך שיתמלא זקנו ולא די בשתי שערות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ז

מתני': קטן קורא בתורה ומתרגם אבל אינו פורס את שמע ואינו עובר לפני התיבה ואינו נושא את כפיו. פוחח שבגדיו קרועים פורס את שמע ומתרגם, אבל אינו קורא בתורה ואינו עובר לפני התיבה ואינו נושא את כפיו. סומא פורס את שמע ומתרגם. רבי יהודה אומר כל שלא ראה מאורות מימיו לא יפרוס את שמע שאינו יכול לברך יוצר אור:

גמ': תמן תנינן, סומא אינו גולה דברי רבי יהודה. ורבי מאיר אומר גולה. ושניהן מקרא אחד הן דורשין [במדבר לה כג] בלא ראות. ר' יהודה אומר פרט הסומא. ר"מ אומר לרבות סומא. והכא תנינן כל שלא ראה מאורות מימיו לא יפרוש את שמע. הא אם ראה פורש. רבי חגיי בעא קומי רבי יוסה מחלפה שיטתיה דר' יהודה? תמן הוא אמר פרט לסומא שפטור מגלות וכיון שפטור מגלות פטור נמי מכל מצות שבתורה דכתיב ושפטו העדה בין המכה ובין גואל הדם על המשפטים האלה כל שישנו במכה וגואל הדם ישנו במשפטים וכל שאינו במכה וגואל הדם אינו במשפטים. והכא הוא אמר לרבות שסומא שראה מאורות מימיו שפורס את שמע? ואך הוא מוציא אחרים והרי פטור מכל המצוות אמר רבי חנניה בריה דרבי הילל מה שנאמר במשנה כל שלא ראה מאורות מימיו אין הכוונה לסומא אלא ביושב בבית אפיל כל חיו היא מתניתא [דף לב עמוד ב] כך הוא אומר היושב בבית אפיל לא יפרש שמע ברם הכא בלא ראות למעט את הסומא:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ח

מתני': כהן שיש בידיו מומין לא ישא את כפיו. רבי יהודה אומר אף מי שהיו ידיו צבועות אסטיס לא ישא את כפיו מפני שהעם מסתכלין בו מתוך שהוא משונה:

גמ': **תנן, כהן שיש בידיו מומין לא ישא את כפיו. תני, ובפניו. תני, אם היה דש בעירו מותר. רבי נפתלי הוות אצבעתיה עקומה, אתא שאיל לרבי מנא א"ל, מכיון שאתה דש בעירך מותר. רב חונה מעבר דלדקן מחוסר זקן, והא תני אם היה דש בעירו מותר? א"ר מנא, ריגלא הוות. וברגל היו אנשים מהכפרים באים להתפלל, ואינם מכירים אותו, וכיוון שנהגו לא לעלות לדוכן לפני גיל שמונה עשרה, אסר עליו לעלות. שלא יהו אומרים ראינו קטן נושא את כפיו. א"ר יוסה, מזה שאסרו לבעלי מום לעלות לדוכן אם לא דשו בעירם שמא יסתכלו בהם, זאת אומרת שאסור להסתכל בכהנים בשעה שהן מברכין. א"ר חגי, כלום אמרו אין מסתכלין לא מפני הסיע דעת? משה לשון שבועה, דאנא מסתכלנא ולא מסעה דעתי**

. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה ט

מתני': האומר איני עובר לפני התיבה בצבועין, אף בלבנים לא יעבור. בסנדל איני עובר, אף יחף לא יעבור. העושה תפלתו עגולה סכנה ואין בה מצוה. נתנה על מצחו או על פס ידו הרי זו דרך המינות. ציפה זהב ונתנה על בית יד אונקלי שלו, הרי זו דרך החיצונין:

גמ': תנה רבי יוסה בן ביבי תפילין מרובעות שחורות הלכה למשה מסיני:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה י

מתני': האומר יברכוך טובים הרי זו דרך המינות על קן ציפור יגיעו רחמיך ועל טוב יזכר שמך מודים מודים משתקין אותו המכנה בעריות משתקין אותו האומר [ויקרא יח כא] ומזרעך לא תתן להעביר למולך ומזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא משתקין אותו בנזיפה:

גמ': **תנן, האומר יברכוך טובים הרי זו דרך המינות שנראה כאילו יש שתי רשויות טובים ורעים. תנן, על קן ציפור יגיעו רחמיך משתקין אותו. אמר רבי פינחס בשם רבי סימון משום שהוא כקורא תגר על מדותיו של הקדוש ברוך הוא [דף לג עמוד א] על קן ציפור הגיעו רחמיך ועל אותו האיש לא הגיעו רחמיך. רבי יוסי אמר בשם רבי סימון משום שהוא כנותן קצבה על מידותיו של הקדוש ברוך הוא. עד קן ציפור הגיעו רחמיך. אית תניי תני עד, אית תניי תני על. מאן דאמר על מסייע לרבי פינחס. מ"ד עד מסייע לרבי יוסה. א"ר יוסה בי רבי בון, לא עבדין טבאות, שהן עושין מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמין. אילין דמתרגמין עמי בני ישראל, כמה דאנן רחמין בשמיא, כן תהוון רחמנין בארעא. תורתא או רחילא יתה וית ברה לא תכסון תרווייהון ביומא חד. לא עבדין טבאות, שהן עושין גזירותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים. תנן, מודים מודים משתקין אותו. א"ר שמואל בר רב יצחק [תהילים סג יב] כי יסכר פי דוברי שקר. שנראה כפונה לשני רשויות הדא דאת אמר בציבור. אבל ביחיד, תחנונים הן. ודכוותה אמן אמן, שמע שמע. תורגמן שהוא עומד לפני חכם, אינו רשאי לא לשנות ולא לכות וללא להוסיף, אלא אם כן היה החכם אמר בשם אביו או רבו של החכם שאז הוא לא יכול להזכיר את שמם אבל התורגמן יכול לכן החכם אומר אמר אבי מורי והתורגמן אומר אמר רבי פלוני. ר' פדת שהיה בנו של רבי אלעזר הוה אמורא דרבי יסא שהיה תלמידו של רבי אלעזר. מילין דשמע מן אבוי שרבי יוסי אמר לו בשם רבי אלעזר אביו ורבי פדת כבר שמע אותם מאביו, הוה אמר כך אמר רבי בשם אבא. מילין דלא שמע מן אבוי, הוה אמר כן אמר רב בשם רבי אלעזר והיה מזכיר את שמו בדרך לימוד. בר ישיטא בר חנינא הוה אמורא דרבי אבהו תלמידו של רבי חנינא מילין דשמע מן אבוי, הוה אמר כן א"ר בשם אבא. מילין דלא שמע מן אבוי הוה אמר כן אמר רבי בשם רבי חנינא. רבי מנא בנו של רבי יונה כד דהוה מורי בחבורתא, מילין דשמע מן אבוי בביתה, הוה אמר כן אמר אבא. מילין דשמע מן אבוי בבית וועדא, הוה אמר כן אמר רבי יונה. תנן, המכנה בעריות משתקין אותו. מאי**

המכנה בעריות? בערייתא דאבוי ובערייתא דאימיה. זה שאומר שהכוונה לגנאי של אביך וגנאי של אמך לא תגלה **תנן**, מזרעך לא תתן להעביר למולך מזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא. תני רבי ישמעאל, שאומר שהכוונה לזה שהוא נושא ארמית ומעמיד ממנה בנים מעמיד אויבים למקום:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה יא

מתני': מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם, מעשה תמר נקרא ומיתרגם. מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם, והשני נקרא ולא מיתרגם. ברכת כהנים ומעשה דוד ואמנון לא ניקרין ולא מיתרגמין:

[דף לג עמוד ב] גמ': כתיב [איוב טו יח] אשר חכמים יגידו **אילו ראובן ויהודה**. ולא כחדו מאבותם. **ומה שכתב על כך?** [שם יט] להם לבדם **ניתנה** הארץ ולא עבר זר בתוכם. *הברכות של שניהם נאמרו ברצף ושניהם נחלו חלק בארץ ראשונים* **שכשבא משה לברכן נאמר [דברים לג ו] יחי ראובן ואל ימות. וזאת ליהודה**. איזהו מעשה עגל השני? **אמר** רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי, מתשובה שהשיב משה את אהרן עד [שמות לב כה] כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם. חנניה בר שלמיה **אמר** בשם רב, מתשובה שהשיב אהרן את משה, עד כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם. ר' אחא **אמר** בשם ר' **אבא** [שמות לב לה] ומחא ה' ית עמא על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן. **למה את מעשה העגל הראשון מותר לתרגם ואת השני אסור?** **אמר** ר' מר עוקבן בשם רבנן דתמן, לא דומה גנאי יחיד בציבור לגנאי ציבור בציבור. ואתיא כהיא דא"ר חלבו בשם רב חונה. **תנן**, ברכת כהנים נקראות ולא מיתרגמות. ר' **אבא** בר כהן בעא קומי ר' יוסה מה טעמא? א"ל **דכתיב** [במדבר ו כג] כה תברכו. לברכה ניתנה, לא ניתנה לקריאה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה

פרק ד הלכה יב

מתני': ואין מפטירין במרכבה ר"י מתיר ר' אליעזר אומר אין מפטירין [יחזקאל טז ב] בהודע את ירושלם את תועבותיה:

גמ': **תנן**, אין מפטירין במרכבה ור' יהודה מתיר. ר' אליעזר אומר אין מפטירין בהודע את ירושלם את תועבותיה. מעשה באחד שהפטיר בהודע את ירושלם את תועבותיה. אמר לו ר"א, ילך אותו האיש וידע בתועבותיה של אמו. ובדקו אחריו ונמצא ממזר. ודא מזוזה יהבין לה היכא? ר' זעירה ורב יהודה **אמרו** בשם שמואל משלשו ונותנו בתחילת שליש העליון. ר' חלבו **אמר** בשם רב חונה, חוצה את הפתח ומשלשו לחצי העליון ונותנה בסוף שליש התחתון. מה ביניהון? מקום מזוזה ביניהון. בר טברי שאל לרבי יצחק, הגע עצמך שהיה שער גבוה? א"ל נותנה כנגד כתיפיו. בית מדרשיה דרבי חנינה עביד כן. **אמר** ר' ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק, בית מזוזתו של רבי היה עשוי כמין נגר שעשה חור שוכב בקיר. תלייה בדלת ולא קיבע אותה, סכנה שאין בה מצוה. חקק בראש המקל והניחו במקום שאינו ראוי לו סכנה שאין בה מצוה. רבי **אבא אמר** בשם רב יהודה ואפילו לא [דף לד עמוד א] סמרו לא קבעו במסמרים. והא תני והוא שסמרו? א"ר יוסה והוא שייחדו לכן. של בית מליון היו עושין כן בפולמסיות שחקקו מקל והניחו בו את המזוזה והיו לוקחים אותו איתם למלחמה והיכן שהם לנו הם הניחו את המקל בצד הדלת. **שמואל אמר** נתנה לפנים מטפח כגון שקדח חור עמוק יותר מטפח במזוזה ונתן את המזוזה כך שיש עובי טפח בן המזוזה לפתח פסולה. **אמר** ר' זעירא בשם שמואל צריך שיהא שמע שלה רואה את הפתח שיגלול מהסוף להתחלה כדי שהמילה שמע תהיה מבחוץ **אמר** ר' ירמיה בשם ר"ז כיני **מתניתא? והתני** ציר שיש לו שני פתחים נותן על אי זה מהן שירצה. היאך שמע שלה רואה את הפתח השני? בית שיש לו שני פתחים נותן ברגיל לצאת ולהכנס בו. היו שניהן רגילין, נותן בחזית עושה דבר לסימן שזה הפתח הראשי. היו שניהן חזית נותן על איזה מהן שירצה. פתח שהוא פתוח לגג ולגינה, הרי הוא כפתוח לחיל פתוחה לבית וחיבת במזוזה דברי ר' יוסה בי ר' יהודה. וחכמים אומרים הרי הוא כפתוח לשוק ופטורה ממזוזה. הדר בחוצה לארץ והדר בפונדקי ארץ ישראל, שלשים יום אינו צריך ליתן מזוזה. הדר בבורגנין שלשים יום צריך ליתן מזוזה. השוכר בית ישראל צריך ליתן מזוזה. השוכר בית מעכו"ם צריך ליתן מזוזה, וכשהוא יוצא נוטל ובשל ישראל אסור לעשות כן. **מ"ט? אמר** רבי יעקב בר

אחא בשם רבי יאשיה מפני מעשה שאירע. מעשה באחד שנטל והיה קובר את בניו. הדר בפונדקי חוצה לארץ שלשים יום אינו צריך ליתן מזוזה, אם נתן לא יטול. **מ"ט? אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה מפני מעשה שאירע, מעשה באחד שנטל והיה קובר את בניו. (חולדת המולים) חלונות המלון** בית שמחולק לחדרונים קטנים ללינת עברי דרך חלון שהוא ארבע על ארבע שעבדים יושבים שם ומניפין לרבניהם, חייבין במזוזה. **לולים אלו על גב אלו** פתח בגג שדרכו נכנסו לקומה שמעל וגם בגג שם היה פתח לקומה מעל, חייבין במזוזה הן דו דרס **אסקופתה ארעייתא** המקום עליו נשען הסלם ועליו הוא דורך כשניכנס נחשב כקרקע הפתח ובצד השני יתקע מזוזה. **ר' יוסה** הוה מצטער דלא חמא לולא **דר' איליי**, דהוה עביד מן **דעתון** דכל רבנן ורצה לדעת אם היה שם מזוזה או לא **תפילין** ומזוזה מי קודם? שמואל אמר מזוזה קודמת. רב חונה אמר תפילה קודמת. מה טעמיה דשמואל? שכן היא נוהגת בימים טובים ובשבתות. מה טעמא דרב חונה? שכן היא נוהגת במפרשי ימים והולכי מדברים. מתניתא מסייעה לשמואל **דתני**, תפילה שבלת עושין אותה מזוזה. מזוזה שבלת אין עושין אותה תפילין למה שמעלין בקודש ולא מורדין:

הדרן עלך פרק הקורא עומד וכולא מסכתא דמגילה ברחמי שמייא